

T.C.
Fırat Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Temel Eğitim Ana Bilim Dalı
Sınıf Eğitimi Bilim Dalı

**EVDE EĞİTİME İLİŞKİN ÖĞRETMEN,
ÖĞRENCİ ve VELİ GÖRÜŞLERİ**

Yüksek Lisans Tezi

Emine IŞIK

Danışman: Dr. Öğr. Ü. Birsen SERHATLIOĞLU

Elazığ, 2019

ONAY

T.C.
Fırat Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Temel Eğitim Ana Bilim Dalı
Sınıf Eğitimi Bilim Dalı

Emine IŞIK'ın Doktor Öğretim Üyesi Birsen SERHATLIOĞLU danışmanlığında hazırlanmış olduğu "Evde Eğitime İlişkin Öğretmen, Öğrenci ve Veli Görüşleri" başlıklı tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulunun 27 /06 /2019 tarih ve 2019- 24 /12 Sayılı kararı ile oluşturulan jüri tarafından 11/ 07 /2019 tarihinde yapılan tez savunması sınavı sonucunda oy birliği ile başarılı sayılmıştır.

Jüri Üyeleri

1. Dr. Öğrt. Üyesi Burcu GEZER ŞEN
2. Dr. Öğrt. Üyesi Didem KARAKAYA CIRIT
3. Dr. Öğrt. Üyesi Birsen SERHATLIOĞLU
(Danışman)

İmza:

İmza:

İmza:

Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulunun tarih ve..... sayılı kararıyla bu tezin kabulü onaylanmıştır.

Prof. Dr. Ayşegül GÖKHAN
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

BEYANNAME

Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre Doktor Öğretim Üyesi Birsen SERHATLIOĞLU danışmanlığında hazırlamış olduğum “Evde Eğitime İlişkin Öğretmen, Öğrenci ve Veli Görüşleri” adlı yüksek tezimin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

Emine IŞIK

Elazığ, 2019

ÖN SÖZ

Yüksek lisans eğitimim süresince bilgi ve tecrübelerinden faydalandığım, her zaman varlığını yanımda hissettiğim, güler yüzlü değerli danışman hocam Doktor Öğretim Üyesi Birsen SERHATLIOĞLU' na en içten teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca bugünlere gelmemde en büyük payı olan, bana maddi ve manevi destek sağlayan kıymetli aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Emine IŞIK
Elazığ, 2019

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

Evde Eğitime İlişkin Öğretmen, Öğrenci ve Veli Görüşleri

Emine IŞIK

Fırat Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Temel Eğitim Ana Bilim Dalı

Sınıf Eğitimi Bilim Dalı

Elazığ, 2019, Sayfa: XVII+147

Bu araştırma, evde eğitime ilişkin öğretmenlerin, öğrencilerin ve velilerin görüşlerini belirlemek amacı ile yapılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında, Muş il merkez ve merkez köylerine bağlı evde eğitim veren 17 öğretmen, evde eğitim gören 6 öğrenci ve bu öğrencilerin velileri oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılmıştır. Geliştirilen yarı yapılandırılmış formlar; öğretmenler için 12 sorudan, veliler için 5 sorudan ve öğrenciler için 9 sorudan oluşmaktadır. Elde edilen nitel verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda, öğretmenlerin çoğunluğunun Milli Eğitim tarafından evde eğitim vermek üzere görevlendirildiği, bir kısmının da kendi isteğiyle evde eğitim vermeyi seçtiği ortaya çıkarılmıştır. Öğretmenlerin öğretim sürecinde genellikle sunuş yoluyla öğretimi tercih ettiği, ders aralarında öğrencinin beslenmesini yapmasına ve oyun oynamasına, çizgi film izlemesine, dinlenmesine vb. aktiviteler yapmasına imkân sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin, çoğunlukla defter, kitap, kalem, küçük yazı tahtası gibi araç gereçleri kullandıkları, öğrencinin öğrenme düzeyini çoğunlukla her ders sonu veya haftada bir soru cevap yöntemiyle ölçtükleri sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin bir kısmının eğitim programında hedeflenen kazanımlara ulaştığı, bir kısmının ise ulaşamadığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin bir kısmının lisans

eğitimlerinin, evde eğitime olumlu etkisinin olduğunu ve bir kısmının ise etkisinin olmadığını belirttiği sonucuna ulaşılmıştır. Evde eğitimde aile, okul, öğretmen, öğrenci, ev şartlarından kaynaklı sorunlar olduğu ortaya çıkarılmıştır. Bununla birlikte ifade edilen sorunların giderilmesine ilişkin çözüm önerileri getirilmiştir. Buna göre, araç-gereç ve materyal temini, okul-öğretmen-öğrenci etkileşiminin olması, öğrencinin sosyalleşmesinin sağlanması, velinin önceden bilgilendirilmesi, öğretmenin otoriteyi koruması, uygun sınıf ortamının oluşturulması, öğrencinin fiziksel olarak derse hazır hale getirilmesi, ailenin eğitim sürecine müdahalesinin en aza indirilmesi, aile bireylerine anlayış gösterilmesi, eğitimde aile desteğinin sağlanması, öğretmene önceden eğitim verilmesi, özel eğitim öğrencileri için ek kaynak kitap hazırlanması, öğrencinin motivasyonun artırılması gibi önerilerin getirildiği belirlenmiştir. Aynı zamanda öğretmenin kendi branşında eğitim vermesi, çocuğun günün belli saatlerinde okula gitmesi, ev şartlarının elverişli hale getirilmesi, düzenli ve disiplinli bir eğitim verilmesi, öğretmenlere ilişkin gerekli denetimlerin yapılması gibi çözüm önerilerinin sunulduğu ortaya çıkmıştır.

Ev ortamının, velinin, öğrencinin, okulun olumlu ve olumsuz etkilerinin olduğu, Rehberlik Araştırma Merkezi'nin evde eğitim sürecinde aktif rol oynamadığı, sadece öğrencinin evde eğitim alabilmesi için Milli Eğitim Müdürlüğü'ne yönlendirme yaptığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmen-veli-öğrenci etkileşiminin genel olarak iyi olduğu sonucuna varılmıştır. Bu sonuçla birlikte öğretmenlerin bir kısmının evde eğitime yönelik kendilerini yeterli gördüğü, bir kısmının yetersiz gördüğü ve öğretmenlerin mihver derslere daha çok önem verdiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Araştırmada ortaya çıkarılan bir diğer sonuç, öğrencinin özel durumunun evde eğitimi olumsuz etkilediği sonucudur. Evde eğitimin çocuğun bilişsel, sosyal ve psikomotor becerilerinin gelişimine olumlu ve olumsuz etkilerinin olduğu ortaya çıkarılmıştır. Öğrencilerin bir kısmının akranları gibi okula gidememe, arkadaşlarının olmaması, kantine gidememe, sıklıkla yaşama ve teneffüse çıkamama gibi nedenlerden ötürü evde eğitim almaktan memnun olmadıkları buna karşın bir kısmının ise ev ortamının sessiz olmasından ötürü evde eğitim almaktan memnun olduğu sonucu ortaya konulmuştur. Ayrıca şarkı söyleme, kolay olma, boyama çalışması yapma, eğlenceli vakit geçirme ve başarılı olma gibi nedenlerden ötürü Müzik, Türkçe, Resim ve İngilizce derslerinden hoşlandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin, zor ve sıkıcı

olması gibi nedenlerden ötürü ise mihver derslerden genel olarak hoşlanmadıkları, öğretmenle birebir eğitim görmekten genel olarak memnun oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin derste daha çok kalem, tahta, defter, kitap, silgi gibi araç gereçleri kullandıkları ve evde eğitim sürecinde yaşadıkları sorunlar ortaya çıkarılmıştır. Buna göre öğrenciler, akranları ile birlikte olamama, araç-gereç ve materyal yetersizliği, ödev yapmada zorlanma, teneffüs yapamama, okula gidememe ve hastalık kaynaklı sorunları ifade etmiş ve bu sorunlara yönelik; eğitim araç-gereçlerinin ev ortamında bulundurulması, okuldaki eğitime dahil olma, tekrar yapma, doğum günleri gibi özel günlerde arkadaşlarını eve davet etme, akranları ile vakit geçirme fırsatı elde etme, ödevlerin kolaylaştırılması ve parka gitme gibi çözüm önerileri sundukları ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlar ışığında öneriler getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Evde Eğitim, Öğrenci, Öğretmen, Veli, Görüşme, Nitel.

ABSTRACT

Master's Thesis

Opinions of Teachers, Students and Parents Relating to Home Education

Emine IŞIK

Fırat University

Institute of Educational Sciences

Department of Basic Education

Discipline of Class Education

Elazığ, 2019, Page: XVII+147

This research was conducted to determine the opinions of teachers, students and parents about home education. In the study, case study was used, which is one of the qualitative research methods. Working group of the research included 17 teachers working at home in Muş city center and central villages, 6 students studying at home and their parents, In the 2018-2019 academic year. As a data collection tool, semi-structured interview forms developed by the researcher were used. Developed semi-structured forms composed of 12 questions for teachers, 5 questions for parents and 9 questions for students. Content analysis method was used in the analysis of the qualitative data obtained.

As a result of the research, it was found out that the majority of teachers were assigned by the National Education to give home education and some of them chose to give home education at their own will. It is concluded that Teachers generally prefer teaching through presentation, they allows the student to feed and play games, watch cartoons, relax and do activities like this. It was concluded that teachers mostly use tools such as notebooks, books, pencils, small blackboards, and they measure the students' learning level with question and answer method at the end of each lesson or once a week. It was concluded that some of the teachers achieved the targeted gains in the education program and some of them could not. It was concluded that some of the

teachers stated that undergraduate education had a positive effect on home education and some did not. It was found out that there are problems in home education due to family, school, teacher, student and home conditions. According to this, it was determined that procurement of tools and materials, forming school-teacher-student interaction, ensuring socialization of the student, informing the parent in advance, teacher protection of authority, creation of appropriate classroom environment, to make the student physically ready for the lesson, minimizing the intervention of the family in the education process, show understanding to family members, providing family support in education, pre-training of the teacher, preparing additional resource books for special education students, suggestions such as increasing the motivation of the student were made. At the same time, it was found out that the teacher offered education in his / her own branch, that the child went to school at certain times of the day, making the home conditions convenient, providing regular and disciplined education, and making necessary audits for the teachers.

It was concluded that the home environment, parents, students, school had positive and negative effects, Guidance Research Center did not play an active role in the education process at home and only directed to the Directorate of National Education so that the student could receive education at home. It was concluded that teacher-parent-student interaction was generally good. With this result, it was concluded that some of the teachers considered themselves sufficient for home education, some of them thought they were inadequate and the teachers gave more importance to the pivotal courses.

Another result of the study is that the student's special situation adversely affects home education. It was found that home education had positive and negative effects on the development of cognitive, social and psychomotor skills of the child. It was revealed that some of the students were dissatisfied with studying at home because of their inability to go to school like their peers, lack of friends, not being able to go to the canteen, experiencing boredom and breathing, while others were pleased to be educated at home due to the quiet environment of the home. It was also concluded that they liked Music, Turkish, Painting and English for reasons such as singing, being easy, painting, having fun and being successful. It was concluded that the students did not like the pivot lessons in general and were pleased to have one-to-one training with the teacher.

In the course, students mostly use tools such as pencils, boards, notebooks, books, erasers and the problems they face during their education at home are revealed. According to this, the students stated that they could not be with their peers, lack of tools and materials, difficulty in doing homework, not being able to breathe, not going to school and the problems caused by the disease and having the educational equipments in the home environment, being involved in the education in the school, It was revealed that they offered solutions such as repeating, inviting friends to special occasions such as birthdays, getting the opportunity to spend time with their peers, facilitating homework and going to the park. In the light of these results, suggestions were made.

Key Words: Home Education, Student, Teacher, Parent, Interview, Qualitative.

İÇİNDEKİLER

BEYANNAME	II
ÖN SÖZ	III
ÖZET	IV
ABSTRACT.....	VII
İÇİNDEKİLER	X
TABLolar LİSTESİ	XIV
EKLER LİSTESİ.....	XVI
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XVII

BİRİNCİ BÖLÜM	18
I. GİRİŞ.....	18
1.1. Problem Durumu.....	18
1.1.1. Problem Cümlesi.....	20
1.1.2. Alt problemler.....	20
1.2. Araştırmanın Önemi	22
1.3. Araştırmanın Amacı.....	23
1.4. Araştırmanın Sayıltıları.....	23
1.5. Araştırmanın Sınırlıkları	23
1.6. İlgili Tanımlar	23

İKİNCİ BÖLÜM.....	24
II. KURAMSAL ÇERÇEVE	24
2.1.Eğitim.....	24
2.2.Özel Eğitim	26
2.3. Hastanede Eğitim.....	27
2.4. Alternatif Eğitim Modelleri	28
2.4.1. Jean Jacques Rousseau’nun Doğacı Eğitim Yaklaşımı	28
2.4.2. Leo Tolstoy’un Anarşist Okul Modeli.....	29
2.4.3. Reggio Emilia Girişimi	30
2.4.4. Montessori Yöntemi	30
2.4.5. Özgür Okullar (Summerhill Okulu).....	31

2.4.6. Sudbury Valley Okulları	32
2.4.7. Paulo Freire Girişimi	32
2.4.8. Waldorf Okulları	33
2.4.9. Ev Okulu (Homeschooling)	34
2.5. Evde Eğitim	35
2.5.1. Evde Eğitimin Tarihçesi	35
2.5.2. Türkiye’de Evde Eğitim Süreci	37
2.5.2.1. Evde veya Hastanede Eğitim Hizmetlerini Yürüten Öğretmenler İle Yöneticilerin Görevlendirilmesi	38
2.5.2.2. Eğitim Ortamının Düzenlenmesi	38
2.5.2.3. Evde veya Hastanede Eğitim Alan Bireylerin Değerlendirilmesi	38
2.5.2.4. Okul Yönetiminin Görevleri	39
2.5.2.5. Gezerek Özel Eğitim Görevi Yapan Öğretmenlerin Görevleri	39
2.5.2.6. Ailenin Sorumlulukları	40
2.5.2.7. Rehberlik ve Denetim	40
2.6. Araştırma Konusuyla İlgili Yapılan Çalışmalar	41
2.6.1. Yurtiçinde Yapılan Çalışmalar	41
2.6.2. Yurtdışında Yapılan Çalışmalar	47
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	51
III. YÖNTEM	51
3.1. Araştırmanın Modeli ve Deseni	51
3.2. Çalışma Grubu	52
3.3. Veri Toplama Süreci	55
3.4. Veri Toplama Araçları	56
3.5. Verilerin Analizi	57
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	58
IV. BULGULAR VE YORUM	58
4.1. Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	58
4.1.1. Öğretmenlerin Evde Eğitimi Tercih Etme Sebeplerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	58

4.1.2. Öğretmenlerin Evde Eğitim Sürecine İlişkin Görüşlerine Yönelik Bulgular ve Yorumlar	60
4.1.2.1. Öğretmenlerin Evde Eğitim Sürecinde En Çok Kullandıkları Öğretim Stratejisi, Yöntemi ve Tekniklerine İlişkin Bulgular ve Yorum	60
4.1.2.2. Öğretmenlerin Ders Arasını Değerlendirme Şekillerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	62
4.1.2.3. Öğretmenlerin Kullandığı Araç-Gereç ve Materyallere İlişkin Bulgular ve Yorum	65
4.1.2.4. Öğretmenlerin Kullandığı Ölçme- Değerlendirme Yöntem, Teknikleri ve Kullanım Sıklığına İlişkin Bulgular ve Yorum.....	66
4.1.2.5. Öğretmenlerin Kazanımlara Ulaşma Düzeyine İlişkin Bulgular Ve Yorum	68
4.1.3. Öğretmenlerin Lisans Eğitiminin, Evde Eğitime Etkilerine İlişkin Bulgular ve Yorum	70
4.1.4. Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Bulgular ve Yorum.....	72
4.1.5. Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sorunlara Yönelik Çözüm Önerilerine İlişkin Bulgular ve Yorum	75
4.1.6. Öğretmenlerin Evde Eğitim Verirken Dikkat Ettikleri Noktalara İlişkin Bulgular ve Yorum	78
4.1.7. Evde Eğitime Etki Eden Faktörlere İlişkin Bulgular ve Yorum	80
4.1.7.1. Ev Ortamının Etkilerine İlişkin Bulgular ve Yorum	80
4.1.7.2. Velinin Etkilerine İlişkin Bulgular ve Yorum	82
4.1.7.3. Öğrencinin Etkilerine İlişkin Bulgular ve Yorum	85
4.1.7.4. RAM'ın Etkilerine İlişkin Bulgular ve Yorum.....	87
4.1.7.5. Okulun Etkilerine İlişkin Bulgular ve Yorum	89
4.1.8. Öğretmenin Öğrenci İle Olan İletişimine İlişkin Bulgular ve Yorum	91
4.1.9. Öğretmenin Veli İle Olan İletişimine İlişkin Bulgular ve Yorum	93
4.1.10. Öğretmenlerin Evde Eğitime Yönelik Yeterliliğine İlişkin Bulgular ve Yorum ..	94
4.1.11. Öğretmenlerin Yaptığı Ders Dışı Etkinliklere İlişkin Bulgular ve Yorum.....	95
4.1.12. Öğretmenlerin Önem Verdiği Dersler ve Nedenlerine İlişkin Bulgular ve Yorum	97
4.2. Velilerin Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorum	100

4.2.1. Çocuğun Özel Durumunun Aldığı Eğitime Etkilerine İlişkin Bulgular ve Yorum	101
4.2.2. Evde Eğitime Etki Eden Faktörlere İlişkin Bulgular ve Yorum	102
4.2.2.1. RAM'ın Evde Eğitime Etkilerine İlişkin Bulgular ve Yorum	102
4.2.2.2. Okulun Evde Eğitime Etkilerine İlişkin Bulgular ve Yorum	103
4.2.2.3. Ev Ortamının Çocuğun Eğitimine Etkilerine İlişkin Bulgular ve Yorum	104
4.2.2.4. Çocuğun Öğretmeniyle Olan İletişimine İlişkin Bulgular ve Yorum	105
4.2.3. Evde Eğitimin Çocuğun Gelişimine Etkilerine İlişkin Bulgular ve Yorum	106
4.2.4. Velilerin Evde Eğitim Sürecinde Yaşadığı Sorunlar ve Çözüm Önerilerine İlişkin Bulgular ve Yorum	107
4.2.5. Velinin Evde Eğitime Katkılarına İlişkin Bulgular Ve Yorum	109
4.3. Öğrencilerin Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorum	110
4.3.1. Öğrencinin Evde Eğitim Almaktan Memnun Olup Olmadığına ve Nedenlerine İlişkin Bulgular ve Yorum	110
4.3.2. Hoşlanılan Dersler ve Nedenlerine İlişkin Bulgular ve Yorum	111
4.3.3. Hoşlanılmayan Dersler ve Nedenlerine İlişkin Bulgular ve Yorum	113
4.3.4. Yapılan Ders Dışı Etkinliklere İlişkin Bulgular Ve Yorum	114
4.3.5. En çok Kullanılan Araç-Gereçlere İlişkin Bulgular ve Yorum	115
4.3.6. Öğretmeniyle Olan İletişimine İlişkin Bulgular ve Yorum	116
4.3.7. Ailenin Evde Eğitime Etkilerine İlişkin Bulgular ve Yorum	116
4.3.8. Ev Ortamının Etkilerine İlişkin Bulgular ve Yorum	117
4.3.9. Öğrencilerin Yaşadığı Sorunlar ve Getirdikleri Çözüm Önerilerine İlişkin Bulgular ve Yorum	119
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	121
V. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	121
5.1. Sonuç ve Tartışma	121
5.2. Öneriler	127
KAYNAKÇA.....	128
EKLER	135
ÖZ GEÇMİŞ	147

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Araştırmaya katılan öğretmenlere ilişkin kişisel bilgiler	53
Tablo 2. Araştırmaya katılan velilere ilişkin kişisel bilgiler	54
Tablo 3. Evde Eğitimi Tercih Etme Sebeplerine İlişkin Öğretmen Görüşleri	59
Tablo 4. En Çok Kullanılan Strateji, Yöntem ve Tekniklere İlişkin Öğretmen Görüşleri	61
Tablo 5. Ders Aralarını Değerlendirme Şekillerine İlişkin Öğretmen Görüşleri.....	63
Tablo 6. Kullanılan Araç-Gereç ve Materyallere İlişkin Öğretmen Görüşleri	65
Tablo7. Kullanılan Ölçme-Değerlendirme Yöntem, Teknikleri ve Sıklığına İlişkin Öğretmen Görüşleri	67
Tablo 8. Kazanımlara Ulaşma Düzeyine İlişkin Öğretmen Görüşleri	69
Tablo 9. Lisans eğitimin evde eğitime etkilerine ilişkin öğretmen görüşleri.....	70
Tablo 10. Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Öğretmen Görüşleri	72
Tablo11. Karşılaşılan Sorunlara Yönelik Çözüm Önerilerine İlişkin Öğretmen Görüşleri.....	76
Tablo12. Evde Eğitim Verirken Dikkat Edilen Noktalara İlişkin Öğretmen Görüşleri.....	79
Tablo 13. Ev Ortamının Etkilerine İlişkin Öğretmen Görüşleri	81
Tablo 15. Öğrencilerin Etkilerine İlişkin Öğretmen Görüşleri	85
Tablo 16. RAM'ın Etkilerine İlişkin Öğretmen Görüşleri.....	88
Tablo 17. Okulun Etkilerine İlişkin Öğretmen Görüşleri	90
Tablo 18. Öğrenci İle Olan İletişimlerine İlişkin Öğretmen Görüşleri	92
Tablo 19. Veli İle Olan İletişimine İlişkin Öğretmen Görüşleri	93
Tablo 20. Evde Eğitime Yönelik Yeterliklerine İlişkin Öğretmen Görüşleri	94
Tablo 21. Yapılan Ders Dışı Etkinliklere İlişkin Öğretmen Görüşleri	96
Tablo 22.a. Önem Verilen Derslere İlişkin Öğretmen Görüşleri.....	97
Tablo 22.b. Önem Verilen Derslerin Nedenlerine İlişkin Öğretmen Görüşleri.....	98
Tablo 23. Çocuğun Özel Durumunun Aldığı Eğitime Etkilerine Yönelik Veli Görüşleri.....	101
Tablo 24. RAM'ın Evde Eğitim Sürecine Etkilerine İlişkin Veli Görüşleri.....	102
Tablo 25. Okulun Evde Eğitime Etkilerine İlişkin Veli Görüşleri.....	103

Tablo 26.	Ev Ortamının Etkilerine İlişkin Veli Görüşleri.....	104
Tablo 27.	Çocuğunun Öğretmeniyle İletişimine İlişkin Veli Görüşleri.....	105
Tablo 28.	Evde Eğitimin Çocuğunun Gelişimine Etkilerine İlişkin Görüşleri	106
Tablo 29.	Yaşanılan Sorunlar ve Çözüm Önerilerine İlişkin Veli Görüşleri.....	108
Tablo 30.	Evde Eğitime Katkılarına İlişkin Veli Görüşleri	109
Tablo31.	Evde Eğitim Almaktan Memnun Olup Olmadığı ve Nedenlerine İlişkin Öğrenci Görüşleri	111
Tablo 32.	Hoşlanılan Ders ve Nedenlerine İlişkin Öğrenci Görüşleri	112
Tablo 33.	Hoşlanılmayan Dersler ve Nedenlerine İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	113
Tablo 34.	Yapılan Ders Dışı Etkinliklere İlişkin Öğrenci Görüşleri	114
Tablo 35.	En Çok Kullanılan Araç Gereçlere İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	115
Tablo36.	Öğretmeniyle Olan İletişimini Değerlendirmesine İlişkin Öğrenci Görüşleri	116
Tablo 37.	Ailenin Evde Eğitime Etkilerine İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	117
Tablo 38.	Ev Ortamının Etkilerine İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	118
Tablo 39.	Yaşanılan Sorunlar ve Getirilen Çözüm Önerilerine İlişkin Öğrenci Görüşleri	119

EKLER LİSTESİ

Ek 1. Evde Eğitim Uygulamasına Yönelik Öğretmen Görüşme Formu	135
Ek 2. Evde Eğitim Uygulamasına Yönelik Veli Görüşme Formu	138
Ek 3. Evde Eğitim Uygulamasına Yönelik Öğrenci Görüşme Formu	140
Ek 4. Etik Kurul Onayı.....	142
Ek 5. MEB İzin Belgeleri	144
Ek 6. Turnitin Orijinallik Raporu	146

KISALTMALAR LİSTESİ

- BEP** : Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı
E : Erkek
K : Kadın
MEB : Milli Eğitim Bakanlığı
Öğren : Öğrenci
Öğrt : Öğretmen
RAM : Rehberlik ve Araştırma Merkezi

BİRİNCİ BÖLÜM

I. GİRİŞ

Bu bölümde araştırmaya ait problem durumu, araştırmanın amacı ve önemi, problem cümlesi, alt problemler, varsayımlar, sınırlılıklar ve tanımlara yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Çocuğun ilk eğitimi ailede başlar. Aile eğitimi, çocuğun ruhsal ve fiziksel gelişiminin sağlıklı ilerlemesini, öncelikle kendi için daha sonra bütün dünya için yararlı birey olmasını sağlamaktadır. Hızla gelişen ve değişen dünyada ailenin önemi günden güne artmakta ve ailenin çocuk üzerindeki etkisine yönelik çalışmaların alanı genişletilmektedir. Ailenin öneminin daha belirgin olduğu bu dönemde ailelerin çocuklarını tanımaları; isteklerini, duygularını anlamaları; yeterliliklerini ve ilgilerini bilmeleri gerekmektedir. Dünya çapında popülerliği artarak devam eden bir alternatif eğitim modeli olan evde eğitimle, ailelerin çocuklarını yakından tanımaları, ilgi ve yeteneklerine uygun eğitim verebilme imkânı elde etmeleri sağlanmıştır.

Yapılandırılmış bir evde eğitimin, akademik başarıyı artırmada etkili olduğu kanıtlanmıştır (Cogan, 2010; Harding, 2013; Rudner, 1999). Evde eğitim gören öğrencilerin okula devam zorunluluğu yoktur. Fakat okulla ilgili diploma, sınıf geçme gibi işlemler bağlı bulunduğu okul tarafından yapılmaktadır (Er, 2006, s. 158). Evde veya hastanede eğitim hizmetinden yararlanan bireylere, kayıtlı bulunduğu okulun öğretim programını uygulaması esastır. Ayrıca Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı geliştirme birimince bireyin ihtiyacına göre BEP(Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı) hazırlanır (Milli Eğitim Bakanlığı, 2010).

Evde eğitim gören çocukların akademik başarıyla devlet okullarındaki çocukların akademik başarısını karşılaştıran (Duggan, 2009, s. 25-38) ve (Rothermel, 2004, s. 273-299)'e göre evde eğitim gören öğrencilerin devlet okullarındaki ve özel okullardaki akranlarının bir veya iki kademe üzerinde performans sergilediğini belirtmişlerdir. Lake (2010)'a göre evde eğitimin artışının sebebi, engelli öğrenciler arasında spesifik öğrenciler için daha iyi eğitim olanaklarının sağlanmasıdır. O halde

evde eğitim akademik başarıyı olumlu yönde etkilemektedir. Öte yandan eve dayalı özel eğitim faaliyetleri kaynaştırma modellerinin temelini oluşturan en az kısıtlayıcı ortam ilkesinin tersine özel gereksinimli bireyin sosyalleşmesine engel olabilecek bir özel eğitim uygulaması olarak ifade edilebilir (Özyürek, 1983).

Evde eğitim uygulaması günümüzde başta Amerika Birleşik Devletleri, Kanada ve birçok Avrupa ülkesinde örgün eğitime alternatif olarak yaygın bir şekilde uygulanmaktadır(Şad ve Akdağ, 2010, s.19). Yurt dışındaki evde eğitim uygulamalarında dini, siyasi, hastalık, kültürel yapı, okulun yetersiz kaldığının düşünülmesi, gibi birçok nedenden ötürü verilmektedir. Lyman,(1998) evde eğitimin tercih edilme nedenlerini, devlet okullarına duyulan memnuniyetsizlik, dini değerler, akademik anlamda başarıyı sağlama ve aile bağlarının kuvvetlenmesini sağlama olarak sıralamıştır.

2006'dan beri ülkemizde de verilmeye başlanan evde eğitim hizmetleri sadece okula gidemeyen hasta öğrencilere verilmektedir. Yurt dışında evde eğitimi ebeveynler verirken Türkiye'de gezici öğretmenler vermektedir. Ebeveynler okul sisteminin dışında çocuklarına tam eğitim verecekleri ve onlara öğretecekleri inançları destekleyen güçlü mantık duygusuna sahip olan ve çocuklarının eğitiminde oldukça aktif kişiler olarak tanımlanırlar (Van Galen, 1988, s. 52-68). Evde eğitim ülkemizde yeni olmasından ötürü gereken önemi görmemekte ve evde eğitimden haberdar kişi sayısı az olmakla birlikte alan yazında bu konuyla ilgili yapılan araştırmalar da sınırlı sayıda bulunmaktadır. Evde eğitim uygulamalarının iyileştirilmesi ve yaygınlaştırılması adına mevcut çalışmada evde eğitim sürecinin içinde bulunan öğretmen, veli ve öğrencilerin görüşleri alınarak evde eğitimin şu anda uygulanan haliyle olumlu ve olumsuz yanlarını, dış etkenleri, evde eğitim uygulamalarına ilişkin derinlemesine bilgi ortaya koymak hedeflenmiştir. Yurt dışı ve yurt içi alan yazın taraması yapılarak evde eğitim konusu incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda evde eğitimin önemi ortaya çıkarılarak yurt içindeki araştırmaların sınırlı sayıda olduğu tespit edilmiştir(Pehlivan ve Pehlivan, 2000; Gündüz, 2006; Aydoğan, 2007; Öz, 2008; Şad ve Akdağ,2010; Taşdan ve Demir, 2010, 2013; Kılıç ve Önen, 2012; Töste ve Elçiçek, 2013, Yıldırım ve diğerleri, 2015; Arslan, 2015; Taşdemir ve Bulut, 2015; Kaya,2015; Çifçi,2016; Aydın ve Pehlivan, 2017; Peker ve Taş, 2017; Susam ve Diğerleri, 2018; Atılğan, 2018). Bu noktada

alandaki açığı kapatmak ve alana katkı sağlanmak amacıyla mevcut araştırma yürütülmüştür.

1.1.1. Problem Cümlesi

Evde eğitime ilişkin öğretmen, öğrenci ve veli görüşleri nelerdir?

1.1.2. Alt problemler

Öğretmenlerin;

1. Evde eğitimi tercih etme sebeplerine ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Evde eğitim sürecine ilişkin görüşleri nelerdir?
 - a) Evde eğitim sırasında en çok hangi strateji yöntem ve teknikleri kullandıklarına ilişkin görüşleri nelerdir?
 - b) Evde eğitim sırasında ders aralarını öğretmen ve öğrencinin nasıl değerlendirdiğine ilişkin görüşleri nelerdir?
 - c) Evde eğitim verirken kullandığı araç-gereçler ve öğretim materyallerin neler olduğuna dair görüşleri nelerdir?
 - d) Öğrencisinin öğrenme düzeyini hangi sıklıkla ve hangi yöntemlerle ölçtüğüne dair görüşleri nelerdir?
 - e) Eğitim programının hedeflediği kazanımlara ulaşma düzeyine ilişkin görüşleri nedir?
3. Lisans eğitiminin, evde eğitime etkilerine ilişkin görüşleri nelerdir?
4. Evde eğitim verirken karşılaştığı sorunlara yönelik görüşleri nelerdir?
5. Evde eğitim verirken karşılaştığı sorunlara yönelik çözüm önerilerine ilişkin görüşleri nelerdir?
6. Evde eğitim verirken nelere dikkat ettiğine ilişkin görüşleri nelerdir?
7. Evde eğitime etki eden faktörler nelerdir?
 - a) Ev ortamının etkilerine ilişkin görüşleri nelerdir?
 - b) Velinin etkilerine ilişkin görüşleri nelerdir?
 - c) Öğrencinin etkilerine ilişkin görüşleri nelerdir?
 - d) RAM'ın etkilerine ilişkin görüşleri nelerdir?

- e) Okulun etkilerine ilişkin görüşleri nelerdir?
8. Öğrenci ile olan iletişimine ilişkin görüşleri nelerdir?
 9. Veli ile olan iletişimine ilişkin görüşleri nelerdir?
 10. Evde eğitime yönelik yeterliliğine ilişkin görüşleri nelerdir?
 11. Evde eğitim kapsamında yaptığı ders dışı etkinliklere ilişkin görüşleri nelerdir?
 12. Evde eğitim verirken en çok hangi derslere önem verdiğine ve nedenine ilişkin görüşleri nelerdir?

Velilerin;

1. Çocuğunun özel durumunun aldığı eğitime etkilerine ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Evde eğitime etki eden faktörlere ilişkin görüşleri nelerdir?
 - a) RAM'ın evde eğitim sürecine etkilerine ilişkin görüşleri nelerdir?
 - b) Okulun evde eğitime etkilerine ilişkin görüşleri nelerdir?
 - c) Ev ortamının çocuğunun eğitimine etkilerine ilişkin görüşleri nelerdir?
 - d) Çocuğunun öğretmeniyle iletişimine ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Evde eğitimin çocuğunun gelişimine(sosyal, bilişsel, psikomotor) etkilerine ilişkin görüşleri nelerdir?
4. Evde eğitim sürecinde yaşadığı sorunlar ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerilerine yönelik görüşleri nelerdir?
5. Evde eğitime katkılarına ilişkin görüşleri nelerdir?

Öğrencilerin;

1. Evde eğitim almaktan memnun olup olmadığına ve nedenlerine ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Aldığı dersler içerisinde en çok hangi dersleri sevdiği ve nedenine ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Aldığı dersler içerisinde en çok hangi derslerden hoşlanmadığı ve nedenine ilişkin görüşleri nelerdir?
4. Öğretmeniyle ne gibi ders dışı etkinlikler yaptığına ilişkin görüşleri nelerdir?
5. En çok hangi araç-gereçleri kullandıkları ilişkin görüşleri nelerdir?

6. Öğretmeniyle olan iletişimini değerlendirmesine ilişkin görüşleri nelerdir?
7. Evde eğitim alırken ailesinin etkilerine ilişkin görüşleri nelerdir?
8. Evde eğitim alırken ev ortamının etkilerine ilişkin görüşleri nelerdir?
9. Evde eğitim alırken yaşadığı sorunlar ve çözüm önerilerine ilişkin görüşleri nelerdir?

1.2. Araştırmanın Önemi

Sağlık problemleri nedeniyle zorunlu öğrenim çağında olmasına rağmen okulda akranlarıyla beraber okuyamayan öğrencilere evde eğitim olanağı sunulmuştur. Evde eğitim gören özel gereksinimli öğrencilerin ihtiyaçları, örgün eğitimdeki sağlıklı bir öğrenciden farklı olmaktadır. Bu sebeple evde eğitim uygulaması esnasında uygun koşulların sağlanması gerekir. Evde eğitimin en önemli ve değerli yanı hem özel gereksinimli öğrencinin derslerinden geri kalmasını önlemek hem de sağlığının yaratmış olduğu olumsuzlukları en aza indirerek onun değerli bir birey olduğunun farkına varmasına yardımcı olmaktır. Türkiye’de evde eğitim verilirken gerekli öğretim koşullarının oluşturulup oluşturulmadığını, veli, öğrenci ve öğretmenlerin ne gibi destek aldığını, evde eğitim uygulamasının dünyada uygulandığı şekliyle Türkiye’deki şeklinin benzerlik ve farklılıklarını tespit etme adına eğitim sürecinin önemli öğeleri olan veli, öğretmen ve öğrencilerin görüşlerinin ortaya çıkarılması büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda yurt içi ve yurt dışı araştırmalar incelenmiştir. Evde eğitim dünyada uzun yıllar önce başlamasına rağmen Türkiye’de uygulanmaya başlamasının çok eski olmadığı ve dünyada uygulandığı şekliyle Türkiye’de uygulanmadığı belirlenmiştir. Hem yeni bir uygulama ve az çalışılmış olması hem de içerik olarak öneminden ötürü araştırılması gereken bir konu olarak dikkat çekmiştir. Bu araştırmayla evde eğitim hizmetlerine ilişkin farkındalık oluşturmak, evde eğitimin olumlu ve olumsuz taraflarını ortaya çıkarmak, evde eğitim esnasında veli, öğrenci ve öğretmenlerin ihtiyaçlarını belirlemek, evde eğitimi daha verimli kılabilme adına veli, öğretmen ve öğrencilerin görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır. Mevcut araştırma ile farklı faktörlerin etkili olduğu ve oldukça önemli olduğu düşünülen evde eğitim süreçlerinin incelenmesine karar verilmiştir. Böylece ülkemizde evde eğitime ilişkin var olan durumu ortaya çıkarıp alana katkı sağlamak hedeflenmiştir.

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, evde eğitim kapsamında öğretmenlerin, öğrencilerin ve velilerin evde eğitime ilişkin görüşlerini belirlemektir.

1.4. Araştırmanın Sayıtları

Bu araştırmanın varsayımları maddeler halinde aşağıda verilmiştir:

- Araştırma kapsamına alınan öğretmen, öğrenci ve velilere görüşmelerde kendilerine sorulan soruları cevaplandırabilmeleri için yeterli süre verilmiştir.
- Araştırma kapsamında yapılan görüşmelerde öğretmenler, veliler ve öğrenciler, kendilerine sorulan sorulara samimi ve gerçeği yansıtan cevaplar vermişlerdir.
- Araştırmacı, önyargısız ve objektif bir araştırma yürütmüştür.

1.5. Araştırmanın Sınırlıkları

Bu araştırmanın sınırlılıkları maddeler halinde aşağıda verilmiştir:

- Araştırma 2018-2019 eğitim-öğretim yılı ile sınırlıdır.
- Araştırma Muş il merkez ve merkez köylerinde evde eğitim kapsamında eğitim veren öğretmenler, evde eğitim gören öğrenciler ve velileriyle sınırlıdır.
- Araştırma evde eğitim veren 17 öğretmen, 6 evde eğitim gören öğrenci ve 6 veli ile sınırlıdır.

1.6. İlgili Tanımlar

Evde eğitim: Örgün eğitim alması gereken fakat sağlık problemleri nedeniyle bağlı bulunduğu okulda eğitim göremeyen öğrencilere evde sunulan eğitimidir (MEB,2010).

İKİNCİ BÖLÜM

II. KURAMSAL ÇERÇEVE

Çalışmanın bu bölümünde eğitim, özel eğitim, hastanede eğitim, alternatif eğitim modelleri, evde eğitim, evde eğitimin tarihçesi, evde eğitim süreci, araştırma konusuyla ilgili yapılan çalışmalar yer almaktadır.

2.1. Eğitim

Eğitim, bireyin davranışlarında yaşantıları sonucu meydana gelen kasıtlı ve istendik değişimlerdir (Ertürk, 1975, s. 12). Eğitim, bireylerin davranışlarının değişim sürecidir (Tyler, 1949, s.4). Bu bağlamda bireylerin davranışlarında değişim meydana getirebilmek için öğretmenlerin, bireyin yaşantı ortamını düzenlemesi, neyi nasıl ve ne zaman öğretmesi gerektiğini planlaması gerekir. Eğitim sürecindeki faaliyetlerin sürekli olarak takibi ve irdelenmesiyle eğitim sistemi ve program geliştirme çalışmaları ile ilgili daha gerçekçi adımlar atılmasına imkan sağlanmıştır (Fidan, 2012, s.2-3).

Davranışta kalıcı bir değişimin olmasıyla öğrenme gerçekleşir. Ayrıca öğrenmenin gerçekleşmesi, bireyin yaşantısı sonucu ortaya çıkmasıyla gerçekleşir(Fidan, 1986, s.13). Bireyin davranışlarında değişiklik meydana getirmek için yaşantı geçirmesini sağlama da öğretme olarak ifade edilir(Özçelik, 1989, s.1). Öğrenme ve öğretmenin bir arada zikredilmesiyle de öğretim oluşur. Öğretim öğrenme ve öğretmenin içinde yer aldığı süreci ifade eder(Arslan, 2009, s.25).

İnsanların ortaya koyduğu maddi ve manevi herşeye kültür denir. Gelenek ve görenekler, örf adetler, yemek alışkanlıkları, giyim tarzları, insana dair her şey kültürün bir ögesidir (Demirel, 1993, s.2). Bireyin her yerde bilinçli veya bilinç dışı aldığı bilgiler bütününe ise kültürleme denir. Eğitim, toplumdaki kültürlemeyle meydana gelir (Fidan, 2012, s.4). Kültürleme bireyin yaşamı boyunca farklı şekillerde oluşur. Bu bağlamda 3 farklı kültürlemeden söz edilebilir. Bunlar: zoraki kültürleme, gelişigüzel kültürleme ve kasıtlı kültürlemedir. Değerler, planlı bir şekilde aktarıldığı için okullarda verilen eğitim kasıtlı kültürleme içine girmektedir(Arslan, 2009, s.8-11). Kültürlemenin eğitime dönüşebilmesi için bilinçli gerçekleşmesi gerekir. Bazı eğitimcilere göre

bilinçdışı alınan bilgiler informal eğitimi, bilinçli alınan bilgiler formal eğitimi oluşturur (Fidan, 2012, s.4).

İnformal eğitim, yaşam içerisinde amaçlı ve planlı olmadan gelişigüzel gerçekleşir. Bireyler toplum içerisinde yaşarken toplumun kurallarını farkında olmadan öğrenir ve toplumsallaşırlar. Evde, iş yerlerinde, parkta, okulda, sokakta, her yerde kişi farkına varmadan öğrenir. İnformal eğitimde gözlem ve taklitte öğrenmeler gerçekleşir. Toplum içerisinde yaşayan birey, birlikte yaşayabilme içgüdüleriyle çevresini izleyerek taklit ederek öğrenir ve toplumun bir parçası haline gelir. Öğretmenlerin, eğitim verirken farkında olmadan kendi düşüncelerini çocuğa aktarmaları da informal eğitime girmektedir. İnformal eğitim, iyi şeylerin öğrenilmesi gibi sigara, alkol, uyuşturucu gibi kötü alışkanlıkların da öğrenilmesine neden olabilir(Fidan, 2012, s.5).

Okullardaki eğitim formal eğitim kapsamına girer. Formal eğitim, amaçlıdır ve belli bir program dahilinde yapılır. Eğitim sürecini öğretmen planlar ve uygular. Süreç içerisinde ve sonunda yine öğretmen tarafından değerlendirme yapılır. Formal eğitim, okulların dışında tarım, endüstri, halk eğitim merkezleri gibi yerleri de kapsar. Bu kurumların okullardan farkı, daha kısa süreli eğitim alınmasını sağlamalarıdır. İkisi de süreç olarak aynı işler fakat bu kurumların okullar gibi konu kısıtlaması yoktur. Formal eğitim örgün ve yaygın eğitim olmak üzere ikiye ayrılır (Fidan, 2012, s.4-5). Örgün eğitim; Milli Eğitim amaçlarına uygun bir eğitim programıyla, belli bir amaç doğrultusunda, okul çatısı altında yapılan eğitimidir (Arslan, 2009). Örgün eğitim sistemini; okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim oluşturmaktadır (Fidan, 2012, s.5). Yaygın eğitim ise örgün eğitim sistemine hiç girmemiş, belli bir kademesinde bulunan ya da belli bir kademesinden ayrılan kişilere ihtiyaç duydukları yönde eğitim verilmesidir (Taymaz, 1978, s.6). İş yerlerinde hizmetiçi eğitim faaliyetleri, halkeğitim merkezleri, sanat okulları, resmi ve özel kurumlar yaygın eğitim sistemi içerisinde yer almaktadır (Fidan, 2012, s.5).

2.2. Özel Eğitim

Özel eğitim, zihinsel, fiziksel, sosyal, duygusal, iletişimsel nedenlerden ötürü normal gelişiminden farklılık gösteren, normal eğitim-öğretimden yararlanamayan veya kısmen yararlanan, destek eğitim programlarıyla eğitime ihtiyaç duyan bireylere; uygun araç-gereçler ve eğitim programıyla özel yetiştirilmiş eğitimciler tarafından sunulan eğitimidir (Baykoç Dönmez, 2010, s.14-15). Özel eğitim hizmetleri ile özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin sosyalleşmesi, özgürce hareket edebilmesi ve kendini rahatça ifade edebilmesi için önemli bir yer tutmaktadır. Bu yüzden özel eğitim hizmetleri sürekli geliştirilerek iyileştirilmelidir (Orhan ve Genç, 2015, ss.115,143).

Çocukların çoğunluğundan görünüş ve davranış farklılıkları olanlara özel eğitime muhtaç çocuklar denir. Bu sebepten ötürü özel eğitime muhtaç çocuklar, çoğunluğu oluşturan çocukların gördüğü eğitimden farklı eğitim görmeye ihtiyaç duyarlar (Baykoç Dönmez, 2010, s.15). Bir başka tanıma göre; yaşitlarından fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal özellikler bakımından farklılık gösteren bireyler özel eğitime ihtiyaç duyan bireylerdir (Kargın, 2004, s.1).

Özel eğitime muhtaç olunmasının 3 nedeni vardır. Bunlar; sosyal, eğitsel ve sağlıkla ilgili nedenlerdir. Doğum öncesi, doğum sırası ve doğum sonrası nedenlerden ötürü çocuğu olumsuz etkileyen durumların ortaya çıkması sağlıkla ilgili nedenlerden kaynaklanmaktadır. Çocuğun yaşadığı çevrede ve aile ortamında yaşanabilecek olumsuzluklar gibi sosyal nedenler, çocuğun fiziksel ve ruhsal gelişimini olumsuz etkilemektedir. Öğretmenin yetersiz sınıf yönetimi, öğrencinin ihtiyacına uygun araç-gereç kullanamaması, öğrenciye uygun eğitim verememesi gibi nedenlerden ötürü çocuğun gelişiminin olumsuz etkilenmesi de eğitsel nedenlerden ötürü ortaya çıkmaktadır(Özsoy, Özyürek, Eripek, 2002,).

Özel eğitime ihtiyaç duyan bireylere uzman personeller eşliğinde uygun eğitim verilmesi takdirde, bireylerin yaşam becerileri gelişir, hayata hazırlanmaları, mesleki gelişimleri ve kendilerini gerçekleştirmeleri sağlanır (MEB, 2006). Özel eğitime muhtaç çocukların uygun eğitim görebilmeleri adına düzenlemeler yapılmaktadır. Bunlar:

1. Düzgöl (normal) okul düzenlemeleri
 - Özel araç gereçlerle özel eğitim hizmeti
 - Özel eğitim danışmanlığı

- Gezici Öğretmenlik
 - Kaynak Oda
 - Yarım Günlük Özel Sınıflar
 - Normal Okulda Özel Sınıf
 - Özel ve Normal Okul Düzenlemesi
2. Yatılı Okullar
 3. Hastanede Eğitim
 4. Eve Dayalı Eğitim (Özsoy ve diğerleri, 2002)

2.3. Hastanede Eğitim

Hastanede eğitim, uzun süreli hastanede yatan okul dönemi çocuklarının, hastalık sonrası eğitimlerine kesintisiz devam edebilmeleri hasebiyle okuldan uzak kaldıkları dönemde hastanede eğitim verilmesidir. Okula gidemeyen ve hastanede uzun süreli tedavi gören çocuklara hastanede eğitim verebilmek için “hastane okulları” ve “hastane sınıfları” sistemi oluşturulmuştur (Işıktekiner, Akbaba Altun, 2011, s.320).

Hastane okulları, okul dönemi çocuklarının eğitimine devam edebileceği, hastanede tahsis edilen bir veya birkaç derslik, öğretmen ve yönetici odalarından oluşan birimlerdir. Hastane okullarında yönetici ve öğretmenler görev yapmaktadır. Yönetici ve öğretmenlere, pedagog, psikolog ve çocuk gelişimciler de destek vermektedir (Baykoç Dönmez, 2010, s.293).

İlk hastane okulunun 1917 tarihinde Prof. Dr. C. Pirquet tarafından kurulduğu bilinmektedir. Bu tarihten itibaren Avrupa’nın birçok ülkesinde eğitimden geri kalınmaması için geçici öğretmen veya küçük sınıflar tahsis edilerek çalışmalar yürütülmüştür. İlk resmi hastane okulu 1948 yılında Viyana’da kurulduğu bilinmektedir (Baykoç Dönmez, 2010, s.293).

Türkiye’de hastanede eğitim girişimleri, ilk olarak Hacettepe Üniversitesi tarafından 1970’li yıllarda başlamış olmasına rağmen Hastane Okulları’nın kuruluşu 1993 yılında gerçekleşmiştir. 12.05.1992 tarihli 21226 sayılı resmi gazetede yayımlanarak 3797 sayılı kanunla Özel Eğitim Rehberlik ve Danışmanlık Müdürlüğü kurulmuş ve Prof. Dr. Necate Baykoç Dönmez Özel Eğitim Rehberlik ve Danışmanlık Müdürü olarak görevlendirilmiştir. Ayrıca özel eğitim bünyesi altında “Hastanede

Yatan Çocukların Eğitimleri- Öğretimleri ve Hastane Okulları Şubesi” kurulmuştur (Baykoç Dönmez, 2010, s.294-295).

Bir hastanede hastane okulunun açılması için en az 10 öğrencinin ve tahsis edilebilecek sınıfının olması gerekir (Işıktekiner, Akbaba Altun, 2011, s.320). Hastane okulu açabilen hastaneler: Sağlık Bakanlığı’na bağlı Devlet Hastaneleri, Çalışma ve Sosyal Bakanlığına bağlı Sosyal Sigortalar Kurumu Hastaneleri ve Üniversite Hastaneleri’dir. Bu kurumlarla Milli Eğitim Bakanlığının Yapmış olduğu Protokol doğrultusunda şartlar uygun olduğu takdirde Milli Eğitim Bakanlığı açılış onayı verir. Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü hastane okulunun açılmak istendiği ildeki Milli Eğitim Müdürlüğü’ne açılış onayını bildirir ve donatımının, öğretmen ihtiyacının giderilmesi sağlanır. Hastane okulları ile ilgili süreç “Milli Eğitim Bakanlığı Hastane İlköğretim Kurumları Yönergesi” ile sürdürülür. Eğitim programı, hastane okulundaki müdür ve öğretmenlerce öğrenciye uygun ayarlanır. Yatağında istirahat etmesi gereken hastalara ise ayrı öğretmen tahsis edilerek eğitimi gerçekleştirilir (Baykoç Dönmez, 2010, s.296).

Hastane okullarında yürütülen eğitim öğretim uygulamaları normal okullarinkinden farklı olmaktadır. Bunun nedeni; öğrencinin hastalığı, hastanede kalış süresi, sınıf düzeyi farklılığı şeklinde ifade edilebilir. Hastane okullarında bireysel eğitim verilir bu sebepten ötürü programı uygulama öğretmenin inisiyatifine bırakılmıştır. Ayrıca hastane okulları, hastanede eğitim görmesi gereken çocukların, eğitim esnasında kendilerini bir nebze de olsa hastane dışındaymış gibi hissetmelerine imkân sağlar (Gültekin, Boyraz, Uyanık, 2017).

2.4. Alternatif Eğitim Modelleri

2.4.1. Jean Jacques Rousseau’nun Doğacı Eğitim Yaklaşımı

Rousseau; akılcılığa karşı duyguculuğu, toplumculuğa karşı bireyciliği ve baskıcılığa karşı özgürlüğü savunur (Akdağ,2006, s.1). Rousseau’nun eğitim felsefesinin temelini özgürlük oluşturur. Eğitimin özgür olması için eğitim kurumlarından bağımsız olması gerektiğini savunur (Korkmaz, 2006 ; Spring, 1997).

Rousseau'nun natüralist eğitiminde;

- Bilgi aposterioridir, çünkü insanlar güçsüz dünyaya gelir.
- Eğitimi eşyadan, çevreden, insanlardan elde ederiz.
- Birey, öğreneceği bilgiyi doğal ortamda ve kendi ilgi ve yeteneğine uygun seçer.
- Öğrenci her zaman merkezde olmalıdır. Ona uygun müfredat düzenlenmelidir.
- Öğrenciye bilgi hazır sunulmamalı, araştırıp kendisinin bilgiye ulaşması sağlanmalıdır.
- Amaç çocuğa bilgi yüklemesi yapmak değil, çocuğun aydın fikirlere sahip olmasını sağlamaktır (Sönmez,2002, s.96-98)

Rousseau, insanın doğal bir varlık olduğunu ve Yaratıcının elinden çıktığı için iyi olarak dünyaya geldiğini savunur. Fakat dış etkenler ve yaşanılan çevre kişide istenmeyen davranışların sergilenmesine neden olabilir. Bu sebeple kişiye, yaşadığı çevresine ve gelişimine uygun eğitim verilmelidir. Rousseau bu eğitimi “Negatif Eğitim” olarak adlandırmıştır. Negatif eğitimle, kötülüklerin ortaya çıkması engellenir. Eğitici, çocukla bir ortaklık ilişkisi içerisinde eğitimi sürdürmelidir. Çocuğun, çevresini ve insanlar arası ilişkiyi anlayabileceği ortamlar oluşturulmalıdır. Amaç, çocuğun ileride istediği bilgiyi kendisinin öğrenebilmesini sağlamaktır. Rousseau'nun doğacı eğitim anlayışında, kişi ilk dünyaya geldiği saf ve temiz haline döndürülmek istenmiştir (Hesapçıoğlu ve Akbag, 1996, s.1-3).

2.4.2. Leo Tolstoy'un Anarşist Okul Modeli

Tolstoy İ. Poliana köyünde bir okul kurarak çocukları bütünüyle serbest bırakmıştır. Eğitimde hayatın belirleyici olduğunu, öğrencilerin kendi yöntemlerini geliştirmelerine imkân sağlanması gerektiğini belirtmiştir. Anarşist okul modelinde Ceza, ödül ve sınav yoktur. Öğrencilerin istediği zaman okula kayıt yaptırması, istediği zaman da okuldan ayrılması serbest bırakılmıştır (Marshall, 2003). Tolstoy, öğrencilerin ders ve etütlerinin günlük 8-9 saat sürdüğünü belirtmiştir. Öğretimin düzeni, yönetime katılma, disiplin sağlama öğrencinin kontrolüne bırakılmıştır.

Öğretmen rol gösteren modeldir. Doğruluk, temizlik, düzen, dayanışma gibi duygular ön plandadır (Aytaç,1998).

2.4.3. Reggio Emilia Girişimi

Savaş sonrası Reggio Emilia şehrinde İtalyan kadınların çocuklarına okul inşa etmesiyle başlayan harekete Loris Malaguzzi öncülük etmiştir. Loris Malaguzzi'nin okullarında, çocuklar kendi kendine yetebilen, yetenekli bireyler olarak görülür. Çocukların edindikleri bilgiler, kendi yaşantıları yoluyla ve diğer çocuklarla etkileşimleri sonucu ortaya çıkmaktadır(Stager, 2002).

Reggio Emilia şehrinde, ilk olarak Diana ve La Villetta adında okullar kurulmuştur. Bu okullar temsili olduğu için, çok güzel iki bahçenin içine inşa edilmiştir. Bu örnek okullar çocukların, doğanın sesini ve görüntüsünü rahatlıkla gözlemleyebileceği şekilde inşa edilmiştir. Böylece çocukların dünyayı gözlemlemelerinin farklı biçimlerinin yolu açılmak istenmiştir (Gürtuna, 2005, s.94-95)

2.4.4. Montessori Yöntemi

Tıp doktoru ve eğitimci Maria Montessori, öncelikle zeka geriliği olan bireylerle çalışmıştır. Montessorri, zeka geriliği olan bireyler üzerinde uygulanan eğitimlerin, normal öğrencilere uygulandığı takdirde daha verimli sonuçlar alınacağını düşünmüştür. Bu sebeple 3-6 yaş aralığındaki çocuklar için bir okul açmıştır. Başarısı kısa sürede tüm dünyada duyulmuş ve yöntemi uygulanmaya başlanmıştır.

Montessori, çocuklara sunulan öğretim araç gereçleri arasından öğrencinin kendine uygun olanı seçmesi gerektiğini belirtmiştir. Uygulanacak eğitim basitten karmaşığa, somuttan soyuta geliştirilmiştir. Çocuğun gelişimindeki ilk altı yıl çok önemlidir. Çocuklar ilk altı yılda bilinçsizce her şeyi öğrenirken sonrasında bilinçli öğrenme gerçekleşir (İmamoğlu, 2002). Altı yaşına kadar çocuklar büyük bir zihinsel güce sahiptir. Deneyerek, tecrübe ederek çevrelerinden bilgiyi emerler. Bu sebeple Montessori ilk altı yaşa kadar olan bu döneme “Emici Zihin” adını vermiştir(Montessori, 1975, s. 8). Bu dönemde çocuğun rahatça hareket edebilmesine, dokunmasına, değiştirmesine, keşfetmesine izin verilir. Özgürce kendi çalışmalarını

seçme imkanı verilir. Doğal ortamında bilgiyi alması sağlanır ve hazır olmadığı hiçbir bilgiyi almaya zorlanmaz (Aydın, 2002, s. 62-63).

Montessori'ye göre yetişkinler çocukları anlayamaz ve onları anlamak için kültürlerini arttırmak işe yaramaz. Çünkü yetişkinler çocukları hep kendi pencerelerinden görürler. Onları bir birey olarak değil boş bir kap olarak görürler ve istedikleri gibi doldurabileceklerini, çocukların buna ihtiyaç duyduğunu düşünürler. Bu durum çocuğun kişilik gelişimine olumsuz etki etmektedir. Montessori Okulları tam olarak bu sorunu çözmek istemekte ve çocukların, yaşadığı çevreye uyumlu, zamanına yerine ve kültür yapısına uygun bir birey olarak yetişmelerini sağlamaktadır (Montessori, 1975, s. 8-25).

2.4.5. Özgür Okullar (Summerhill Okulu)

Özgür okullar (Summerhill Okulları) İngiltere'de Leiston kasabasında A.S. Neil tarafından kurulmuştur. Summerhill Okulları'nda öğrencilerle öğretmenler eşittir. Ve genel kurulu bir çocuk yönetir. Kurallar bu mecliste belirlenir. Dersler seçmelidir ve sınav yoktur (Akdağ, 2006, s.6-7). Summerhill Okulu'nda öğrenciler sınırlandırılmamıştır. Ve öğrencilerin ihtiyaçları, amaçları ve arzuları doğrultusunda eğitim şekillenmiştir (Neill, 2000, s. 41).

Summerhill Okulları'ndaki eğitim uygulamalarıyla; öğrencinin her yönüyle tanınması, öğrenci ve çalışanların öz yönetimini sağlaması, sınırsız oyun oynama hakkı tanınması, herhangi bir fikri empoze etmemesi, çalışmalarını ders ya da okul geçmek için bir araç olarak kullanılmasına izin verilmemesi, kişiliği biçimlendirmemesi, ödül, sınav gibi başarıya ket vuran şeylerin eğitimden uzaklaştırılması, herkesin eşit haklara sahip olması ve demokratik bir toplumun oluşması sağlanmak istenmiştir (Hesapçıoğlu ve Akbağ, 1996). Summerhill Okulları'nda çok sert ceza verilmez. Verilecek cezaların, işlenen suçla orantılı olmasına dikkat edilir. Okuldaki özyönetim, çetecilikten hoşlanmayan, sakin ve başkaldırma olaylarına karşı çıkan büyük öğrencilerin varlığıyla sağlanır (Neill, 2000, s. 82-83).

Summerhill Okulları'nda sadece çocuklara yönelik değil, aileler içinde uygulamalar ve kurslar mevcuttur. Bu uygulamaya örnek olarak Albany Özgür Topluluğu'ndaki aile yaşam merkezlerinde yetişkin ve çocuklara sunulan gebelik, öz

bakım, doğum gibi medikal konuları işleyen çalışma gurubudur. Yetişkin ve çocukların beraber çalışması ve uygulamalarıyla, çocukların öğrenmesi kolaylaşır(Neill, 1966) Summerhill okulu her yönüyle özgürlük karakterini taşısa da liseden sonra bambaşka bir eğitim sistemiyle karşılaşılacağı için öğrencilerin bocalayabileceklerinin farkına varılmıştır (Akdağ, 2006 s.6-7).

2.4.6. Sudbury Valley Okulları

Amerika’da 1968 yılında bir grup veli tarafından Sudbury Valley okulları kurulmuştur. Veliler, çocuklarına daha farklı ve demokratik eğitim vermek istedikleri için bu okulları kurmak istemişlerdir. Bu okullar, Ferrer’in Modern Okulu veya İngiltere’de açılan Neill’in Summerhill okulları gibi birçok alternatif okulun devamı niteliğinde görülebilir. En kalıcı öğrenme, bireyin kendi ilgi duyduğu ve uyguladığı öğrenme şeklidir. Okul, yönetim kurulu ve okul kurulu olmak üzere 2 kurul tarafından idare edilir. Bu kurulların çoğunluğunu öğrenciler oluşturur ve ciddi kararlarda da bu kurulun oy çokluğuyla karar verilir. Öğretme kavramı reddedildiği için öğrenci içeriği belirler ve merak ettiği etkinliklerle işleyiş devam eder(Şahin ve Turan, 2004, s.1-3).

2.4.7. Paulo Freire Girişimi

Paulo Freire, eğitimi tarafsız olarak görmemektedir. Eğitimi, gençlerin şimdiki sisteme entegre olmasını sağladığı; öte yandan kadın ve erkeklerin dünyayı birlikte dönüştürmek için neler yapabileceklerine karar verdikleri bir araç olarak görmüştür. Freire, ezilenlerin özgürleşmesini sağlamak için bir eğitim sistemi geliştirmek istemiştir (Freire, 2003, s. 27). İnsanların özgür düşünmesini, içinde bulunduğu dünyayı anlamasını, eleştirel yaklaşabilmesini istemiştir. Çünkü ezen ve ezilenlerin bulunduğu toplumda eğitimin taşıdığı ve gerçeklerden uzak bilgilerle öğrencilerin beyninin doldurulduğunu belirtmiştir(Freire, 2003, s. 49) .

Freire, Bankacı Eğitim Modeli ve Problem Tarayıcı Model olmak üzere 2 eğitim modeli oluşturmuştur. Bankacı eğitim modelinde öğretmen bilgiyi verir ve öğrenci sorgulamadan ezberler (Özen, 2005). Freire’nin bankacı eğitim modelinde bilgi, kendini bilen olarak görenlerin yine onlar tarafından kendini bilmeyen sayılanlara verdikleri bir

armağandır (Demirtaş,2002,s.330-334). Bankacı modelde insan bilinçli bir varlık değil bilincin sahibidir. İnsan dünyayla ya da ötekilerle beraber değil, sadece dünya üzerindedir (Freire, 2003, s.53-57).

Freire bankacı eğitim modelinin yerine problem tanımlayıcı modeli geliştirmiştir. Bu modelde bireyin dünya ile ilişkisindeki problemler belirlenir. Bilgi aktarımıyla değil algı edinimiyle oluşur. Böylece iki kategori ortaya çıkar: öğretmen-öğrenci, öğrenci-öğretmen. Bu kategorilerin oluşması sonucu kimse kimseye ders vermez ve kimse kendi başına öğrenmez. Öğrenci ve öğretmen, eleştirel araştırma ortakları olarak çalışırlar (Demirtas, 2002, s. 330-334). Problem tanımlayıcı modelde, öğretmen ve öğrenci etkileşim halindedir. Öğretmen, öğrenci olabileceği gibi öğrenci de öğretmen rolü üstlenir. İki tarafında hayata sorgulayıcı yaklaşmasına, yarınlarnı güzelleştirme adına çabalamasına olanak sağlar (Özen, 2005).

2.4.8. Waldorf Okulları

R. Steiner ilk Waldorf okulunu Almanya'nın Stuttgart (1919) kentinde açmaya karar verir. Steiner, 1. Dünya savaşı sonrası hem öğrencilerin hem de yetişkinlerin gelişimi ve değişimini sağlamak istemiştir (D.L.S Rocha, 2003, s. 78). Steiner akıl, kalp ve ruh unsurlarının önemli olduğu ve çocuğun gelişimi için bu unsurların beslenmesi gerektiğini belirtmiştir (İmamoğlu, 2002).

Waldorf okullarında,

- Çocukların çocukluğunu yaşamaları gerektiği bu yüzden eğitime 9 yaşlarından sonra başlanması gerektiği belirtilmiştir(Rocha, 2003, s. 85-86).
- 8. Sınıfa kadar öğretmen aynı kalmaktadır.
- Bütün çocukları sanat, müzik, yabancı dil, bahçe eğitimi gibi derslerle de eğitim görmektedirler.
- Bütün çocukların kendilerinin doldurabileceği ders kitapları mevcut. Test kitapları 5. Sınıf sonrası için kullanılır.
- Waldorf okullarında sınav yapılmamakta, yılsonu değerlendirmeleri yapılmaktadır.
- Elektronik araçlar eğitimde tercih edilmemektedir. (Aktan, 2004).

Waldorf eğitimcilerine göre bireyin kapasitesi doğumdan 21 yaşa kadar yedişer yıl arayla gelişir. 0-7 yaş arası okulöncesi, 7-14 yaş arası ilköğretim, 14-21 yaş arası ergenlik yıllarına denk gelen gelişim aşamalarından oluşur(Aydın, 2002, s. 86). Waldorf eğitimcilerine göre çocukların, öğrendiklerini bedenlerine almak için her 20 dakikada bir ya da aynı sürede kalkıp hareket etmesi gerekir. Öğretmenler onlara resim, çizim ve boyama yaptırır, öğrendiklerini el yazısıyla yazdırır. Öğrenciler de ne öğrendiklerini özetler ve kendi ders notlarını oluştururlar. Sınıflar basit güzel renklere boyanır ve sade tutulmaya özen gösterilir(Wolcott, 2005).

Waldorf eğitimcileri, kendilerini çocukluğun koruyucuları olarak görürler. Çocukluğun sonraki hayata hazırlık olmaması gerektiği kadar kıymetli olduğunu belirtirler. Bundan ötürü okuma yazma eğitiminin geç başlaması gerektiğini savunurlar(Rocha, 2003, s. 85-86). Waldorf Okulları'nda yönetsel liderlik, okul görevlileri tarafından paylaşılmıştır ve bir kurul tarafından denetimleri yapılır. Yönetim kurulu bir başöğretmen seçer. Eğitim programının düzenlenmesinde öğretmen özerktir. Öğretmenler, eğitim ve öğretim programlarında, politikalarda, yönetimde serbest bırakılmıştır(Aydın, 2002, s. 93). Waldorf eğitimcileri için sürekli gelişim esastır. Birinci sınıftan sekizinci sınıfa kadar sabit bir öğretmen derse gireceği için kendini geliştirmesi esastır. Eğitimciler, tükenmişlik sendromuna girmemek için de sürekli olarak öğrencilerle tartışma toplantıları, koro gösterileri, tiyatro çalışmaları gibi aktivitelerle kendini yenilemiş olurlar(Steiner, 2003, s. 37-42).

2.4.9. Ev Okulu (Homeschooling)

1960'lı yıllarda ilk olarak Amerika' da ortaya çıkan ev okulları (Homeschooling) hızla diğer ülkelere de yayılmıştır. Bu akımın en önemli temsilcilerinden olan John Holt, merkezi eğitime karşı çıkarak ailelere ve öğretmenlere daha fazla serbestlik tanınması gerektiğini savunmuştur. Holt, okula devam eden çocukların zamanla kendi kendine düşünebilme yetisini kaybedeceğini, her gün okula gitmenin eziyet olduğunu ve bu eziyetin ilerde otoritelere uyan yetişkin köleler ortaya çıkaracağını belirtmiştir(Öz ve İmamoğlu, 2002a).

Ev okulu modeli en hızlı yayılan alternatif okul modelidir. Ev okulu uygulamasında sorumluluk ailededir ve eğitimi aile verir. Çocuklar böylece okula

gitmezler. Çocuğun neyi ne kadar öğreneceğini aileler belirler. Ailelerin iyi bir eğitim verebilmesi için ailelerin de kendilerini geliştirmeleri ve donanımlı olmaları gerekir. Eğitimde kullanılacak materyalleri aileler belirler. İsterlerse kendi belirledikleri öğretmenlerin çocuklarına ders vermeleri sağlanabilir (Akdağ, 2006 s.7-8).

2.5. Evde Eğitim

Evde eğitim yurt dışında ve yurt içinde farklı tanımlanmakta ve uygulanmaktadır. Yurt dışında verilen evde eğitim, genel olarak kamu kurumlarından doğan memnuniyetsizlikten ötürü gelişmiş bir alternatif eğitim modelidir. Ailelerin genel olarak evde eğitimi tercih etme nedenleri; dini, akademik, sosyal, felsefî düşünce farklılığı, eğitim kurumlarına olan uzaklık, okullara duyulan güvensizlik, özel eğitim ihtiyacı olarak belirtilmektedir (Knowles,1988;Knowles, 1991; Wayman ve Lynch,1991; Jeub, 1994; Ray, 2000; Ensign, 2000; Carper, 2000; Hill, 2000; Apple, 2000;.Basham, 2001; Birkan, 2002; Lubienski, 2003; Collum, 2005; Princiotta & Bielick, 2006, Basham, Merrifield & Hepburn, 2007; Smith & Williams, 2009; Şad & Akdağ, 2010; Tösten & Elçiçek, 2013).

Türkiye’de verilen evde eğitim: *“Zorunlu öğrenim çağındaki özel eğitime ihtiyacı olan bireylerden sağlık problemi nedeniyle okul öncesi, ilköğretim veya özel eğitim programlarından herhangi birini uygulayan örgün eğitim kurumlarından doğrudan yararlanamayanlara eğitim hizmetlerinin evde sunulması esasına dayanan eğitim.”* şeklinde tanımlanır (MEB, 2010).

İlgili araştırmalar incelendiğinde evde eğitim hizmetinin ev okulu (homeschooling) ve evde eğitim diye farklı adlandırıldığı dikkat çekmektedir(Muldowney, 2011).

2.5.1. Evde Eğitimin Tarihçesi

Evde eğitim, ebeveynlerin çocuklarını geleneksel veya özel okula göndermek yerine evde eğitmeyi tercih ettiği dünya çapında ilerici bir harekettir. Aileler, mevcut eğitim sisteminden hoşnutsuzlukları, farklı dini inançlara sahip olmaları, eğitim

felsefeleri ve çocukların geleneksel okul yapısı içinde ilerlemediğini düşünmeleri gibi çeşitli nedenlerle evde eğitimi tercih etmektedirler (İsenberg, 2007, s.387-409).

Ev okulu uygulaması ilk olarak 1960'lı yıllarda Amerika'da ortaya çıkmıştır. Ev okulu uygulamasının en önemli öncüsü Profesör John Holt'tur(Öz ve İmamoğlu, 2002). Holt'a göre çocuğun sahip olması gereken en önemli özelliklerden yaratıcılığı ve merakı, kurumsal eğitim yok etmektedir. Öğrenciler neyi neden istediği konusunda serbest bırakılmalıdır. Bu bağlamda Holt çalışmalarında “okulsuzlaştırma” ve “ev okulu” tabirlerini birbirinin yerine kullanmıştır. Kurumsal eğitimi eleştiren ve o dönemin şekillenmesinde büyük payı olan bir diğer isim Ivan Illich, eğitimi sadece öğretmenin vermediği, herkesin herkesten öğrenebileceğini belirtmiştir. Ayrıca okula gitme zorunluluğun olmaması gerektiğini savunmuştur (Kaya, 2015, s.85).

ABD'nin evde eğitim süreci incelendiğinde, evde eğitimin ilk ortaya çıktığı zamanlarda insanların evde eğitimi ideolojik veya pedagojik sebeplerden seçtiği görülmüştür. İdeolojik sebepler olarak; felsefi düşüncelerin, dini değerlerin, sosyal nedenlerin etki ettiği görülmektedir. Pedagojik sebepler ise, akademik eğitim, yaratıcı düşünceyi geliştirme şeklinde sıralanabilir (Muldowney, 2011).

Amerika Birleşik Devletlerinde 19. yüzyılda kamu ve özel eğitim kurumlarının kurulduğu günden 1970 'lerin sonuna kadar eğitim verdikleri, 1970'lerin sonlarına doğru evde eğitim, giderek daha çok ailenin talep ettiği, popüler bir eğitim haline gelmiştir (Kunzman ve Gaither, 2013). 19. yüzyılda Amerika Birleşik Devletleri'ndeki büyük ölçekli kamu ve özel eğitim sistemlerinin kurulmasından 1970'lerin sonuna kadar neredeyse tüm Amerikan çocuklar okullarında örgün eğitim görmüştür. Ancak 1970'lerin sonlarından başlayarak ve o günden bu yana sürekli artan bir şekilde ev, ABD nüfusunun gittikçe genişleyen bir kesiminde popüler bir eğitim mekânı haline gelmiştir. Bu artış, çoğunlukla ev hanımı hareketi olarak adlandırılmıştır (Gaither, 2008a, s.1-2). Amerika'da evde eğitim hareketi, kamu eğitim sistemine karşı bir tepki olarak ortaya çıkmıştır (Lines, 2000 ; Russo, 1999; Stevens, 2001).

Evde eğitim uygulamasında, ABD, Kanada, İngiltere, Norveç, Rusya, Yeni Zelanda, Çek Cumhuriyeti, Avusturalya, Fransa, Afrika, İsrail, Belçika gibi ülkeler önde gelen ülkelerden bazılarıdır. Avusturalya'da hem ev okulu hem de uzaktan eğitime kayıtlı 30.000 aile bulunmaktadır. İngiltere'de 2018 yılında 53.000-58.000 arasında çocuğun evde eğitim gördüğü tahmin edilmektedir. Ve son rakamlarda artış olduğu

düşünülmektedir. Rusya’da 70.000 civarında evde eğitim veren aile olduğu tahmin edilmektedir(hslida.org, 2019).

MEB(2006)’da özel eğitim, evde eğitim ve kaynaştırma hizmetlerinin özel ve resmi okullarda verilebileceği belirtilmiştir. MEB(2010)’da ise Evde ve Hastanede Eğitim Hizmetleri Yönergesi’nin 5. Maddesinde zorunlu öğrenim çağında olup örgün eğitimden faydalanamayan süreğen hastalığı olan ya da özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilere evde veya hastanede eğitim sunulacağı belirtilmiştir.

2.5.2. Türkiye’de Evde Eğitim Süreci

Eve dayalı özel eğitim faaliyetleri, ailenin de en üst düzey katılımının sağlanmasıyla özel gereksinimli bireylerin en doğal ortamlarında eğitim almasını amaçlayan özel eğitim faaliyetlerindendir. Türkiye’de evde eğitim hizmetine karar verilmesi, izlenmesi ve sonlandırılması aşağıdaki sırayı takip eder;

- 1) Kurul raporuyla karar kurulca alınır ve RAM’a, okula ve veliye yazılı olarak bildirilir. Bireyin hastanede eğitime ihtiyacı varsa buna ilgili hekim ve aile karar verir.
- 2) Kurul, bireyin evde eğitimden yararlanıp yararlanmayacağına öğretim yılının başlamasından 30 (otuz) gün önce evde eğitimi gerekli kılan koşulları yeniden değerlendirerek karar verir.
- 3) Evde veya hastanede eğitim hizmeti alınması durumunun ortadan kalkması halinde hizmet sona erer MEB,(2010).

Eve dayalı özel eğitim faaliyetlerinde ailenin ihtiyaçları doğal yaşam ortamlarında belirlenebilir, planlama sürecine aile dâhil edilebilir. Özel gereksinimli bireyin ihtiyaçları doğal yaşam ortamında karşılandığı için en uygun ortamdır (Birkan, 2002, s. 99-109). Ev okulu uygulamasının “okulsuz” tabiriyle anılması doğru olmayacaktır. Çünkü tamamen ailenin programına bağlı olarak okuldan kısmen faydalanılabilir veya hiç faydalanılmayabilir (Özkaya, 2005).

MEB,(2010)’a göre evde ve hastanede eğitim sürecinde dikkat edilmesi gereken noktalar:

2.5.2.1. Evde veya Hastanede Eğitim Hizmetlerini Yürüten Öğretmenler İle Yöneticilerin Görevlendirilmesi

Evde veya hastanede eğitim hizmetlerini yürüten öğretmenler ile yöneticilerin görevlendirilmesinde aşağıdaki noktalar dikkate alınır:

- a) Özel gereksinimli bireyin ihtiyacına göre gezerek özel eğitim görevi yapan öğretmen, rehberlik ve araştırma merkezlerinde görevli görme, işitme ve zihinsel engelliler sınıf öğretmenleri ile bireyin kayıtlı bulunduğu okul ve diğer okullardaki okul öncesi, sınıf ve diğer alan öğretmenleri eğitim hizmetlerini yürütmek üzere görevlendirilir.
- b) Kurulun planı doğrultusunda gezerek eğitim veren öğretmen ihtiyaç doğrultusunda birden fazla bireyin eğitimi için görevlendirilebilir.
- c) Eğitim hizmetinin planlanması aşamasında öğretmenin ikameti ve görev yeri, evde eğitim alacak bireyler ile hastane ilköğretim okulunun ikamet adresi dikkate alınmaktadır.

2.5.2.2. Eğitim Ortamının Düzenlenmesi

Eğitim ortamının düzenlenmesi aşağıdaki noktalara göre yapılır:

- a) Eğitim ortamı, bireyin özelliğine uygun ve sağlıklı eğitim yapmaya olanak sağlayacak şekilde düzenlenmesine özen gösterilir.
- b) Eğitim ortamının dikkat dağıtan etkenlerden arındırılması, bilgisayar kullanımı ve derse uygun gerekli materyallerin kullanımı sağlanır.
- c) Evde eğitim ortamı, dersin en verimli geçmesini sağlayacak şekilde düzenlenir.

2.5.2.3. Evde veya Hastanede Eğitim Alan Bireylerin Değerlendirilmesi

Evde veya hastanede eğitim alan bireylerin değerlendirilmesinde aşağıdaki noktalara dikkat edilir:

- a) Evde eğitim gören bireylerin değerlendirilmesi bağlı bulunduğu okuldaki diğer öğrencilerle aynı olur fakat hastanede eğitim alan öğrencinin değerlendirilmesi için en az bir ay kuruma devam etmesi gerekir.
- b) Öğrencinin değerlendirilmesi sürecinde bireyin özelliği dikkate alınarak uygun yöntem ve tekniğin kullanılması sağlanır.
- c) Bireye uygulanan BEP değerlendirme sonuçları öğretmen tarafından BEP geliştirme birimine bildirilir. Sonuçlara göre gerekirse uygulanan BEP’te değişiklik ve düzenlemeye gidilir.
- d) Bireylerin başarısının değerlendirilmesinin sonuçları bağlı bulunulan okula bildirilir, sınıf geçme ve diploma işlemleri okul idaresi tarafından yürütülür.

2.5.2.4. Okul Yönetiminin Görevleri

Okul, evde veya hastanede eğitim hizmeti alacak bireyin kayıtlı bulunduğu kurumdur (MEB,2010). Okul yönetiminin eğitim sürecinde işleyiş ve görevleri aşağıda belirtilmiştir:

- a) Evde veya hastanede eğitim alan bireyin her türlü idari işlemlerini yürütür.
- b) BEP geliştirme birimini yönetmeliğe uygun oluşturur.
- c) Kurulunun kararları doğrultusunda evde eğitim veren öğretmenin haftalık ders programını hazırlar.
- d) Kurulu, evde eğitim hizmetlerinin yürütülmesine yönelik bilgilendirir.
- e) Evde eğitim hizmetlerine yönelik veliyi bilgilendirir.

2.5.2.5. Gezerek Özel Eğitim Görevi Yapan Öğretmenlerin Görevleri

Gezerek özel eğitim görevi yapan öğretmenler, özel eğitime ihtiyacı olan bireyler için destek eğitim hizmetlerini evde ve/veya hastane ilköğretim okulunda sürdüren öğretmenlerdir (MEB,2010). Gezerek özel eğitim hizmeti veren öğretmenlerin görev ve sorumlulukları aşağıdaki noktalara göre yapılmaktadır:

- a) Kurulun planı dâhilinde eğitim sürecini gerçekleştirir.
- b) BEP geliştirme birimiyle iş birliği içerisinde çalışır.
- c) BEP’i uygular ve değerlendirir.

- d) Eğitim hizmetleri kapsamında birey, aile, diğer öğretmenler ve okula danışmanlık yapar.
- e) Aile eğitime yönelik çalışmaları planlar ve uygular.
- f) Bireyin kullandığı teknik cihaz ve aletlerle ilgili eğitim hizmetini yürüten diğer öğretmenlere bilgi verir.
- g) Eğitim faaliyetlerinin yürütüleceği ortamın düzenlenmesinde rehberlik eder.
- h) Evde Eğitim Hizmet Planı Aylık Uygulama Çizelgesi'ne uygun hareket eder.

2.5.2.6. Ailenin Sorumlulukları

Özel eğitime ihtiyacı olup bağlı bulunduğu okula gidemeyen, bu sebeple evde veya hastanede eğitim hizmetinden yararlanan çocukların ailelerinin sorumlulukları aşağıda belirtilmiştir:

- a) Veli sözleşmesinde de belirttiği gibi etkili bir eğitim ortamını imkânları doğrultusunda düzenler.
- b) Ev ortamının fiziksel düzenlemelerinin gerçekleştirilemediği durumlarda kurulla iş birliği yaparak eğitim ortamının hazırlanmasını sağlar.
- c) BEP geliştirme birimine bireyin eğitim ihtiyaçları hakkında bilgi verir ve BEP hazırlanması sürecine katılır.
- d) Evde eğitim veren öğretmenlerle işbirliği içerisinde çalışır.
- e) Aile eğitim programlarına katılır.
- f) Evde gerçekleştirilen eğitim hakkında okul idaresini bilgilendirir.

2.5.2.7. Rehberlik ve Denetim

Evde eğitim hizmetlerinin denetiminde; denetimi yapan bireyler, özel eğitim ve/veya psikolojik danışma ve rehberlik alanlarında yetişmiş müfettişlerdir. Veli önceden bilgilendirilerek evde eğitime yönelik denetim yapılır. Öğretmenlere her ders yılında en az bir defa olmak üzere eğitim hizmetinin yürütüldüğü ortamda rehberlikte bulunulur.

2.6. Araştırma Konusuyla İlgili Yapılan Çalışmalar

Bu bölümde evde eğitim kapsamında yurt içinde ve yurt dışında yapılan çalışmalar sunulmuştur. Yapılan alan yazın taraması sonucu çalışmalar tarih sıralamasına göre verilmiş olup inceleme kolaylığı sağlanmak istenmiştir.

2.6.1. Yurtiçinde Yapılan Çalışmalar

Pehlivan ve Pehlivan(2000) “Ev Okulu Uygulaması: Amerika Birleşik Devletleri Örneği” isimli araştırmalarında, alternatif bir eğitim yaklaşımı olarak Amerika Birleşik Devletleri’nde yaygın olan ev okulunu incelemeyi amaçlamıştır. Bu bağlamda evde eğitimin ilk olarak okul azlığından ve dini sebeplerden dolayı ortaya çıktığını, daha sonra yaygınlaştığı belirtilmiştir. Evde eğitimin tercih edilme sebeplerinin okulun akademik anlamda yetersiz olduğunun düşünülmesi, dini ve ahlaki inançlar, okulların kırsal bölgelerden uzak ve masraflı olması, ailelerin eğitimde aktif rol oynaması, çocukları kötü alışkanlıklardan koruması olarak belirtilmiştir. Bunun yanı sıra evde eğitime karşı çıkan görüşlerin olduğu, sebebinin de öğrencinin sosyalleşmesini engellediği, gerekli araç-gereç ve materyal temini yapılamadığı, profesyonel eğitimciler kadar ailelerin iyi eğitim veremeyeceği ve okulun eğitim kalitesinin daha iyi olduğu şeklinde ifade edilmiştir.

Aydın ve Pehlivan(2000) araştırmalarında Amerika Birleşik Devletlerinde ev okulu uygulaması incelenmiştir. Amerika’da evde eğitimin ilk çıktığı zamanlarda çok talep gördüğü sebebinin de toplum içerisindeki dini inançlar, okulların yetersiz kalması, öğrencilerin okul çevresinde kötü alışkanlıklar edinmeleri, okul masraflarının günden güne artması ve okulların kırsal kesimlerden uzak kalması olarak belirtilmiştir. Bu görüşlere karşı tepki gösteren kesim de ailelerin çocuğun eğitimine bir profesyonel kadar katkı sağlayamayacağını, çocukların sosyalleşmesinin engelleneceğini ve gerekli araç-gereç ve materyal teminini karşılayamayacaklarını da belirtilmiştir. Şu anda yaygınlaşan ve uygulanan evde eğitimin iyi yada kötü olduğunu ifade etmenin güç olduğunu belirtilmiştir. Ayrıca hasta ve engelli bireylerin de okula devam sorunu ortadan kalkacak ve evde eğitimle bu öğrencilerin de eğitim haklarını korumalarının sağlanacağını belirtilmiştir.

Gündüz(2006) evde eğitimin ve okulsuz toplum uygulamalarının farklı bir versiyonu olan Tutoring yönteminin ne olduğunu, Türk ve dünya eğitimindeki yeri ve önemini incelediği araştırmasında, devlet okullarında veya özel okullarda eğitim görmek yerine evde eğitimin tercih edilmesi ve ailelerin bu süreçte etkin rol oynamasının Tutoring yöntemiyle uyduğu belirtilmiştir. Evde eğitimi tercih edenlerin okulu eğitim için gereksiz gördüğü ve okulun tek tip öğrenci yetiştirdiği belirtilmiştir.

Aydoğan (2007) “Ev Okulları” araştırmasında, ev okullarının gelişim sürecini, evde eğitim gören öğrenci ve velilerinin özelliklerini incelemek amaçlanmıştır. Araştırmada okulların, öğrencilerin özgürce düşünebilmesini engellediği, ticari bir merkez haline geldiği, kötü alışkanlıklar edinilmesine sebep olduğu belirtilmiştir. Dini inanç, ahlaki değerler, okulun yetersiz kalması gibi nedenlerden ötürü tercih edilen evde eğitimin uygulanan eğitim programında esneklik sağlaması, öğrenciyi merkeze alması, ailelerin yakından eğitime dahil olması, okullara göre daha verimli bir eğitim sağlaması gibi sonuçlar ortaya konulmuştur.

Öz (2008) “Amerika’da alternatif bir eğitim modeli olarak kişi merkezli eğitim” isimli yüksek lisans tezinde , eğitimin okul merkezli olmamasının çocuk ve ailesi arasındaki iletişimi kuvvetlendirdiği, aile üyelerinin birbiriyle daha çok vakit geçirmesini sağladığı, akademik ve bireysel başarıyı arttırdığı, öğrencinin kendi zamanını ayarlamasına ve sanata yönelebilmesine imkan sağladığı, yeni öğretim yaklaşımlarının ortaya çıkmasına zemin hazırladığı, resmi okullara göre daha az masraflı olduğu, sosyal hayatı canlandırdığı ortaya konmuştur.

Şad ve Akdağ(2010) çalışmalarında, ülkemizde evde eğitimin uygulanmadığı bir dönemde çeşitli ülkelerdeki evde eğitim sistemini incelemiştir. Çeşitli nedenlerle evde eğitimi tercih eden ailelerin bir kısmı evde eğitimin çocuğun sosyalleşmesini engelleyeceğini düşünürken, bir kısmı sosyalleşmesine daha büyük katkı sağladığını savunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Evde eğitim veren ailelerin öğretmenlik mesleği dışında olanların çocuklarına eğitim vermesinin eleştirilmesinin yanı sıra akademik başarının daha çok arttığını belirtilmiştir. Yurt dışında uygulandığı şekliyle ülkemizde uygulanmasının güç olduğu fakat anne babaların eğitimde aktif rol oynaması ve okuldaki eğitime destek olması nedeniyle ülkemizde de uygulanması gerektiği belirtilmiştir.

Taşdan ve Demir(2013) ev okulu uygulamalarında Türkiye’deki 5 farklı üniversiteden 30 akademisyenin görüşlerinin alındığı araştırmalarında, akademisyenlerin evde eğitim hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıklarını, evde eğitim uygulanması halinde ailelerin eğitim düzeylerinin düşünülmesi gerektiğini, ev okulunun anlaşılması ve uygulanması için çeşitli paneller ve sempozyumların yapılması gerektiğini ve pilot uygulamalar yapılması gerektiğini belirtmiştir.

Taşdan ve Demir(2010) “Alternatif Bir Eğitim Modeli Olarak Ev Okulu” araştırmalarında, ev okulunun uygulamasının kurasal temelleri, kökeni, üstünlük ve sınırlılıklarına ve ilgili çalışmalara yer verilmiştir. Evde eğitimin ilk olarak Amerika’da ortaya çıktığı ve evde eğitimi tercih eden ailelerin genellikle varlıklı, sosyal anlamda muhafazakar ve beyaz olduklarını belirtilmiştir. Ev okulunun çocuğun sosyalleşmesini engellemek yerine ev okulu örgütlerinin düzenlediği etkinliklerle evde eğitim gören öğrencilerin bir arada bulunup vakit geçirmelerine olanak sağladığı belirtilmiştir. Ülkemizde uygulanmasının çeşitli sebeplerden dolayı güç olduğu fakat alternatif bir eğitim programı olarak varlığını sürdürmesi gerektiği belirtilmiştir.

Kılıç ve Önen(2012) “Homeschooling in Turkey (Focus Group Interviewing Method).” isimli araştırmalarında, 10 bayan ve 10 erkek öğretmenle görüşme yapılmıştır. Evde eğitimin engelli bireyler dışında diğer alanlarda da yaygınlaştırılması konusunda fikir aldıkları araştırmalarında, Türkiye’de fiziksel engeli nedeniyle geleneksel okullara gidemeyen öğrenciler için evde eğitim verildiği belirtilmiştir. Ayrıca kırsal kesimlerde ailelerin kızlarını dini ve ahlaki nedenlerden ötürü okula göndermek istemediğini, evde eğitimin diğer alanlara yaygınlaştırıldığı takdirde annenin evde daha büyük sorumluluğunun olacağını bu sebeble akademik anlamda yeterli olmaları gerektiğini, böylece çocukları için daha yaratıcı bir ortam oluşturabileceklerini belirtmiştir. Bunun yanı sıra evde eğitimin yaygınlaştırılmasıyla Türk kültürü ve değerlerinin aktarılmasının engelleneceğini, etnik ve dini açıdan radikal olan bireylerin kamu yararını tehdit edebileceğini belirtmiştir. Evde eğitimin avantaj ve dezavantajlarını görebilme adına da Türkiye’de belli bölgelerde pilot uygulama yapılabileceğini önermiştir.

Tösten ve Elçiçek(2013) “Alternatif okullar kapsamında ev okullarının durumu” çalışmalarında Amerika’da faaliyet gösteren ev okullarının durumunu incelemiştir. Amerika’da 1970lerden sonra ahlaki değerlerde çöküş yaşandığı, insanların

özgürlüklerinin kısıtlandığı, okulların yetersiz kaldığı gibi nedenlerden ötürü evde eğitimin popülerlik kazandığı belirtilmiştir. Evde eğitim yürütülmesi işinin devlet eliyle olması gerektiği belirtilmiştir. Okulların maliyetli olmasından ötürü evde eğitimin daha çok rağbet gördüğü fakat sosyalleşmenin azalması nedeniyle kültürel çözülme yaşanacağı belirtilmiştir.

Kartal (2014) “Eğitim Paydaşlarının Görüşlerine Göre Alternatif Bir Okul: Ev Okulları” doktora tezi çalışmasında, ev okullarına ilişkin öğretmen, öğrenci, okul yöneticisi, maarif müfettişi ve ailelerin görüşlerini belirlemeyi amaçlamıştır. Katılımcılar 30 öğretmen, 4 okul yöneticisi, 5 maarif müfettişi, 38 öğrenci ve 29 veli ile odak grup görüşmesi yapılmıştır. Araştırmanın analiz sonuçlarında evde eğitimin avantaj ve dezavantajları, sorunlar ve çözüm önerileri belirtilmiştir. Türkiye’de uygulanabilirliği ile ilgili görüşler alınmıştır.

Korkmaz ve Duman (2014) “Public Understanding About Homeschooling: A Preliminary Study” araştırmalarında evde eğitim hizmetlerinin sorunlarını belirlemek ve bu sorunlara çözüm önerileri getirmek amaçlanmaktadır. Önceki çalışmalar dikkate alınarak geliştirdikleri anket ile evde eğitim hizmetleri hakkında katılımcı görüşleri alınmıştır. Araştırma sonuçlarında daha iyi sosyalleşme ve eğitim olanağı sunacağını, evde eğitim yapılırken gerekli uygun müfredat hazırlanması gerektiğini ve derse uygun materyallerin hazırlanması gerektiği belirtilmiştir. Evde eğitimin verimliliğini artırma için gerekli stratejiler geliştirilmesi gerektiği ve evde eğitimi daha iyi anlama adına diğer ülkelerde uygulanma şekillerinin incelenmesi gerektiği belirtilmiştir.

Arslan(2015) “Türkiye’de Kitlese Bir Eğitim Topluluğu: Gezerek Özel Eğitim Hizmeti Veren Öğretmenler Ve Sorunları (Batman Örneği)” isimli çalışmasında; evde eğitim kapsamında gezerek özel eğitim veren öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlar incelenmiştir. Evde eğitimi daha çok kıdemli öğretmenlerin tercih ettiğini ve işleri daha organizeli yürüttüklerini; genç öğretmenlerin ise evde eğitim hakkındaki yetersiz bilgiye sahip olmaları, ön yargıları ve kaygıları nedeniyle tercih etmedikleri sonucuna ulaşılmıştır. Velilerin istekli olmasına karşın maddi yetersizlikten ötürü gerekli materyalleri karşılayamadığı belirtilmiştir. Öğrencilerin yaşadığı hastalıklar nedeniyle psikolojik sıkıntı yaşadıkları ve bunun da strese ve motivasyon kayıplarına neden olduğunu belirtilmiştir. Evde eğitimle birlikte eş zamanlı devam eden örgün eğitim

nedeniyle öğretmenlerin çok yorulduğu, ücret azlığı, ulaşım sıkıntısı, araç- gereç ve materyal yetersizliği nedeniyle sıkıntılar yaşandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Yıldırım ve diğerleri(2015) Tokat ilinde evde eğitim alan öğrencilerin eğitim süreçlerini değerlendirdikleri çalışmalarında; özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin eğitimleri öncesi, sırası ve sonrasında yaşadıkları problemleri belirlemek ve bu problemlere çözüm önerileri getirmek amaçlanmıştır. Çalışma öğrenci, öğretmen ve aile üyeleriyle yürütülmüş ve nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Çalışma sonucunda, öğrencilerin evde eğitimi terapi gibi gördükleri fakat materyal eksikliğinden, arkadaşlarıyla beraber derse katılamamaktan ve dışarıya çıkamamaktan yakındıkları belirtilmiştir. Ailelerin genel olarak öğretmene minnet duyduğu ve evde eğitim sisteminin olmasına çok sevindikleri belirtilmiştir. Öğretmenlerin evde eğitimi tercih etme sebeplerinin bütçeye katkı ve faydalı olabilme düşüncesinin yattığı belirtilmiştir. Öğretmen görüşlerine göre materyal temininin yapılması, alanında uzman kişilerin görevlendirilmesi, gerekli denetimlerin yapılması gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Kaya(2015) “ABD’de Ev Okulu Uygulamasının Tarihsel Gelişimi ve Bugünkü Durumu Üzerine Değerlendirme” isimli çalışmasında evde eğitimin ilk olarak kurumsal eğitime karşı çıkmasına rağmen şimdi kurumsal eğitimin bir parçası haline geldiği belirtilmiştir. İlk ortaya çıktığı halinden sıyrılarak marjinal grupların ya da dini grupların tercihinden ziyade evde eğitimin tercih edilmesinin günümüzde çeşitlendiği belirtilmiştir.

Taşdemir ve Bulut(2015) “Ev Okulu Uygulaması Üzerine Bir Durum Çalışması: Kuram ve Özel Eğitimde Uygulama” adlı çalışmalarında çocuğu evde eğitim alan 13 velinin evde eğitim hakkındaki görüşleri alınmıştır. Velilerin de evde eğitimle birlikte kendilerini geliştirdikleri, ev idaresinde, aynı anda birden fazla çocukla ilgilenmeleri, öğrenmeyi eğlenceli hale getirebilmeleri, öğrenciye sabırla yaklaşabilmeleri gibi özellikler kazandıkları ifade edilmiştir. Fakat ailelere düşen büyük sorumlulukların altından kalkamayabilecekleri de belirtilmiştir. Ayrıca çocuğun toplum içine çıkmak istememe durumu, evde eğitim veren öğretmenlerini seçememeleri, okuldaki öğrenmelerden daha az öğrenmelerin gerçekleştiği, çocuğun rahatsızlığı, aile yetersizliği, Özel eğitim alanında eğitimli öğretmen yerine sınıf öğretmenin görevlendirilmesi gibi sıkıntılarında ortaya çıktığı belirtilmiştir.

Çiftçi (2016) “Türkiye’de Evde Eğitim Uygulamalarının Bu Eğitimi Veren Öğretmenlerin Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi” çalışmasında evde eğitim veren öğretmenlerin evde eğitim hakkındaki görüşlerinin alınması amaçlanmıştır. Türkiye’de evde eğitim uygulamalarının bu eğitimi veren öğretmenlerin görüşlerine göre değerlendirildiği çalışmada; öğretmenlerin evde eğitim uygulamasından memnun olduklarını fakat aile beklentisi ve ders programın ayarlanmasının karşılaştıkları problemler arasında yer aldığı sonucuna varmıştır. Öğretmenlerin eğitim alması gerektiği ve öğretmen, aile ve Milli Eğitim’in işbirliği içerisinde olması gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca öğrencilerin psikolojik olarak rahatladığını ve ailelerin de bu uygulamadan memnun kaldıklarını belirtmiştir.

Peker ve Taş (2017) “Evde Eğitim Uygulaması Üzerine Bir Durum Çalışması: Evde Fen Eğitimi” isimli araştırmalarında; evde fen eğitimi uygulamasının olumlu yönlerini ve zorluklarını tespit etmeye çalışmışlardır. Evde eğitim gören bir kız öğrenci, velisi ve Fen Bilimleri öğretmeniyle çalışmalarını yürütmüştür. Araştırma durum çalışması olarak yürütülmüş ve yarı yapılandırılmış görüşme formları ve kasetlerle veriler toplanmıştır. Çalışmaları sonucunda evde eğitimin çocuğun bilişsel ve duyuşsal gelişimine olumlu sosyal gelişimine olumsuz etki ettiği belirtilmiştir. Ayrıca evde eğitim gören öğrencilerin kitaplarının okul tarafından karşılanmasının aile ve çocuk için iyi olduğunu, araç-gereçlerin eve taşınmasının güç olmasından ötürü de öğrencinin eğitimini olumsuz etkilediği belirtilmiştir.

Susam ve diğerleri(2018) “Sağlık Durumları Nedeniyle Okula Devam Edemeyen Öğrencilerin Evde Eğitimine İlişkin Veli Görüşleri” isimli çalışmalarında velilerin evde eğitimi çok faydalı bulduğu belirtilmiştir. Aldıkları veli görüşlerinde öğretmenlerin çoğunun derse istekli geldiklerini, içlerinden bir öğretmenin isteksiz ders işlediğini, ders kitaplarının okul tarafından temin edildiğini fakat araç-gereçlerin taşınabilen kısmını evde kullanabildiklerini belirtilmiştir. Ayrıca 2 öğrencinin raporunun çıkmasına rağmen kendilerine öğretmen tahsis edilmediği ve derslerinden geri kaldıkları belirtilmiştir.

Atılğan (2018) “Öğretmenlerin ve Ebeveynlerin Evde Eğitim Hizmetlerine Yönelik Görüşlerinin ve Uygulama Sürecinin incelenmesi” adlı araştırmasında katılımcılar; evde eğitim hizmeti sunan 39 öğretmen ve evde eğitim hizmetlerinden faydalanan 27 öğrenci velisinden oluşmaktadır. Araştırma verileri yarı yapılandırılmış

görüşme formları ve 10 gözlem formunun uygulanması sonucu elde edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular ışığında evde eğitim üzerine bilgilendirme seminerleri verilmesi gerektiği, evde eğitim hizmetleriyle evde eğitim gören öğrencilerin özelliklerinin paralellik gösterdiği, uygun ev ortamının olduğu, evde eğitime yönelik tutumların olumlu yönde olduğu ve evde eğitim sürecinde yer alan bütün paydaşların etkileşim içerisinde olması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

2.6.2. Yurtdışında Yapılan Çalışmalar

Collom(2005) “Education and Urban Society “ isimli araştırmasında, iki önemli faktörü incelemiştir: ebeveynlerin motivasyonu ve öğrencilerin başarısı. Araştırma sonucunda, ailelerin evde eğitimi seçmelerinin nedeni kamu kurumlarının yetersizliği, dini sebepler ve değerler olduğu belirtilmiştir. Kamu kurumlarını hesap verme, akademik kaygı ve rekabet nedenleriyle olumsuz gördüğünü belirtmiştir.

İsenberg(2007) “Evde eğitim hakkında ne öğrendik ?” çalışmasıyla; 1 milyondan fazla çocuğun eğitiminin en azından bir kısmında evde eğitim gördüğünü belirtmiştir. Ailelerin hem akademik hem de dini nedenlerden ötürü evde eğitimi seçtikleri sonucuna varmıştır. İyi eğitim almış annelerin evde eğitimi daha iyi vereceği sonucuna ulaşmıştır. Olgun çocuklar, bazı davranışsal nedenler ve özel ihtiyaçlar nedeniyle evde eğitimi daha çok tercih etmekte olduklarını belirtmiştir.

Morton(2010) “Home education: Constructions of choice” isimli çalışmasında evde eğitimi farklı sebeplerden dolayı tercih eden birbirinden farklı üç aileyi incelemiştir. Çalışmalarının sonucunda; evde eğitimi, örgün eğitimin yanlış ve kısıtlayıcılığından uzak olduğu için, öğrencilere ahlaki değerleri kazandırmak için ve son çare olarak gördükleri için tercih ettiklerini belirtmiştir. Aile yapıları birbirinden farklı olmasına rağmen hepsinin temel amacı çocuklarının bir birey olmasını sağlamak olduğunu belirtmiştir.

Hurlbutt (2011) “Experiences of Parents Who Homeschool Their Children With Autism Spectrum Disorders.” isimli araştırmasında ebeveynlerin, otizimli çocuklarının okulda bütün ihtiyaçlarının giderilememesinden endişe ettiklerini bu yüzden evde eğitim verdiklerini belirttiklerini ifade etmiştir. Evde eğitim veren ebeveynlerin otizimli çocuklarıyla nasıl ilgilendiklerini ortaya koymaya çalıştığını belirtmiştir.

Ice ve Dempsey(2011) “Linking Parental Motivations for Involvement and Student Proximal Achievement Outcomes in Homeschooling and Public Schooling Settings” isimli araştırmada evde eēitim gören  ērencilerin ve devlet okullarında eēitim gören  ērencilerin ebeveynlerinin motivasyon düzeylerini karřılařtırdıēını buna istinaden ebeveynlerin kişisel öz yetrillikleri, rolleri, çocuklarının başarı düzeyleri arasında büyük farklılıklar olduēunu belirtmiştir.

Blok ve Karsten(2011) avrupa ülkelerinde evde eēitimin denetlenmesi üzerine yaptıkları araştırmada evde eēitimin dünya çapında büyüyen bir eēitim olgusu haline geldiēini, yapılandırılmış bir evde eēitimin çok verimli olabileceēini bunun yanı sıra evde eēitimin yetersiz kaldıēını savunan araştırmaların da olduēunu belirtmiştir.

Van Schalkwyk ve Bouwer(2011) “Ideology, curriculum, and pedagogy in home education” isimli çalışmalarında, Afrikalı 4 evde eēitim veren veli ile araştırmayı yürütmüşlerdir. Eēitimci görevi üstlenen velilerin,  ērenci merkezli,  ērencinin özel ihtiyaçlarına itaf eden, ilgi çekici ve anlamlı bir müfredat oluşturması ve uygulaması gerektiēini belirtmişlerdir.

Hanna, L.G.(2012) “Homeschooling Education: Longitudinal Study of Methods, Materials, and Curricula” isimli çalışmasında, farklı bölgelerden gelen ebeveynlerin farklı felsefe ve  ēretim şekli olduēunu belirtmiştir. Bu anlamda evde eēitim esnasında ebeveynlerin kullandıēı farklı yöntem, methot, materyal ve müfredat çeşitlerini ortaya çıkarmaya  alıřtıēını belirtmiştir.

Humason(2012) “A submission for the Home Schooling Review” isimli çalışmasında, evde eēitim gören  ērenci ve velilerinin evde eēitim üzerine görüşlerini almıştır. Kurumsal okulların Amerika’nın aile ve kültür yansıması olduēu belirtilmiştir. Bu  alışma kurumsal okulların evde eēitime katkı saēlayacaēı ve evde eēitimin de kurumsal okullara katkı saēlayabileceēi belirtilmiştir. Evde eēitimciler ve kurumsal okulların paylařtıēı ortak noktalarının olduēu sonucuna ulaşılmıştır: İlgili  ērenciler için mümkün olan anlamlı ve en iyi katılımın saēlandıēı eēitim. Genelleme yapılmamakla beraber evde eēitim gören  ērencilerin kurumsal okulları yanlış anladıkları sonucuna varılmıştır.

Jolly, Matthews, Nester, (2012) Amerika Birleşik Devletlerinin dört bölgesinden seçtikleri aileler ve evde eēitim gören  ērenciler üzerine yaptıkları  alımlarında evde

eğitimin temel nedeninin öğrenciyi güçlendirdiğini ve düzenli bir eğitim olanağı sunduğunu ifade etmişlerdir.

Mazama ve Lundy (2012) “African American Homeschooling as Racial Protectionism” isimli araştırmalarında Orta ve Güney Atlantik ve Midwest’te evde eğitim veren 74 zenci ebeveynle yapmış oldukları röportaj, anket ve gözlemlerle, ailelerin evde eğitime yönelmelerinin en önemli sebebinin ırkçılık olduğunu belirtmişlerdir.

Kraftl(2013) “Towards geographies of ‘alternative’ education: A case study of UK homeschooling families” isimli araştırmasında, İngiltere’de seçtiği 30 aileyle yapmış olduğu röportaj ve gözlemlerle; ailelerin yaşam tarzı, öğrenme alanları, öğrenme ile günlük yaşam arasındaki etkileşimleri araştırmış ve anlamlı öğrenmenin günlük yaşam alanında daha iyi gerçekleştiği sonucuna ulaşıldığını belirtmiştir.

Kunzman ve Gaither(2013) “Homeschooling: A Comprehensive Survey of the Research” isimli araştırmalarında; evde eğitim üzerine yapılan İngilizce araştırmaların 351’i incelenmiştir. Evde eğitimin daha iyi anlaşılması ve uygulanması adına birçok çalışmanın yapıldığı ve yapılacağı belirtilmiştir. Evde beslenme ve uzun süreli evde eğitimin etkilerinin ne olacağına dair belgelerin sınırlı olduğu sonucuna varılmıştır. Çocuğun özel ihtiyaçları nedeniyle evde bakımı yapılan çocukların evde eğitim veren aileleri hakkında gerekli bilgiye de sahip olunmadığı belirtilmiştir. Uluslararası yapılacak daha kapsamlı, karşılaştırmalı araştırmaların evde eğitim konseptinin yelpazesini genişleteceği, yeni medyanın evde eğitim müfredatını etkileme biçimini, yeni öğrenme deneyimlerinin potansiyelini ve devletin katılımının olasılıklarını ve sınırlamalarını ortaya koyacağı belirtilmiştir.

Green-Hennessy(2014) Homeschooled adolescents in the United States: Developmental outcomes” isimli çalışmasında Amerika’daki 12-17 yaş aralığındaki öğrencilerle yaptığı görüşmeler ve nikotin bağımlılığı sendromu ölçeği testlerini de uygulayarak elde ettiği sonuçlarda; farklı sebeplerden ötürü evde eğitim gören öğrencilerin suç işleme, uyuşturucu kullanma gibi kötü alışkanlıklardan daha uzak durduğunu ifade etmiştir.

Vigilant, Anderson,Trefethren(2014) “ ‘I’m sorry you had a bad day, but tomorrow will be better’: Stratagems of interpersonal emotional management in narratives of Fathers in Christian homeschooling households” isimli araştırmalarında,

çocukları evde eğitim gören 21 tane Hristiyan babayla yüzyüze görüşme yapmışlardır. Evde eğitimde Hristiyan babaların “yardımcı” ve “manevi lider” rollerini aldıklarını ifade etmişlerdir. Yaptıkları araştırmada öğretmen annenin düşüncelerine çok fazla yer verilmediği, hem anneye hem babaya yönelik görüşmeler yapıldığı takdirde babaların görüşleri hakkında olumlu veya olumsuz bir yargıya ulaşmanın daha kolay olacağını belirtmişlerdir.

Jamaludin, Alias ve Dewitt(2015) yapmış oldukları çalışmada; evde eğitim üzerine yapılan çalışmalar incelenmiştir. Çoğunluğunun Amerika Birleşik Devletlerine ait olduğu belirtilmiştir. Evde eğitimin geleneksel eğitimde zorluk yaşayabilecek öğrencilerin eğitiminde daha etkili olacağı belirtilmiştir. Destekleme materyalleri, destek eğitim hizmetlerini en üst düzeye çıkarmak için çalışmaların yapılması gerektiği sonucuna varılmıştır. Ayrıca evde eğitim gören öğrencilerin iletişim teknolojilerini daha iyi kullandığı belirtilmiştir.

Yukarıda sunulan ilgili araştırmalar, genel olarak incelendiğinde, evde eğitim konusunda yurtiçinde yapılan çalışmaların uygulamalı ve kuramsal çalışmalar olarak yürütüldüğü görülmektedir. Bu çalışmalar sonucunda süregelen hastalığından ötürü evde eğitim gören öğrencilerin, velilerinin, gezici eğitim veren öğretmenlerin ve yöneticilerin evde eğitim hakkındaki görüşleri, yaşadıkları problemler ve bu problemlere getirdikleri çözüm önerileri ortaya çıkarılmıştır. Yurt dışında yapılan çalışmalar incelendiğinde ise çoğunlukla velilerin evde eğitimi tercih etme nedenleri, yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri üzerine olduğu ve evde eğitim kavramının ülkemizde kullanımından farklı olarak uygulandığı görülmektedir. Mevcut çalışmada ise yurt içinde yapılan çalışmaların niceliksel olarak artışını sağlayarak evde eğitim konusunda farkındalık oluşturmak ve evde eğitim uygulamalarının geliştirilmesine katkıda bulunmak hedeflenmiştir. Aynı zamanda öğretmen ve veli kadar evde eğitim gören öğrenci görüşlerinin derinlemesine ortaya konulması amaçlanmıştır. Böylece alana katkı sağlanacağı düşünülmektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

III. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli ve deseni, araştırmanın yürütüldüğü çalışma grubu, verilerin toplanma süreci, araştırmada kullanılan veri toplama araçları ve toplanan verilerin analizlerine ilişkin açıklamalar yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli ve Deseni

Öğretmenlerin evde eğitime ilişkin görüşlerinin alındığı bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. (Arıkan, 2013, s. 21) Nitel araştırmayı ;“*Ölçümlerin ve gözlemlerin kolaylık ve kesinlik taşımadığı, konusu insan davranışları olan araştırmalardır.*” şeklinde ifade etmiştir. Uygulanan ortama göre değişen bu modelin genellenebilir bir sonuca ulaşma çabası yoktur. Araştırmanın sonunda oluşan deneyim ve örnekler başkalarına yol gösterici olur (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s.41- 52). Nitel araştırma, tümevarımcı analiz ve araştırma deseninde esneklik sağlamaktadır (Demirli, 2007, s. 59). Nitel çalışmalarda veri toplamak için gözlem ve görüşme teknikleri ön planda tutulmalıdır (Marshall, 1994, s. 47).

Bu araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Durum çalışması nicel ve nitel yaklaşımların ikisinde de kullanılır. Bir veya birden fazla durumu kendi sınırları içerisinde bütüncül olarak analiz etmeyi sağlar (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 85). Durum çalışması, dikkatli bir şekilde desenlenmesini, sağlam bir nedene dayanmasını ve araştırmanın teknik bilgiye sahip olmasını gerektirir (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 291). Durum çalışmalarının genellenebilme özelliği yoktur fakat sonuçlar başka çalışmalara veri sağlar. Durum çalışmalarında amaç derinlemesine inceleme yapmak ve detaylı sonuçlar ortaya koyabilmektir (Kıncal, 2013, s. 109).

Bu çalışmada, evde eğitim veren öğretmen, veli ve öğrencilerle görüşme yapılmıştır. Ayrıca çalışma gurubunu doğal ortamında gözleyebilme olanağı elde edilmiştir. Genellenebilir bir sonuç ortaya koymaktan ziyade başka kaynaklara da veri sağlayabilmek hedeflenmiştir. Ve çalışma yapılırken derinlemesine inceleme yapabilme imkânı elde edilmiştir. Durum çalışması kullanılırken “niçin”, ”nasıl”, “ne” sorularına

yanıt aranmaktadır. Bu bağlamda araştırmada evde eğitime ilişkin “Niçin?” ve “Ne?” sorularına cevap aranmış ve durum çalışması kullanılmıştır.

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu 2018-2019 eğitim-öğretim yılında, Muş il merkez ve merkeze bağlı köylerdeki evde eğitim veren öğretmenler, evde eğitim alan öğrenciler ve velilerden oluşturulmuştur. Bu kapsamda kolay ulaşılabilir durum örnekleme yoluna gidilmiştir. Bu örnekleme yöntemi araştırmacıya hız ve pratiklik kazandırır. Araştırmacı ulaşılması kolay bir örneklem seçer (Yıldırım ve Şimşek,2016, s.123). Araştırma sonuçlarının aktarılabilirliğini arttırmak için kullanılan amaçlı örneklemeyle araştırılan olay ve olguların doğasına uygun ortaya konmasını sağlar ve süreç içinde de ek örnekleme yapılmasını sağlayacak esnekliği sahiptir. Buradan hareketle araştırmanın çalışma grubu, Muş merkez ve merkeze bağlı köylerindeki evde eğitim veren 17 öğretmen, 6 evde eğitim gören öğrenci ve 6 veli belirlenmiştir. Çalışma grubuna yönelik kişisel bilgiler Tablo1 ve Tablo 2’ de verilmiştir.

Tablo 1. Araştırmaya katılan öğretmenlere ilişkin kişisel bilgiler

KOD	Cinsiyet	Lisans eğitimi aldığı fakülte ve branş	Formasyon eğitimi	Hizmet yılı	Evde eğitim verme süresi	Eğitim verdiği öğretim kademesi	Kadro Durumu
Öğrt1-K	K	İnsani ve Sosyal Bilimler Fakültesi Felsefe Bölümü	√	2	2	1	Ücretli Öğretmen
Öğrt2-K	K	Çocuk Gelişimi	X	1	1	1	Ücretli Öğretmen
Öğrt3-K	K	S.H.M.Y.O Çocuk Gelişimi Bölümü	X	1	1	1	Ücretli Öğretmen
Öğrt4-K	K	Fen edebiyat fakültesi	√	7	1	1	Ücretli Öğretmen
Öğrt5-K	K	Açık Öğretim Fakültesi Sosyoloji	√	6	1	1	Ücretli Öğretmen
Öğrt6-E	E	Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler		1	1	2	Ücretli Öğretmen
Öğrt7-K	K	Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili Edebiyatı	√	1	1	1	Ücretli Öğretmen
Öğrt8-K	K	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Kamu Yönetimi	X	1	1	2	Ücretli Öğretmen
Öğrt9-K	K	Çocuk Gelişimi		3	1	4	Ücretli Öğretmen
Öğrt10-K	K	Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili Edebiyatı	√	3	2	2	Ücretli Öğretmen
Öğrt11-K	K	Siyaset Bilimleri ve Kamu Yönetimi	√	1	1	2	Ücretli Öğretmen
Öğrt12-K	K	Tarih Öğretmenliği		5	2	3	Ücretli Öğretmen
Öğrt13-K	K	Sosyal Hizmetler Bankacılık ve Sigortacılık	X	3	1	1	Ücretli Öğretmen
Öğrt14-K	K	İktisadi İdari Bilimler Fakültesi İşletme	√	1	1	4	Ücretli Öğretmen
Öğrt15-K	K	Türk Dili Edebiyatı	√	1	1	6	Ücretli Öğretmen
Öğrt16-K	K	Fen Edebiyat Fakültesi Felsefe	√	2	2	5	Ücretli Öğretmen
Öğrt17-K	K	Ön Lisans Sosyal Hizmetler	X	1	1	Okul Öncesi	Ücretli Öğretmen

√: Formasyon eğitimi alanlar

X: Formasyon eğitimi almayanlar.

Tablo 1 incelendiğinde araştırma kapsamına alınan öğretmenlere ilişkin kişisel bilgiler görülmektedir. Buna göre öğretmenlerin branşları dışında eğitim verdikleri ve bir kısmının formasyon eğitimi aldığı belirlenmiştir. Araştırmaya katılan 17 öğretmenden sadece birinin erkek olduğu, 16 öğretmenin kadın olduğu tespit edilmiştir. Katılımcılar içinde kadın öğretmenlerin çoğunlukta olması durumu, verilen eğitimin ev şartlarında yürütülmesi ve velilerin annelerden oluşması böylece kadın öğretmen tercih edilmesi ile açıklanabilir. Evde eğitim veren öğretmenlerin meslekteki hizmet yılları 1

ile 7 yıl arasında değişirken; evde eğitimi verme süreleri 1 ila 2 yıl arasında değişmektedir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin hepsinin ücretli öğretmen oldukları belirlenmiştir.

Tablo 2. Araştırmaya katılan velilere ilişkin kişisel bilgiler

KOD	Cinsiyet	Yaş	Eğitim Durumu	Meslek	Çocuğun Cinsiyeti	Çocuğun Yaşı	Çocuğun Hastalığı	Çocuğun Hastalık Süresi	Çocuğun Evde Eğitim Alma Süresi	Çocuğun Farklı Bir Kurumda Eğitim Alma Süresi	Velinin Çocuk Sayısı	Evde Eğitim Alan Öğrencinin Kardeş Sıralaması	Aylık Gelir Düzeyi
Veli1-K	K	39	Ortaokul	Ev Hanımı	E	8	Kronik İshal	Doğuştan	3	X	3	2	1500 ve üzeri
Veli2-K	K	40	Yok	Ev Hanımı	K	7	Serebral Palsi	Doğuştan	2	5	3	2	1000 - 1500
Veli3-K	K	49	İlkokul	Ev Hanımı	E	10	Cam-Kemik	Doğuştan	3	x	6	6	1500 ve üzeri
Veli4-K	K	31	İlkokul	Ev Hanımı	E	13	Hidro Sefali, Epilepsi, Pareparazi	12,5 yıl	3	7	3	1	1000 - 1500
Veli5-K	K	41	İlkokul	Ev Hanımı	E	8	Epilepsi, Nefrotik Sendrom	7 yıl	3	X	5	4	1000 - 1500
Veli6-K	K	35	İlkokul	Ev Hanımı	E	11	Kas Gerilmesi	Doğuştan	3	3	3	2	1500 ve üzeri

Tablo 2 incelendiğinde araştırmaya katılan velilerin cinsiyetlerinin kadın ve mesleklerinin ev hanımı olduğu görülmektedir. Buna göre evde eğitim alan çocukların hastalıklarının birbirinden farklı ve çoğunun hastalığının doğuştan olduğu belirlenmiştir. Velilerin aylık gelirlerinin orta düzeyde olduğu saptanmıştır.

3.3. Veri Toplama Süreci

Veri toplama sürecinde öğretmenlerle, velilerle ve öğrencilerle birebir görüşme yapılmıştır. Veli, öğretmen ve öğrencilerle ayrı ayrı 1-1,5 saat görüşmeler sürmüştür ve müdahale edilmeden verilen görüşme formlarını doldurmaları sağlanmıştır. Veli ve öğrencilerin yazma sıkıntısı yaşadıklarından ötürü, yöneltilen sorulara ilişkin görüşleri araştırmacı aracılığıyla kaydedilmiştir. “Görüşme formu yöntemi, benzer konulara yönelmek yoluyla değişik insanlardan aynı tür bilgilerin alınması amacıyla hazırlanır.” (Patton, 1987, s. 111) Doğrudan gözlem yapılamayan durumlarda görüşme tekniği kullanılabilir. Görüşmecinin iç dünyasını, fikirlerini, geçmiş yaşantılarını gözlem yerine görüşme tekniğiyle ortaya koymak mümkündür (Patton, 2002, s. 340-341).

Veri toplama sürecinin en önemli ölçütleri geçerlik ve güvenilirliktir. (Yıldırım ve Şimşek, 2006, ss 269-286)’e göre geçerlik ve güvenilirlik sağlanmak isteniyorsa;

- a. Görüşülen bireylerden daha gerçekçi cevapların alınması için, bireylerle daha uzun süreli etkileşim halinde olunmalıdır.
- b. Toplanan verilerin derinlemesine incelenmesi, eleştirel bir bakış açısıyla ulaşılan sonuçların gerçeğe uygun olup olmadığının irdelenmesi gerekir.
- c. Verilerin uzman incelemesinden geçmesi sağlanmalıdır.
- d. Sonuçların aktarılması için ayrıntılı betimlemeler yapılmalı.
- e. Ham veriler, analiz sonucundaki kodlamalar ve veri toplama araçları araştırma sonunda muhafaza edilmelidir.

Erlandson ve diğerleri(1993)’nin belirttiği üzere nitel çalışmalarda geçerlik ve güvenilirlik sağlanması için şu ölçütlerin olması gerekir:

- ✓ Araştırma sonuçları yoluyla gerçeğin doğru temsili (inandıracılık)
- ✓ Sonuçların uygulanması (aktarılabirlik)
- ✓ Tutarlılığı sağlama (tutarlık)
- ✓ Nesnel, yansız olma (teyit edilebilirlik)

Nitel çalışmalar nicel çalışmalara göre okuyucuyu güvenilirlik noktasında daha rahat ikna edebileceği betimler sunmaktadır (Firestone, 1987, s. 19) . Nitel çalışmalar tekrarlandığı takdirde aynı sonucu vermeyebilir fakat bu çalışmanın değerini düşürmez. Çünkü nitel çalışmalar yoruma açıktır. Bununla beraber asıl önemli olan şey, yapılan

araştırmaların sonuçlarıyla elde edilen verilerinin tutarlı olup olmadığına bakılmasıdır(Merriam, 2013, s. 212).

Bir nitel araştırmada inandırıcılığı arttırabilme adına; uzun süreli etkileşim, derinlik odaklı veri toplama, çeşitleme, uzman incelemesi, katılımcı teyidi yapılması gerekmektedir (Erlandson ve diğerleri1993). Bu bağlamda çalışma gurubuyla 1-1. 5 saat görüşme yapılmıştır. Görüşmecinin farklı zaman aralıklarında çalışma grubuyla bir araya gelmesinden ötürü uzun süreli etkileşim sağlanmıştır. Görüşmeden elde edilen veriler derinlemesine incelenmiş ve doğruluğu irdelenmiştir. Araştırmacının uzun süreli ortamda vakit geçirdiği için olay, olgu, durum ve yorumları katılımcıların bakış açısıyla ortaya kayabilmiştir. Veriler uzman görüşlerine başvurularak düzenlenmiştir. Çeşitleme tekniği kullanılarak farklı özelliklere sahip katılımcıları yani öğretmen, öğrenci ve veli araştırmaya dahil ederek farklı algı ve yaşantıları ortaya koyup çoklu gerçekliklere ulaşılmıştır.

Araştırmanın aktarılabilirliğini arttırmak için; ayrıntılı betimleme ve amaçlı örnekleme yöntemleri kullanılmalıdır (Erlandson ve diğerleri, 1993). Bu bağlamda bulgular bölümünde çalışma gurubunun yorum katılmadan ayrıntılı görüşlerine yer verilmiştir. Araştırmanın tutarlılığını arttırma adına görüşmeler benzer ortamlarda ve benzer yaklaşımla sorulmuş ve kayıt altına alınmıştır. Araştırmanın daha sonra teyit edilebilirliğini sağlama adına; araştırma sürecinde elde edilen veriler, veri toplama araçları, analiz sonundaki kodlamalar araştırmacı tarafından muhafaza edilmiştir.

3.4. Veri Toplama Araçları

Veri toplarken dikkat edilmesi gereken noktalardan en önemlisi araştırmada yer alan bütün guruplar için eşit durumlar oluşturulmasıdır (Balcı, 2011, s. 87). Yapılan araştırmanın amacına uygun yarı yapılandırılmış 3 görüşme formu geliştirilmiştir. Öncelikle alan yazın taraması yapılmıştır. Daha sonra hazırlanan taslak form 4 evde eğitim veren öğretmen, 1 özel eğitim uzmanı, 3 öğretim üyesinin görüşlerine sunulmuştur. Uzman görüşleri doğrultusunda formlar ile ilgili gerekli düzenlemeler yapılmış, formların araştırma kapsamına uygunluğu ve soruların anlaşılabilirliği gözden geçirildikten sonra forma son hali verilmiş ve katılımcılarla görüşmeye başlanmıştır. Son hali verilen görüşme formlarının ilk bölümü kişisel bilgilere yönelik sorulardan

oluşturulmuştur. Formların ikinci kısımları ise öğretmen formunda 12, öğrenci görüşme formunda 9 ve veli formunda 5 sorudan oluşturulmuştur.

3.5. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen nitel verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. *“İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır.”* (Yıldırım ve Şimşek,2016, s. 242). İçerik analizinde sistematik ve tarafsız olunmalıdır. Bilimselliği sağlamak adına da bulgu ve çıkarımların genellenebilir olması gerekir (Koçak ve Arun, 2006, s. 21-28). Bu doğrultuda öğretmen, veli ve öğrenci görüşleri analiz edilerek, çıkan sonuçlar tablolaştırılmıştır. Derinlemesine ve detaylı bir analiz sonucunda elde edilen verilerden birbiriyle ilişkisi olan kavramlar kendi içinde alt kategorilere ayrılarak sınıflandırılmıştır. Tablolarda ve birebir alıntılarda (Öğrt1-K),(Öğren1-E),(Veli1-K) gibi kısaltmalar kullanılmıştır. Öğrenci, öğretmen veli olmak üzere 3 farklı grupta çalışıldığından grupların isimleri kısaltılarak kodlamalar oluşturulmuştur. Cinsiyetleri de kodlamada ek olarak belirtilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

IV. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde öğretmenlerin, öğrencilerin ve velilerin evde eğitime ilişkin sorulara verdikleri cevapların analizi sonucu elde edilen bulgular sunulmuştur.

4.1. Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Bu başlık altında öğretmenlerin evde eğitime ilişkin sorulara verdikleri cevapların analizi sonucu elde edilen bulgular sunulmuştur.

4.1.1. Öğretmenlerin Evde Eğitimi Tercih Etme Sebeplerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırma kapsamında öğretmenlere evde eğitimi tercih etme sebeplerine ilişkin soru yöneltilmiştir. Öğretmenlerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 3'te belirtilmiştir.

Tablo 3. Evde Eğitimi Tercih Etme Sebeplerine İlişkin Öğretmen Görüşleri

KOD	İstek Dışı		İstek Dâhilinde			
	Milli eğitimin yerleştirmesi	Veli isteği	Deneyim kazanma	Evde eğitimin önemini vurgulama	Faydalı olma isteği	Çocuğuna eğitim verme isteği
Öğrt1-K	√					
Öğrt2-K					√	
Öğrt3-K	√					
Öğrt4-K			√			
Öğrt5-K	√					
Öğrt6-E		√				
Öğrt7-K	√					
Öğrt8-K				√		
Öğrt9-K			√			
Öğrt10-K		√				
Öğrt11-K			√			
Öğrt12-K		√				
Öğrt13-K	√					
Öğrt14-K			√			
Öğrt15-K	√					
Öğrt16-K	√					
Öğrt17-K						√
Toplam	7	3	4	1	1	1
	10		7			

Tablo 3 incelendiğinde, öğretmenlerin evde eğitimi tercih etme sebeplerine ilişkin görüşleri “istek dışı”, “istek dahilinde” olmak üzere iki alt tema altında toplanmıştır. Buna göre öğretmenlerin evde eğitim vermesine İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve veli isteği sebep olmuştur. Bununla ilgili öğretmenlerden biri (Öğrt5-K) “*Ücretli öğretmenlik için Milli Eğitim’e müracaat ettim. Aradılar gittiğimde evde eğitime yönlendirildiğimi öğrendim.*” şeklinde görüş belirtmiştir. Bir başka öğretmen (Öğrt7-K) “*Milli Eğitimin yerleştirmesi sonucu göreve başladım.*” Velinin talebiyle evde eğitim verdiğini belirten öğretmenlerden biri (Öğrt10-K) “*İlk yıl başvurduğum çıktı. 2. yıl aile beni istedi.*” ifadesini kullanmıştır. Buna göre öğretmenlerin çoğunluğu evde eğitim vermeye kendi istekleri dışında başlamışlardır.

Evde eğitim vermeye kendi istekleri dahilinde başlayan öğretmenlerin deneyim kazanma, evde eğitimin önemini vurgulama, faydalı olma ve çocuğuna eğitim verme amacıyla evde eğitim vermeye başladıkları belirlenmiştir. Öğretmenlerden 4'ünün deneyim kazanma amaçlı evde eğitimi tercih ettiği görülmektedir. Bununla ilgili öğretmenlerden biri (Öğrt9-K) “ *Deneyim olsun diye yapmak istedim...*” şeklinde görüşünü ifade ederken; bir diğeri (Öğrt14-K) “*Öncelikli amacım tecrübe kazanmaktı...*” diyerek görüş belirtmiştir. Evde eğitimin önemini vurgulamak isteyen bir öğretmen (Öğrt8-K) “ *Evde eğitime ilk defa gidiyorum. Daha önce evde eğitimi duymamıştım. Duyunca bunu yapmak istedim. Farkındalık yaratmak gerektiğini düşünüyorum. Çünkü öğrencim kanser hastası.*” ifadesini kullanarak görüş belirtmiştir. Evde eğitim verirken daha başarılı olacağını belirten bir öğretmen (Öğrt2-K) “ *Öğrenciyle birebir eğitim vermenin daha faydalı olabileceğini düşündüğüm için evde eğitimi tercih ettim.*” şeklinde görüş belirtmiştir. Evde eğitimi kendi çocuğunun rahatsızlığından ötürü seçen bir öğretmen (Öğrt17-K) “*Çocuğumdan dolayı isteyerek tercih ettim.*” şeklinde görüş belirtmiştir.

4.1.2. Öğretmenlerin Evde Eğitim Sürecine İlişkin Görüşlerine Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Bu başlık altında öğretmenlerin, evde eğitim sürecine ilişkin kendilerine yöneltilen sorulara verdikleri cevapların analizi sonucu elde edilen bulgular sunulmuştur.

4.1.2.1. Öğretmenlerin Evde Eğitim Sürecinde En Çok Kullandıkları Öğretim Stratejisi, Yöntemi ve Tekniklerine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırma kapsamında öğretmenlere en çok hangi öğretim stratejisi, yöntemi ve tekniği kullandıklarına ilişkin soru yöneltilmiştir. Öğretmenlerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 4'te belirtilmiştir.

Tablo 4. En Çok Kullanılan Strateji, Yöntem ve Tekniklere İlişkin Öğretmen Görüşleri

KOD	Sunuş yoluyla öğretim	Gösterip yaptırma	Soru-cevap	Drama	İlk okuma –yazma öğretim yöntem ve teknikleri	Örnek olay
Öğrt1-K					√	
Öğrt2-K		√			√	
Öğrt3-K		√				
Öğrt4-K		√				
Öğrt5-K	√			√		
Öğrt6-E	√		√			
Öğrt7-K	√				√	
Öğrt8-K	√					
Öğrt9-K		√		√		
Öğrt10-K	√					
Öğrt11-K	√					
Öğrt12-K	√	√	√			√
Öğrt13-K	√					
Öğrt14-K	√		√			
Öğrt15-K	√		√	√		
Öğrt16-K	√					√
Öğrt17-K	√			√		
Toplam	12	5	4	4	3	2

Tablo 4 incelendiğinde bir öğretmenin birden fazla yöntem ve tekniği seçtiği görülmektedir. Sunuş yoluyla öğretim stratejisi kategorisine 12 yükleme yapıldığı belirlenmiştir. Sunuş yoluyla öğretim stratejisinin daha fazla tercih edilmesinin nedeni ev koşulları ve öğretmenlerin bu stratejiye ilişkin yatkınlığı olabilir. Bu bağlamda öğretmenlerden biri (Öğrt7-K) “*Görseller kullanıyorum. Video kullanıyorum.*” demiştir. Bir diğer öğretmen (Öğrt10-E) “*Daha çok video dersler yapıyoruz. Küçük kas becerisi olmadığı için yazamıyor. Okumayı daha çok bilgisayar üzerinden video dersler şeklinde öğrettim.*” şeklinde ifade etmiştir.

Gösterip yaptırma yöntemine 5 yükleme yapıldığı tespit edilmiştir. Öğretmenlerden biri (Öğrt12-K) “*...Anlatım yolu ile, gösterip yaptırma, soru çözme, birebir ders anlatma, örnek olay, ödev gibi teknikleri kullanıyorum.*” demiştir. Soru-

cevap ve drama öğretimi tercih eden bir öğretmen (Öğrt15-K) “*Soru-cevap, anlatım, rol oynama tekniklerini kullanıyorum ağırlıklı olarak.*” şeklinde ifade etmiştir. İlk okuma ve yazma öğretim yöntem ve tekniklerine 3 yükleme yapıldığı saptanmıştır. Öğretmenlerden biri (Öğrt1-K) “*Öğrencimin kas hastalığı var. Elini çok aktif kullanamadığı için yazdırma yöntemi uyguluyorum. Harf öğretimi esnasında görsellerden, havada yazmadan, harf tamamlamadan yararlanıyorum.*” ve diğer öğretmen (Öğrt2-K) “*Genellikle önce ben gösteriyorum. İlk önce telaffuz etmesini istiyorum. Daha sonra aynısını onun kendi başına yapmasını istiyorum.*” şeklinde görüş belirtmişlerdir.

4.1.2.2. Öğretmenlerin Ders Arasını Değerlendirme Şekillerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırma kapsamında öğretmenlere evde eğitim verirken ders aralarını nasıl değerlendirdiklerine dair soru yöneltmiştir. Öğretmenlerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 5’te belirtilmiştir.

Tablo 5. Ders Aralarını Değerlendirme Şekillerine İlişkin Öğretmen Görüşleri

KOD	Beslenme yapma	Oyun oynama	Çizgi film izleme	Dinlenme	Sohbet etme	İhtiyaçları giderme	Müzik dinleme ve eğlenme	Resim yapma	Video izleme
Öğrt1-K	√								
Öğrt2-K			√			√			
Öğrt3-K		√	√	√					
Öğrt4-K							√		
Öğrt5-K	√				√				
Öğrt6-E		√							
Öğrt7-K			√	√					
Öğrt8-K	√								
Öğrt9-K	√	√						√	
Öğrt10-K				√					
Öğrt11-K		√							
Öğrt12-K	√	√	√						
Öğrt13-K	√	√				√			
Öğrt14-K					√				√
Öğrt15-K	√			√	√				
Öğrt16-K		√							
Öğrt17-K	√	√					√		
Toplam	8	8	4	4	3	2	2	1	1

Tablo 5 incelendiğinde öğretmen ve öğrencilerinin çoğunluğunun ders aralarını evde oyun oynayarak ve beslenme yaparak geçirdikleri görülmektedir. Öğretmenlerden biri (Öğrt6-E) “*Teneffüs yapmak istiyoruz ama genelde çocuk dışarı çıkmak istemiyor. İhtiyacı olduğu zamanlarda dışarı çıkıyor. Ablası ve arkadaşlarıyla oyun oynuyor.*” şeklinde ifade etmiştir. Bir diğeri (Öğrt12-K) “*Öğrencim teneffüste ara öğününü yerken ben de annesi eşliğinde çay molası veriyorum. Bazen de öğrencim ev içinde oyun oynuyor. Arada TV izlediği de oluyor.*” belirtmiştir. Ders aralarını öğretmenle öğrencinin oynayarak geçirdiğini belirten bir diğere öğretmen (Öğrt16-K) “*Öğrencimle ders aralarında oyun oynuyoruz... Arkadaşlarıyla yapmak istediği her şeyi beraber yapıyoruz.*” şeklinde ifade etmiştir.

Çizgi film izlemeye 4 yükleme yapıldığı belirlenmiştir. Öğretmenlerden biri (Öğrt2-K) “...Öğrenci ders esnasında sıkıldığı için öğrenciye ödül olarak sen eğer bunu yapar ve bitirirsen senin sevdiğin çizgi filmi açacağım. Diye koşullandırıyorum. Ders aralarında öğrenciye söz verdiğim çizgi filmi kısa bir süre açıp izletiyorum.” şeklinde ifade etmiştir. Dinlenme kategorisine 4 yükleme yapıldığı tespit edilmiştir. Öğretmenlerden biri(Öğrt10-K) “Ders aralarında benim öğrencim daha çok dinleniyor. Bedensel engeli olduğu için sürekli sandalyede ona zor geliyor. Genelde teneffüs aralarında uzanarak bedenini dinlendirmek istiyor. Ya da odanın dışına çıkarak hava almak istiyor. Ortam değiştirmek istiyor. Ben de genelde oturarak geçiriyorum.” ve bir diğer öğretmen(Öğrt15-K) “ Genellikle öğrencim ve ben dinlenerek, sohbet ederek ve bir şeyler yiyerek ders aralarını değerlendiriyoruz.” şeklinde ifade etmiştir. Teneffüs aralarının sohbet ederek, ihtiyaçlarını gidererek, müzik dinleyip eğlenerek, resim yapıp video izleterek de geçirildiği belirlenen diğer bulgulardır.

4.1.2.3. Öğretmenlerin Kullandığı Araç-Gereç ve Materyallere İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırma kapsamında öğretmenlere evde eğitim verirken kullandıkları araç gereç ve materyallere ilişkin soru yöneltilmiştir. Öğretmenlerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 6’da belirtilmiştir.

Tablo 6. Kullanılan Araç-Gereç ve Materyallere İlişkin Öğretmen Görüşleri

Kod	Defter, kalem, kitap	Küçük yazı tahtası	Sıra, masa	Matematik dersi için nohut fasulye	Resim, fotoğraf	Bilgisayar	Mukavvadan tahta el işi etkinlikleri	Belirli gün ve haftalarla ilgili etkinlikler	Oyun kartı hazırlama	Akıllı tahta	Boya kalemleri	Resimli kart	Tv	Sözlük ve mevsim şeridi	Harita	Kukla, stres topu, abaküs, yap-boz, oyun hamuru
Öğrt1-K	√		√				√	√								
Öğrt2-K	√								√							
Öğrt3-K	√		√							√	√					
Öğrt4-K	√											√				
Öğrt5-K	√	√											√			
Öğrt6-E	√			√										√		
Öğrt7-K	√			√												
Öğrt8-K	√			√												
Öğrt9-K	√															√
Öğrt10-K	√		√			√										
Öğrt11-K	√	√														
Öğrt12-K	√					√									√	
Öğrt13-K	√	√				√										
Öğrt14-K	√				√											
Öğrt15-K	√				√											
Öğrt16-K	√	√			√											
Öğrt17-K	√															
Toplam	17	4	3	3	3	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Tablo 6 incelendiğinde bütün öğretmenlerin evde eğitim verirken defter, kalem ve kitap kullandığı görülmektedir. Küçük yazı tahtasına 4; sıra ve masaya 3 yükleme yapıldığı belirlenmiştir. Matematik dersi için nohut, fasulye kullanımına 3 yükleme

yapıldığı tespit edilmiştir. Bu materyallerin dışında resim, fotoğraf, bilgisayar, mukavvadan tahta, çeşitli etkinlikler, oyun kartı, boya kalemli, resimli kart, tv, sözlük, resim şeridi, harita, kukla, stres topu, abaküs, yapboz, oyun hamuru gibi araç-gereç ve materyaller kullanıldığı belirlenmiştir. Okulda kullanılan bütün araç-gereçlerin evde eğitimde kullanılmamasının sebebini, taşınmasının zorluğu olabilir. Öğretmenlerden biri (Öğrt1-K) “*Öğrencimin kendine ait masa, sandalyesi bulunmakta. Defter, kitap kalem gibi araç gereçlerimiz mevcut. Öğrencimle beraber yapıp kullandığımız materyaller; mukavvadan tahta, ipten civciv, koyun, takı, toka ve belirli günler ve haftalarla ilgili etkinliklerimiz.*” şeklinde ifade etmiştir. Bir diğer öğretmen (Öğrt10-K) “*Bilgisayar, ders kitaplarımız, defterlerimiz, boya kalemlerimiz...*” şeklinde belirtmiştir. Öğretmenlerden bir başkası (Öğrt6-E) “*Kalem, defter, kitap, sözlük vb. araç gereçler. Mevsim şeridi, saat yapımı, onluk birlik öğretiminde fasulye, nohut...*” şeklinde görüşünü ifade etmiştir. Bir diğer öğretmen (Öğrt9-K) “*Abaküsle matematik dersini veriyorum. Kuklayla hikâye anlatıyorum. Puzzle ile kavrama düzeyini yükseltmeye çalışıyorum. Oyun hamuru, stres topu...*” şeklinde görüş belirtmiştir.

4.1.2.4. Öğretmenlerin Kullandığı Ölçme- Değerlendirme Yöntem, Teknikleri ve Kullanım Sıklığına İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırma kapsamında öğretmenlere öğrencisinin öğrenme düzeyini hangi sıklıkla ve hangi yöntem ve tekniklerle ölçtüklerine ilişkin soru yöneltilmiştir. Öğretmenlerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 7’de belirtilmiştir.

Tablo 7. Kullanılan Ölçme-Değerlendirme Yöntem, Teknikleri ve Sıklığına İlişkin Öğretmen Görüşleri

KOD	SIKLIK						YÖNTEM VE TEKNİKLER						
	Her ders sonu	Haftada bir	Her gün	Ayda bir	İki günde bir	Bazen	Soru-cevap yöntemi	Ödevlendirme	Yazılı sınav	Gözlem	İzleme testi	Ünite sonu değerlendirme	Konu tekrar testleri
Öğrt1-K	√						√						
Öğrt2-K		√					√						
Öğrt3-K			√				√	√					
Öğrt4-K				√									
Öğrt5-K	√									√			
Öğrt6-E							√				√	√	
Öğrt7-K							√						
Öğrt8-K								√					
Öğrt9-K				√	√				√				
Öğrt10-K			√					√					
Öğrt11-K						√	√						
Öğrt12-K		√	√				√						√
Öğrt13-K	√						√	√					
Öğrt14-K		√					√						
Öğrt15-K	√						√		√				
Öğrt16-K	√						√						
Öğrt17-K		√					√						
Toplam	5	4	3	2	1	1	12	4	2	1	1	1	1

Tablo 7 incelendiğinde, öğretmenlerin en çok soru cevap yöntemi ve ödevlendirme yöntemini kullandıkları görülmektedir. Bu yöntemleri kullanma sıklıkları ise en çok ‘her ders sonu’, ‘haftada bir’ ve ‘her gün’ olduğu belirlenmiştir. Soru cevap yönteminin daha çok tercih edilmesinin ve diğer yöntem ve tekniklerin daha az tercih edilmesinin nedeni olarak evde eğitim veren öğretmenlerin branşları dışında eğitim vermeleri, farklı yöntem ve tekniklere hâkim olmamaları ve birebir eğitim verilmesi gösterilebilir. Öğrencilerin öğrenme düzeyini ölçme sıklığı genel olarak bir tane tercih edilirken; 6 öğretmenin farklı yöntemleri bir arada kullandığı görülmektedir. Bu

kapsamda öğretmenlerden biri (Öğrt6-E) “Her ünite sonunda izleme testleri ve soru cevap yöntemiyle değerlendirme yapılmaktadır.” ifade etmiştir. Başka bir öğretmen (Öğrt9-K) “Normalde iki günde bir yapıyorum ama genel olarak tam kapsamlı ayda bir yapıyorum. (sınav yapıyorum öğrenciyi.)” biçiminde görüş belirtmiştir. Bir diğer öğretmen (Öğrt12-K) “Öğrencimin öğrenme düzeyini soru-cevap, günlük ve haftalık konu tekrar testleriyle yapıyorum.” olarak görüşünü ifade etmiştir. Diğer öğretmen (Öğrt15-K) “Her derse başladığımızda öncelikle bir ders öncesinde işlediğimiz konulara dayalı olarak genel bir tekrar yapıyorum. Daha sonrasında ise soru-cevap yöntemine dayalı olarak öğrencimin eksikliklerini belirlemeye çalışıyorum. Aldığım dönütlerle dersimi şekillendiriyorum. Bunun dışında yazılı sınavlara bağlı olarak değerlendirmeler yapıyorum.” olarak görüş bildirmiştir.

Öğretmenlerden biri (Öğrt16-K) “Her derse girdiğimizde önceki derste işlediklerimi öğrenip öğrenmediğini ölçüyorum. Yazılı olarak pek ölçemiyorum. Çünkü düşündüklerini yazabilecek düzeyde değil. Sözlü olarak ta dile getiremiyor pek. Ben sorular sorarak buldurmaya çalışıyorum.” şeklinde görüşünü belirtmiştir. Diğer bir öğretmen (Öğrt17-K) “Haftada bir ölçmekteyim. Öğrendiği konu hakkında kendisi örnek gösterebiliyorsa veya kendisi düşüncelerini konuyla bağdaştırıyorsa tamamdır.” olarak görüşünü ifade etmiştir.

4.1.2.5. Öğretmenlerin Kazanımlara Ulaşma Düzeyine İlişkin Bulgular Ve Yorum

Araştırma kapsamında öğretmenlere kazanımlara ulaşma düzeyine ilişkin soru yöneltilmiştir. Öğretmenlerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 8’de belirtilmiştir.

Tablo 8. Kazanımlara Ulaşma Düzeyine İlişkin Öğretmen Görüşleri

KOD	Kazanımlara ulaşma	Kazanımlara kısmen ulaşma	Kazanımlara ulaşamama
Öğrt1-K	√		
Öğrt2-K			√
Öğrt3-K	√		
Öğrt4-K			√
Öğrt5-K			√
Öğrt6-E	√		
Öğrt7-K		√	
Öğrt8-K		√	
Öğrt9-K		√	
Öğrt10-K	√		
Öğrt11-K		√	
Öğrt12-K	√		
Öğrt13-K	√		
Öğrt14-K			√
Öğrt15-K		√	
Öğrt16-K			√
Öğrt17-K			√
TPOLAM	6	5	6

Tablo 8 incelendiğinde öğretmen görüşlerinin üç alt tema altında toplandığı görülmektedir. Bu kapsamda ‘kazanımlara ulaşma’, ‘kazanımlara kısmen ulaşma’ ve ‘kazanımlara ulaşamama’ olarak temalar isimlendirilmiştir. Buna göre kazanımlara 6 öğretmenin ulaştığı belirlenmiştir. Öğretmenlerden biri (Öğrt1-K) “...*Hedeflediğimden çok daha iyi sonuç aldım.*” şeklinde ifade etmiştir. Bir diğer öğretmen (Öğrt6-E) “*Çocuğun seviyesi yaşlılarıyla aynı düzeyde olduğu için genelde kazanımlara ulaşılmaktadır.*” olarak görüşünü ifade etmiştir. Bir diğeri (Öğrt12-K) “*... Birebir eğitim olduğu için istenilen kazanımlara normal süreden daha kısa bir sürede ulaşabiliyorum.*” şeklinde görüş belirtmiştir.

Kazanımlara 5 öğretmenin kısmen ulaştığı belirlenmiştir. Bu öğretmenlerden biri (Öğrt8-K) “*Dersten derse değişiyor. Matematikte hemen kavrarken Türkçede biraz daha geç anlayabiliyor.*” olarak ifadesini belirtmiştir. Kazanımlara ulaşamadığını belirten öğretmenlerden biri (Öğrt2-K) “*Geç başladığım için ulaşmak istediğim kazanımı elde edemedim. Bir de öğrencimin durumundan dolayı normal ilerlemesi gereken süreçte daha geç ilerliyorum.*” şeklinde görüşünü ifade etmiştir.

4.1.3. Öğretmenlerin Lisans Eğitiminin, Evde Eğitime Etkilerine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırma kapsamında öğretmenlere lisans eğitimin, evde verdikleri eğitime etkilerine ilişkin soru yöneltilmiştir. Öğretmenlerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 9’da belirtilmiştir.

Tablo 9. Lisans eğitimin evde eğitime etkilerine ilişkin öğretmen görüşleri

KOD	OLUMLU ETKİLER				ETKİSİ YOK
	Çocuğa psikolojik destek sağlama	Pedagojik formasyon eğitimi alma	Psiko-motor becerilerin gelişimini sağlama	Özel eğitim dersi alma	Lisans eğitimi
Öğrt1-K	√				√
Öğrt2-K			√		
Öğrt3-K	√		√		
Öğrt4-K	√				
Öğrt5-K	√				
Öğrt6-E	√				
Öğrt7-K	√				√
Öğrt8-K	√				
Öğrt9-K	√				√
Öğrt10-K		√			
Öğrt11-K					√
Öğrt12-K	√		√		
Öğrt13-K	√				√
Öğrt14-K		√			√
Öğrt15-K	√			√	
Öğrt16-K	√	√			
Öğrt17-K					√
TOPLAM	12	3	3	1	7
	19				7

Tablo 9 incelendiğinde öğretmenlerin lisans döneminde aldığı eğitimin, verdikleri eğitime etkileri 2 alt tema altında toplandığı görülmektedir. Bu alt temalar ‘olumlu etkiler’, ‘etkisi yok’ olarak ifade edilmiştir. Öğretmenlerin lisans eğitiminin olumlu etkilerinden olan öğrenciye psikolojik destek sağlamaya 12 yükleme yapıldığı görülmektedir. Bu bağlamda bir öğretmen (Öğrt1-K) *“Branşım gereği insan ilişkileri üzerine olumlu sonuç aldım. Çocuğun ruh halini, kendini daha iyi hissetmesini sağlayabildiğimi düşünüyorum. Fakat sınıf öğretmeni olmadığım için okuma-yazma öğretimini daha kolay öğretebilecekken bu konudaki yetersizliğimden ötürü belki de öğrencimi okuma yazmaya daha geç geçmesine neden oldum.”* şeklinde görüşünü ifade etmiştir. Bir başka öğretmen (Öğrt3-K) *“Daha önce çocuk gelişimi bölümünü okumuş olmak benim çok işime yarıyor. Çocukların dilinden az da olsa anladığımı düşünüyorum...”* olarak görüşünü ifade etmiştir. Diğer bir öğretmen (Öğrt12-K) *“Branşım tarih öğretmeni olmasına rağmen 5 yıldır sınıf öğretmenliği yapıyorum. Eğitim fakültesinden mezun olmanın avantajlarını kullanıyorum. Geri kalanı ise tamamen tecrübeme dayalı.”* olarak görüş belirtmiştir.

Pedagojik formasyon eğitiminin faydasına 3 yükleme yapıldığı belirlenmiştir. Öğretmenlerden biri (Öğrt14-K) *“Lisans döneminde aldığım eğitim verdiğim eğitimle alakasızdı ve mesleki eğitim alıyordum. Ama formasyon aldım ve bu eğitimde öğrendiklerim benim için çok fayda sağladı.”* diye görüşünü ifade etmiştir. Yine aldığı lisans eğitiminin olumlu etkilerinden psiko-motor becerilerin gelişimini sağladığına 3 yükleme, özel eğitim dersi almaya 1 yükleme yapıldığı belirlenmiştir. Öğretmenlerden biri (Öğrt15-K) *“Şu anda ikinci üniversite olarak Türkçe öğretmenliğini okumaktayım. Aldığım dersler arasında özel eğitim dersi olduğu için bana büyük katkısı olduğunu görüyorum. Öğrencime karşı yaklaşımında çok faydalı olduğunu düşünüyorum.”* şeklinde görüşünü ifade etmiştir.

Lisans eğitiminin etkisinin olmadığını düşünen 7 öğretmenden biri (Öğrt11-K) *“Lisans döneminde evde eğitime dair pek bir eğitimini görmediğimiz için buna kendi çabalarım ile en iyi düzeyde eğitim vermeyi, en önemlisi vicdani açıdan önemsemekteyim.”* şeklinde ifade etmiştir. Bir diğer öğretmen (Öğrt17-K) *“Alakasız çünkü sosyal hizmet mezunuyum. Herhangi bir etkisi yok.”* olarak görüş belirtmiştir.

4.1.4. Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırma kapsamında öğretmenlere evde eğitim verirken karşılaştığı sorunlara ilişkin soru yöneltilmiştir. Öğretmenlerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 10’da belirtilmiştir.

Tablo 10. Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Öğretmen Görüşleri

KOD	Aile kaynaklı sorunlar	Ev şartlarından kaynaklı sorunlar	Okul kaynaklı sorunlar	Öğrenci kaynaklı sorunlar	Öğretmen kaynaklı sorunlar
	Ailenin eğitim sürecine müdahalesi Öğrencinin temel ihtiyaçlarının zamanında giderilmemesi Aile ilgisizliği Öğretmenin kendini güvende hissetmemesi Ailenin özel hayatına şahit olunması	Çocuk odasının olmaması Dikkat dağınık ortam Sobalı olması Ders araç gereçlerinin olmaması Okulda eğitim verme	Eğitime ilişkin tetiş yetersizliği Kullanılan kitapların öğrenciye uygun olmaması Okul idarecilerinin eğitime ilişkin bilgi eksikliği	Öğrencinin yaşadığı psikolojik problemler Öğrencinin hastalığıyla ilgili yaşadığı problemler Öğrencinin sosyal beceri Eksikliği	Öğretmenin gerekli eğitimi almaması
Öğrt1-K	✓	✓	✓		
Öğrt2-K	✓	✓			
Öğrt3-K	✓	✓	✓		
Öğrt4-K		✓			
Öğrt5-K		✓		✓	
Öğrt6-E		✓	✓		✓
Öğrt7-K	✓	✓	✓	✓	
Öğrt8-K		✓	✓		
Öğrt9-K	✓	✓	✓		
Öğrt10-K		✓		✓	
Öğrt11-K	✓				
Öğrt12-K	✓				
Öğrt13-K				✓	
Öğrt14-K	✓	✓	✓		
Öğrt15-K	✓	✓	✓		
Öğrt16-K		✓	✓		
Öğrt17-K		✓		✓	
Toplam	8 3 2 2 1 16	6 6 5 5 2 24	2 2 1 5	3 3 2 8	1 1

Tablo 10 incelendiğinde, öğretmen görüşlerinden yola çıkılarak ‘aile kaynaklı sorunlar’, ‘ev şartlarından kaynaklı sorunlar’, ‘okul kaynaklı sorunlar’, ‘öğrenci kaynaklı sorunlar’ ve ‘öğretmen kaynaklı sorunlar’ temalarının oluştuğu görülmektedir. Buna göre öğretmenlerin çoğunlukla aile kaynaklı ve ev şartlarından kaynaklı sorun yaşadıkları saptanmıştır. Bu öğretmenlerden biri (Öğrt1-K) aşağıdaki gibi görüşünü ifade etmiştir:

Aileyi tanıyana kadar kendimi güvende hissetmiyordum. Evde bulunan öğrencimin babaannesi çok otoriter davrandığı için başta biraz sıkıntı yaşadık. Günlük ev temizliği evde bir ara yapılan tadilat işleri, arada gelen misafirler eğitim verdiğim esnada beni zorladı. Bunun dışında o anda aile fertlerinden biri evde bulunmadığı zaman öğrencimin tuvalet ihtiyacını gidermede sıkıntı yaşıyorum. Çünkü öğrencim benden çekindiği için onu tuvalete götürmeme izin vermiyor. Aile bireyleri yetişene kadar ne yazık ki bazen altına kaçırıyor.

Öğretmenlerden bir diğeri (Öğrt3-K) aşağıdaki gibi görüşünü ifade etmiştir:

Okulda eğitim verdiğim için (ev şartları uygun olmadığı için oda olmadığı için okulda eğitim veriyorum.) kişi sayısı fazla ve ev sobalı olduğu için okulda eğitim veriyorum. Çocuğu okula getirip götürmek biraz sıkıntılı. Bazen ben getiriyorum. Annesi üzerine çok düşkün olduğu için bu da beni rahatsız ediyor. Çocuğu her an düşürecekmişim gibi içime düşürme korkusu yerleştiriyor. Ve ben bundan rahatsız oluyorum. Verdiğim ödevlere de evde pek yardım edilmiyor. Ve evde her gün geç uyuduğu için öğrencim sabah geç geliyor. Bazen getirilmiyor. Ben eve gidip getiriyorum. Bundan rahatsız oluyorum. Sınıf ortamı da pek uygun değil.

Ev koşullarından yakınan bir öğretmen (Öğrt8-K) aşağıdaki ifadeleri kullanmıştır:

Benim ders verdiğim aile maddi açıdan zorluk çeken bir aile. Sobalı olduğu için ve nüfus fazla olduğu için bir odada 9 kişi kalıyor. Bu da dersi fazlasıyla etkiliyor. Diğer bir problem benim öğrencim kanser hastası ve kimyasal tedavi gördüğü için saçları ve kirpikleri yok. Ben etkinlik yaptırınca etkinlikte saçla ilgili bir şey olduğunda veya öyle bir

resim olduğunda üzüyor. Böyle öğrenciler için Milli eğitim farklı kitaplar yayınlamalı.

Öğretmenlerden biri (Öğrt12-K) *“En çok aile müdahalesiyle karşılaşıyorum. Buna bağlı olarak bazen çocukta gerekli otoriteyi kuramıyorum. Çocuk ders işlemek istemediği zamanlarda anne-babaya güvenip dersi aksatmaya çalışması karşılaştığım sıkıntılardan bazıları. Ailenin özel hayatına şahit oluyorum.”* şeklinde görüş bildirmiştir.

Aile kaynaklı sorunlara 16 ve öğrenci kaynaklı sorunlara 8 yükleme yapıldığı belirlenmiştir. Öğretmenlerden biri (Öğrt10-K) *“...Kendimi misafir gibi hissediyorum... Sürekli gözler üstümde... Öğrencimin arkadaşı yok, sosyalleşemiyor, sürekli aynı odada durmaktan sıkılıyor, iki kişi olduğumuz için farklı aktiviteler yapılamıyor...”* şeklinde belirtmiştir. Ev şartlarından ve öğrenci kaynaklı sorunlar yaşayan bir öğretmen (Öğrt13-K) *“Çocukla birebir ders yaptığımız için onun açısından sıkıntı oluyor. Çünkü hiç kaçamak şansı olmuyor...”* ve bir diğeri (Öğrt17-K) *“...Materyal eksikliği... Çocuğun sosyalleşmemesi... Akranlarıyla beraber olmaması... Çocuğun asi, sinirli, kavgacı vb. tutumlar sergilemesi... Yazı tahtamızın olmaması... Aynı ortamda sürekli bulunmak...”* olarak ifade etmişlerdir.

Bunun dışında öğrencilerin sosyal beceri eksikliği, aile ilgisizliği, eğitime ilişkin teftiş yetersizliği, kullanılan kitapların öğrenciye uygun olmaması, öğretmenin kendini güvende hissetmemesi, okulda eğitim verme ailenin özel hayatına şahit olma, okul idaresinin bilgi yetersizliği ve öğretmenlerin gerekli eğitimi alamaması problem teşkil ettiği belirlenmiştir. Öğretmenlerden biri (Öğrt6-K) evde eğitim vermesi gerekirken olumsuz ev şartlardan ötürü okulda eğitim vermek zorunda kalmış ve hem ev kaynaklı hem de okul kaynaklı sorunlara değinmiştir:

Ev şartlarından kaynaklı sorunlar;

Evde yaşayan birey sayısı fazla... Evde materyal olmadığı için ders anlatımı zorlaşmakta. Evde okul ortamının yaratılmaması. Eve gelen misafirlerin çocuğun dikkatini dağıtması. Herhangi bir kurum tarafından gerekli denetimlerin yapılmaması. Evde eğitim veren öğretmenlerin gerekli eğitimi almamaları ve öğretmenlik dışındaki mesleklerin bu eğitime yönlendirilmesi.

Okul kaynaklı sorunlar;

Öğretmenler ve öğrenciler tarafından gerekli ilgi ve desteğin sağlanmaması. Okul idaresinin evde eğitim hakkında yeterli bilgiye sahip olmaması. Bu öğrenciler için yeterli bir sınıf hazırlanmaması. Birebir eğitim için onlara yönelik gerekli materyallerin bulunmaması. Tahsis edilen sınıfların hijyen ve fiziki şart olarak uygun olmaması. MEB tarafından tahsis edilen kitapların yetersiz olması ve çocuğun engel durumuna uygun olmaması.

4.1.5. Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sorunlara Yönelik Çözüm Önerilerine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırma kapsamında öğretmenlere karşılaştıkları sorunlara yönelik çözüm önerilerine ilişkin soru yöneltilmiştir. Öğretmenlerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 11’de belirtilmiştir.

Tablo 11. Karşılaşılan Sorunlara Yönelik Çözüm Önerilerine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Kod	Araç-gereç ve materyal temin edilmeli	Okul-öğretmen-öğrenci etkileşimi olmalı	Öğrencinin sosyalleşmesi sağlanmalı	Veli önceden bilgilendirilmeli	Öğretmen otoriteyi korumalı	Uygun sınıf ortamı oluşturulmalı	Öğrenci fiziksel olarak derse hazır hale getirilmeli	Ailenin eğitim sürecine müdahalesi en aza indirgenmeli	Aile bireylerine anlayış gösterilmeli	Öğretmene önceden eğitim verilmeli	Eğitimde aile desteği sağlanmalı	Özel eğitim öğrencileri için ek kaynak kitap hazırlanmalı	Öğrencinin motivasyonu artırılmalı
Öğrt1-K	√	√			√		√		√		√		
Öğrt2-K	√												
Öğrt3-K						√							
Öğrt4-K				√									
Öğrt5-K				√						√			
Öğrt6-E	√					√						√	
Öğrt7-K				√						√	√		√
Öğrt8-K	√	√											
Öğrt9-K	√					√							
Öğrt10-K		√			√		√	√	√				
Öğrt11-K								√					
Öğrt12-K		√	√	√	√								
Öğrt13-K		√	√										
Öğrt14-K	√						√	√					
Öğrt15-K	√		√										
Öğrt16-K	√		√										
Öğrt17-K		√	√										
TOPLAM	8	6	5	4	3	3	3	3	2	2	2	1	1

Tablo 11 incelendiğinde, araştırma kapsamına alınan öğretmenlerin evde eğitim sürecinde karşılaştıkları sorunlara yönelik getirdikleri önerilerin analizi sonucunda oluşan temalar görülmektedir. Buna göre öğretmenlerin çoğunluğunun araç gereç ve materyal temin edilmesini, okul-öğretmen-öğrenci etkileşiminin artırılmasını,

öğrencinin sosyalleşmesinin sağlanmasını ve velinin bilgilendirilmesini önerdikleri belirlenmiştir. Bununla birlikte öğretmenlerden otoritenin korunması, uygun sınıf ortamı hazırlanması gibi öneriler sundukları tespit edilmiştir. Öğretmenlerden biri (Öğrt1-K) aşağıdaki ifadeleri kullanmıştır:

Öğretmenin baştan otoritesini hissettirmesi gerekir. Öğretmen ev ortamını da dikkate alarak öğrenciye ve aile bireylerine eşit, adalet ve anlayış göstermelidir. Öğrencinin kişisel bakımı yapılmalı, öğretmen gelmeden eşyaları, ödevleri tam bir şekilde derse hazır hale getirilmelidir. Öğrencinin bağlı bulunduğu okul hem öğretmen hem de öğrenciyle ilgilenmeli onlar için uygun aktivite ve çalışmalar düzenlemelidir.

Öğretmenlerden bir başkasının (Öğrt6-K) görüşleri aşağıdaki gibidir:

Çocuğun eğitime katkı sağlayacak değişik materyaller hazırlanabilir. Sınıf ortamı çocuğa göre düzenlenmelidir. Evde eğitim öğrencileri için ek kaynak çıkarılabilir. Engel durumuna göre çocuklar ev ortamından alınarak okullarda onlar için hazırlanmış olan özel sınıflarda eğitim alabilirler. Bu çocuğun sosyalleşmesi açısından önemlidir. Eğitim verilen ortamın hijyenik açıdan çocuğa uygun hale getirilmeli.

Öğretmenlerden bir diğeri (Öğrt10-K) şu ifadeleri kullanmıştır:

...Her şey öğretmen ve aile arasında olmalı bence. Üçüncü bir şahsa gerek yok. Anne ve öğretmen sürekli iş birliği içinde olmalı. Aileler öğretmeni çok sıkmamalı. Her şeyi de öğretmenden beklememeli. Bu çocuklar hasta olduğu için öğretmen her şeyi öğretmez. Aile böyle bir beklenti içinde olmamalı. Çocuk çok kasılmamalı ve zorlanmamalı. Öğretmen eve gelmeden önce öğrenciyi uyandırıp hazırlamalı...

Bu konuyla ilgili bir diğer öğretmen (Öğrt15-K)'in görüşlerine göre:

Evde eğitim gören öğrenciler için bağlı oldukları okullardaki ders materyallerinden yararlanma imkânları olmalı... Bunun yanında evde eğitim öğrencilerinin en büyük eksikliğinin sosyalleşmemesi olduğunu görüyorum. Buna dayalı olarak öğrencilerin

sosyalleşebilmesi için etkinlikler yapılabilceğini veya bununla alakalı bir ders bırakılabileceğini hatta okul rehber öğretmenin öğrencilere bazen destek eğitimi verebileceğini düşünüyorum.

Velinin önceden bilgilendirilmesini ve öğretmenlerin eğitim almasını isteyen öğretmenlerden biri (Öğrt5-K) “... Aileler bu konuda bilgilendirilirse eminim hem kendileri hem bizim için daha başarı sağlanacaktır. Evde eğitim için kısa da olsa biz öğretmenlere bilgi verilmeli bilmediğimiz konularda yardımcı olunmalı.” ve bir diğer öğretmen (Öğrt7-K) “ ... Evde eğitim öncesi eğitim verilebilir. Daha önceden bilinçlendirilebilir. Aile çocuğun yalnız da iş başarabileceğini çocuğa göstermelidir. Aile ödevlendirmede destek çıkmalı. Öğrencinin motivasyonu sağlanmalıdır...” şeklinde görüşünü ifade etmişlerdir.

4.1.6. Öğretmenlerin Evde Eğitim Verirken Dikkat Ettikleri Noktalara İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırma kapsamında öğretmenlere evde eğitim verirken nelere dikkat ettiklerine ilişkin soru yöneltilmiştir. Öğretmenlerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 12’de belirtilmiştir.

Tablo 12. Evde Eğitim Verirken Dikkat Edilen Noktalara İlişkin Öğretmen Görüşleri

KOD	Veli ve öğrenciyle etkili iletişim kurma	Öğrenciyi zorlamama	Ortamı ders işlemeye uygun hale getirme	Uygun araç gereç ve materyal kullanma	Ortamın hijyenik olmasını sağlama	Eğitim programını uygulamaya dikkat etme	Öğrencinin sosyalleşmesini sağlama	Ders disiplinini sağlama	Öğrenciyi aktif hale getirme	Aile içi durumlara müdahale etmeme	Dersleri eğlenceli hale getirme
Öğrt1-K	√									√	
Öğrt2-K		√									
Öğrt3-K						√					
Öğrt4-K	√										
Öğrt5-K		√									
Öğrt6-E		√		√	√						
Öğrt7-K	√		√								
Öğrt8-K	√										
Öğrt9-K							√				
Öğrt10-K			√	√							
Öğrt11-K	√	√									
Öğrt12-K	√		√	√				√	√		
Öğrt13-K		√					√				
Öğrt14-K								√	√		
Öğrt15-K											√
Öğrt16-K			√		√	√					
Öğrt17-K			√	√	√						
TOPLAM	6	5	5	4	3	2	2	2	2	1	1

Tablo 12 incelendiğinde veli ve öğrenciyle etkili iletişim kurmaya 6 yükleme, öğrenciyi zorlamamaya 5 yükleme, ortamı ders işlemeye uygun hale getirmeye 5 yükleme, uygun araç-gereç ve materyal kullanmaya 4 yükleme, ortamın hijyenik olmasını sağlamaya 3 yükleme, eğitim programını uygulamaya dikkat etmeye 2 yükleme, öğrencinin sosyalleşmesini sağlamaya 2 yükleme, ders disiplini sağlama ve öğrenciyi aktif hale getirmeye 2 yükleme, aile içi durumlara müdahale etmemeye ve dersleri eğlenceli hale getirmeye 1 yükleme yapıldığı görülmektedir. Öğretmenlerden

biri (Öğrt7-K) “Öncelikle odanın derse hazır olması. Kimsenin bizi rahatsız etmemesi, müdahale etmemesine...” şeklinde görüşlerini belirtmiştir. Bir diğer öğretmen (Öğrt12-K) “Eğitim verilen odanın ders çalışmaya uygun olması. Çocuğun derse hazır olması ve verilen ödevlerin zamanında yapılması. Ders için gerekli materyallerin olması. Ders içinde disiplin. Derste öğrencinin aktif olması için gerekli ortamın oluşturulması. Öğrenci-veli ilişkisi.” ifadesini kullanmıştır. Öğretmenlerden biri (Öğrt6-E) “Çocuğun seviyesine uygun materyal kullanımı. Ortamın hijyenik olmasına, çocuğu çok fazla sıkılamaya dikkat ederim. Çocuk lösemi olduğu için teknolojik aletlerden uzak tutmaya çalışıyorum. Sınıf ortamının havalandırılmasına dikkat ediyorum.” belirtmiştir. Bir diğer öğretmen (Öğrt14-K) “ Dikkatinin sadece benim üzerimde olmasına dikkat ediyorum...” şeklinde ifade etmiştir.

4.1.7. Evde Eğitime Etki Eden Faktörlere İlişkin Bulgular ve Yorum

Bu bölümde öğretmenlerin evde eğitime etki eden faktörlere ilişkin sorulara verdikleri cevapların analizi sonucu elde edilen bulgular sunulmuştur.

4.1.7.1. Ev Ortamının Etkilerine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırma kapsamında öğretmenlere ev ortamının etkilerine ilişkin soru yöneltilmiştir. Öğretmenlerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 13’te belirtilmiştir.

Tablo 13. Ev Ortamının Etkilerine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Kod	OLUMLU				OLUMSUZ				
	Ev rahatlığı	Birebir eğitim	Hijyenik ortam	Molalarda esneklik sağlanması	Öğrencinin sosyalleşmesini engellemesi	Uygun eğitim ortamı sağlanamaması	Öğrencinin okula özlem duyması	Öğrencinin aileye bağlılığını arttırması	Sıkıcı ortam
Öğrt1-K	√	√	√		√				
Öğrt2-K	√								
Öğrt3-K						√			
Öğrt4-K		√							
Öğrt5-K	√			√					
Öğrt6-E	√					√			
Öğrt7-K	√				√	√			
Öğrt8-K									
Öğrt9-K							√	√	
Öğrt10-K	√				√				
Öğrt11-K							√		
Öğrt12-K	√	√							
Öğrt13-K		√	√		√				
Öğrt14-K			√			√			
Öğrt15-K						√			
Öğrt16-K	√								
Öğrt17-K		√			√				√
TOPLAM	8	5	3	1	5	5	2	1	1
	17				14				

Tablo 13 incelendiğinde ev ortamının etkilerinin ‘olumlu’ ve ‘olumsuz’ olmak üzere 2 alt temada toplandığı görülmektedir. Bu bağlamda ev rahatlığına 8 yükleme, birebir eğitime 5 yükleme, hijyenik ortama 3 yükleme, molalarda esneklik sağlmasına 1 yükleme yapıldığı belirlenmiştir. Öğretmenlerden biri (Öğrt1-K) “*Öğrencimin hastalığı açısından evde olması iyi hem aile gözetiminde hem de daha rahat kişisel bakımı yapılmakta. Tek öğretmen olmam sayesinde birebir ilgilenme olanağım çok fazla. Çocuğun sosyalleşmesini büyük ölçüde olumsuz etkiliyor.*” şeklinde ifade etmiştir. Bir diğer öğretmen (Öğrt4-K) “*Çocukla birebir çalışmada okulda olmasından daha iyi.*” belirtmiştir. Rahat ortamın yanı sıra öğrencinin okul arzusunun olduğunu belirten öğretmen (Öğrt7-K) “*Öğretmen açısından daha rahat edici bir ortam...*”

şeklinde ifade etmiştir. Diğer bir öğretmen (Öğrt12-K) “ ... Çocuğun dikkatini dağıtacak kalabalık sınıf ortamının olmaması avantaj sayılır.” ifade edilmiştir. Ev ortamının rahat olduğunu belirten öğretmen (Öğrt16-K) “Evimiz kaloriferli olduğu için kendi odamız var. Ve dersimizi orda işliyoruz. Ev rahat ve evin etkileri olumlu.” şeklinde ifade etmiştir.

Ev ortamının olumsuz etkilerinden öğrencinin sosyalleşmesini engellemesine 5 yükleme, uygun eğitim ortamı sağlanamamasına 5 yükleme yapıldığı saptanmıştır. Ayrıca öğrencinin aileye bağımlılığının artması, ortamın sıkıcı olması ve öğrencinin okula duyduğu özlem olumsuz etkileri olarak belirtilmiştir. Bununla ilgili olarak öğretmenlerden biri (Öğrt7-K) “Öğrencinin bir okul içerisinde sınıf ortamını istemesi ev ortamının olumsuz etkilerindendir. Ev ortamı ders anlatımı için yetersiz. Şartlar hiç uygun değil.” şeklinde ifade etmiştir. Bir diğer öğretmen (Öğrt9-K) “Evde olunca çocuk okul özlemi duyuyor. Çocuk aileye daha bağlanıyor. Aile gidince ağlıyor.” şeklinde ifade etmiştir. Ve diğer bir öğretmen (Öğrt13-K) “ Çocuğun sağlığı açısından olumlu etkileri var. Evdeki temiz ortamda ders yapıyor ve tuvalete giderken mikrop kapma olasılığından uzak. Ama onu toplumdan uzaklaştırdığını düşünüyorum. Fakat daha sağlıklı daha iyi öğrendiğini de düşünüyorum.” olarak ifade etmiştir. Bir diğer öğretmen (Öğrt16-K) “Geçen yıl sobalı evde eğitim veriyordum. Tek bir oda müsait olduğu için ders işlemek sıkıntı oluyordu.” şeklinde ifade etmiştir.

4.1.7.2. Velinin Etkilerine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırma kapsamında öğretmenlere velilin etkilerine ilişkin soru yöneltilmiştir. Öğretmenlerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 14’te belirtilmiştir.

Tablo 14. Velinin Etkilerine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Kod	OLUMLU					OLUMSUZ				
	Veli-öğretmen- öğrenci arasında etkili iletişim sağlama	Öğrenciyi öğrenmeye motive etme	Eğitim sürecini yakından takip etme	Öğretmen otoritesini arttırma		Derse olumsuz müdahale etme	Bilinçsizlik	Öğrenci üzerine fazla titrenmesi	İlgisizlik	Öğrencinin kişisel bakımının vurulmaması
Öğrt1-K	√									
Öğrt2-K	√					√				
Öğrt3-K								√		
Öğrt4-K	√									
Öğrt5-K									√	
Öğrt6-E	√						√			
Öğrt7-K	√									
Öğrt8-K							√			
Öğrt9-K	√					√	√			
Öğrt10-K										√
Öğrt11-K						√				
Öğrt12-K	√		√			√				
Öğrt13-K				√						
Öğrt14-K	√	√	√							
Öğrt15-K										
Öğrt16-K		√		√						
Öğrt17-K		√								
Toplam	8	3	2	2		4	3	1	1	1
	15					10				

Tablo 14 incelendiğinde, evde eğitime velinin etkilerine ilişkin öğretmenlerin görüşleri ‘olumlu’ ve ‘olumsuz’ olmak üzere iki alt temada toplandığı görülmektedir. Buna göre öğretmenlerin, velinin hem olumlu hem de olumsuz etkilerinin olduğunu düşündükleri belirlenmiştir. Öğretmenler velinin, öğretmen ve öğrenci arasındaki iletişimi olumlu etkilediğini ifade etmişlerdir. Ayrıca öğrenciyi öğrenmeye motive etme, eğitim sürecini yakından takip etme, öğretmen otoritesini arttırmadaki olumlu etkilerinin olduğu tespit edilmiştir. Veli - öğretmen - öğrenci arasında etkili iletişim olduğu, velinin öğrenciyi öğrenmeye motive ettiği, eğitim sürecini yakından takip etmesini sağladığını ve öğretmenin de otoritesini arttırdığı görüşünde olan öğretmenler saptanmıştır. Olumsuz etkiler teması altında ise velinin olumsuz müdahalesi, bilinçsizlik, öğrenci

üzerine fazla titrenmesi, ilgisizlik, öğrencinin kişisel bakımını yapılmaması gibi alt temalar oluşturulmuştur. Öğretmenlerden biri (Öğrt1-K) *“Veli yanımda olduğu için iyi iletişim kurabiliyorum. Bir sorun yaşadığımız takdirde daha rahat çözümlememize olanak sağlıyor. Ayrıca veli toplantılarına gerek kalmıyor. Olumsuz yönü; aile içi her şeye şahit oluyorum.”* şeklinde ifade etmiştir. Bir diğer öğretmen (Öğrt2-K) *“ ... Veli ben dersteyken çok sık olmasa da ara ara öğrencinin yanına gelmesi beni rahatsız ediyor...”* olarak belirtilmiştir. Öğretmenlerden biri (Öğrt4-K) *“Veli ile daha güçlü bir iletişim sağlanabiliyor.”* şeklinde ifade etmiştir. Hem öğretmen hem de veli olan öğretmen (Öğrt17-K) *“Aslında hem veli hem de öğretmen olduğum için veli olarak değerlendirsem evde eğitim gerçekten eksiklikleri giderilirse özel ders alımı kadar önemli. Okuldaki imkânların evde olmaması veli olarak üzücü. Çünkü çocuğumun akranlarıyla aynı imkânlara sahip bir eğitim almasını isterim.”* olarak görüşlerini belirtmiştir.

Velinin oluşturabileceği olumsuzluklardan en çok velinin eğitime olumsuz müdahalesi öğretmenler tarafından vurgulanmıştır. Olumsuz olarak daha sonra velinin bilinçsizliğinin belirtildiği tespit edilmiştir. Buna ilişkin öğretmenlerden biri (Öğrt8-K) *“Öğrencimin velisi okumadığı için buna pek özen göstermiyor. Buda çocukla ilgisizliğe neden oluyor. Ailelerin bilgilendirilmesi lazım.”* şeklinde görüş belirtmiştir. Diğer bir öğretmen (Öğrt5-K) *“Veli ders esnasında bizi rahatsız etmiyor. Verdiğim ödev ve tekrarları çocuğa yaptıramıyor. Ben çocukla ne yaparsam o kadar. Tekrarlar olmuyor.”* şeklinde ifade etmiştir.

4.1.7.3. Öğrencinin Etkilerine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırma kapsamında öğretmenlere evde eğitim sürecinde öğrencilerin etkilerine ilişkin soru yöneltilmiştir. Öğretmenlerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 15’de belirtilmiştir.

Tablo 15. Öğrencilerin Etkilerine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Kod	OLUMLU		OLUMSUZ						
	Derse ilgi ve motivasyonunun yüksek olması	Öğrencinin uyumlu olması	Öğrencinin hastalığı	Öğrencinin sıkılgan olması	Dikkat dağınıklığı	Akranlarıyla beraber olma isteği	Öğrenme güçlüğü	Öğrencinin kendi ihtiyaçlarını karşılayamaması	Öğrencinin kişilik özellikleri
Öğrt1-K		√							
Öğrt2-K				√					
Öğrt3-K				√				√	
Öğrt4-K							√		
Öğrt5-K				√	√		√		
Öğrt6-E	√				√	√			
Öğrt7-K			√						√
Öğrt8-K		√				√			
Öğrt9-K			√						
Öğrt10-K									
Öğrt11-K			√	√					
Öğrt12-K						√			
Öğrt13-K	√	√							
Öğrt14-K	√		√						
Öğrt15-K	√								
Öğrt16-K			√		√		√		
Öğrt17-K			√		√				
TOPLAM	4	3	6	4	4	3	3	1	1
	7		22						

Tablo 15 incelendiğinde, öğrencilerin evde eğitime etkilerinin öğretmen görüşlerine göre ‘olumlu’ ve ‘olumsuz’ olmak üzere 2 alt temada toplandığı görülmektedir. Bununla birlikte öğrencilerin evde eğitime olumsuz etkilerinin olumlu etkilerine göre daha çok olduğu belirlenmiştir. Olumsuz etki alt temasına 22 yükleme yapılırken olumlu etki alt temasına 7 yükleme yapılmıştır. Öğrencilerin evde eğitime olumlu etkileri, öğrencilerin derse ilgi ve motivasyonunun yüksek olması ve uyumlu olmaları ile ilişkilendirilmiştir. Olumsuz etki alt temasında ise öğrencinin hastalığı, sıkılgan olması, dikkat dağınıklığı yaşaması, akranlarıyla beraber olma isteği, öğrenme güçlüğü, kendi ihtiyaçlarını karşılayamaması, kişilik özelliklerine ilişkin görüşler belirlenmiştir. Bu bulgulara ilişkin öğrencisinin dersten çabuk sıkıldığını belirten bir öğretmen (Öğrt2-K) “*öğrenci çok çabuk sıkılıyor. Bazen onu ödüllendirme yoluyla bir şeyler vermeye çalışıyorum. Öğrenci bir şey öğrendiği zaman çok mutlu oluyor. Buda beni mutlu ediyor.*” şeklinde görüşünü ifade etmiştir. Başka bir öğretmen (Öğrt5-K) “*İlk 10 dakika derse katılım güzel. Çok çabuk sıkılıyor. O sıkılınca benim şevkim kırılıyor. Kalkıp gezmek istiyor. Algılaması zor dikkat eksikliği var. Aklı hep başka yerde.*” diye görüş belirtmiştir. Öğrencisinin motivasyonunun iyi olduğunu düşünen bir öğretmen (Öğrt6-E) “*Çocuğun derse olan ilgi ve motivasyonu yüksek olduğu için dersimi işlerken zorlanmıyorum. Çocuk ayrı bir sınıfta eğitim almayı değil kendi yaş grubundaki arkadaşlarıyla beraber derse katılmak istiyor. Çocuğun ara sıra dikkati başka yerlere kaymaktadır.*” diye belirtmiştir. Yine öğretmenlerden (Öğrt13-K) “*Başına buyruk, şımarık ve söz dinlemez olmadığı için etkileri olumlu. Verimli ve iyi ders işliyoruz. Rahatsızlığı yeme içmeyle ilgili bir problem olduğu için yani zihinsel ve algısal problemimiz olmadığı için gayet verimli işliyoruz derslerimizi.*” olarak görüşünü ifade etmiştir. Bir diğer öğretmen (Öğrt8-K) “*Çok uyumlu bir öğrenci olduğu için hemen adapte olabiliyor. Bu da işleri kolay hale getiriyor. Çabuk anlıyor. Sorular soruyor. Zihninde oturtuyor bilgiyi.*” diyerek görüşünü belirtmiştir.

Öğrencisinin hastalığının evde eğitimi olumsuz etkilediğini düşünen bir öğretmen (Öğrt7-K) “*Öğrencimin hastalığı, yürüyememesi. Ayrıca sol kolunu kullanamıyor. Bunun için baya zaman harcıyorum. Ama çok uğraştırıyor. Kendi isteği dışında benim ne istediğimi ne öğretmek istediğimi çok umursamıyor.*” diye görüşünü ifade etmiştir. Başka bir öğretmen (Öğrt9-K) “*Öğrencinin rahatsızlığı nedeniyle yazı yazmakta zorluk çekiyor. Dersin yavaş ilerlemesine neden oluyor.*” şeklinde görüş

bildirmiştir. Başka bir öğretmen (Öğrt14-K) “Öğrencimin öğrenmeye çok ilgili olması benim için çok kolaylaştırıcı oluyor. Bedensel engeli zaman zaman dik durması, yazmasında sorun teşkil ediyor ve ağırları öğrenmesini çok etkiliyor.” olarak görüş belirtmiştir. Öğrencisinde öğrenme güçlüğü ve dikkat dağınıklığı olmasının dersleri etkilediğini belirten öğretmen (Öğrt16-K) “Öğrencimde öğrenme güçlüğü var. Konuları geç anlıyor. O yüzden yavaş yavaş ilerliyoruz. Ayrıca dikkat dağınıklığı var. Derse konsantre olmakta zorlanıyor. İlgisini, dikkatini çekmekte zorlanıyorum.” şeklinde görüşünü ifade etmiştir.

4.1.7.4. RAM’ın Etkilerine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırma kapsamında öğretmenlere RAM’ın etkilerine ilişkin soru yöneltilmiştir. Öğretmenlerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 16’da belirtilmiştir.

Tablo 16. RAM’ın Etkilerine İlişkin Öğretmen Görüşleri

KOD	ETKİLİ			ETKİSİZ		
	Özel sorunlu öğrenci hakkında yorum almada	Öğrencinin durumunun veli aracılığıyla kontrol etmede	BEP hazırlamasını sağlamada	Öğretmenle etkileşim sağlamada	Veliye yönelik çalışmalarda	Öğrenciye yönelik çalışmalarda
Öğrt1-K			√	√		
Öğrt2-K					√	√
Öğrt3-K				√	√	√
Öğrt4-K	√					
Öğrt5-K	√					
Öğrt6-E		√		√	√	√
Öğrt7-K				√	√	√
Öğrt8-K				√		
Öğrt9-K					√	√
Öğrt10-K				√		
Öğrt11-K					√	√
Öğrt12-K				√	√	√
Öğrt13-K				√		
Öğrt14-K				√		
Öğrt15-K				√		
Öğrt16-K				√		
Öğrt17-K				√	√	√
Toplam	2	1	1	12	8	8
		4			28	

Tablo 16 incelendiğinde RAM’ın etkilerinin “etkili” ve “etkisiz” olmak üzere 2 alt temadan oluştuğu görülmektedir. RAM’ın etkili olduğuna 4, etkisinin olmadığına 28 yükleme yapıldığı tespit edilmiştir. Öğretmenlerden biri (Öğrt1-K) “Beni arayıp benden BEP istediler. Hazırlayıp aileye gönderdim. Bunun dışında benimle herhangi bir görüşmeleri ve ilişkileri bulunmamaktadır.” şeklinde görüşünü ifade etmiştir. Bir diğer öğretmen (Öğrt2-K) “Öğrencim RAM’a sık sık gitmediği için pek bir etkisi yok.” Diye görüş belirtmiştir. Bir diğer öğretmen (Öğrt6-E) “RAM gerekli denetimi yapmadığı için evde eğitim kalitesi düşmektedir. RAM ara sıra çocuk hakkında bilgi almak için veliyi

aramaktadır.” diye görüş belirtmiştir. Öğretmenlerden biri (Öğrt7-K) “Etkisi yok.” ve bir diğer öğretmen (Öğrt9-K) “Öğrencim RAM’a gitmiyor...” şeklinde görüşlerini ifade etmişlerdir. Öğretmenlerden bir başkası (Öğrt13-K) “Hiç görüşmedim.” diye görüş belirtmiştir. Diğer bir öğretmen (Öğrt10-K) “Ben görüşmedim. Gelen rehber hocamız 2 defa gelişim raporu verdi. Doldurduk. Tekrar rehber hoca onu RAM’ a gönderdi.” diyerek görüş belirtmiştir. Başka bir öğretmen (Öğrt17-K) “Evde eğitim alması için sadece rapor aldık. Herhangi bir kontrol yok.” Diye görüş belirtmiştir. RAM ile fikir alışverişinde bulunduğunu belirten öğretmen(Öğrt4-K) “Öğrencimi tanıma noktasında kendileri ile görüşüp bilgi alışverişinde sıkıntı olmuyor.” diye ifade etmiştir. Öğretmenlerden bir başkası ise (Öğrt5-K) “Eğitim verdiğim çocuk hasta olduğu için birebir RAM’la görüşmelerde bulundum. Bana yol gösterici konuşmaları oldu.” şeklinde görüşlerini ifade etmiştir. Bu bulgulara göre öğretmenlerin büyük çoğunluğunun RAM’dan etkili bir biçimde faydalanamadığı söylenebilir.

4.1.7.5. Okulun Etkilerine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırma kapsamında öğretmenlere bağlı bulundukları okulun etkilerine ilişkin soru yöneltilmiştir. Öğretmenlerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 17’de sunulmuştur.

Tablo 17. Okulun Etkilerine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Kod	OLUMLU ETKİLER						OLUMSUZ ETKİLER						
	Danışman öğretmen desteği	İdareci desteği	Okul etkinliklerine katılma	Kitap desteği alma	Rehber öğretmen desteği alma	Denetimlerin yapılması	Okulla olan iletişim eksiklikleri	Öğrenci ihtiyaçlarının giderilmemesi	Öğretmen ve öğrencilere yönelik etkinlik bulunmaması	Gerekli denetimlerin yapılmaması	Okuldaki öğretmenlerin yardımcı olmaması	Okul yönetiminin evde eğitim hakkında bilgi sahibi olmaması	Rehberlik öğretmeninden faydalanamama
Öğrt1-K	√								√	√			
Öğrt2-K	√	√											
Öğrt3-K											√		
Öğrt4-K							√						
Öğrt5-K												√	
Öğrt6-E			√										
Öğrt7-K	√			√									
Öğrt8-K								√					
Öğrt9-K							√	√					√
Öğrt10-K		√			√	√							
Öğrt11-K	√	√											
Öğrt12-K			√										
Öğrt13-K	√	√											
Öğrt14-K							√	√					
Öğrt15-K		√											
Öğrt16-K				√			√						
Öğrt17-K			√				√						
Toplam	5	5	3	2	1	1	5	3	1	1	1	1	1
	17						13						

Tablo 17 incelendiğinde okulun evde eğitime ‘olumlu’ ve ‘olumsuz’ etkilerinin olduğu öğretmen görüşleriyle ortaya çıktığı görülmektedir. Olumlu etkilerinden; idareci ve danışman öğretmen desteği aldığını belirten öğretmenlerin çoğunlukta olduğu saptanmıştır. Bununla ilgili bir öğretmen (Öğrt2-K) “Bağlı olduğum okul çok ilgili. Bütün öğretmenler zorlandığım konularda yardımcı oluyorlar. Buna idareciler de dâhil. Bundan çok memnunum.” diye belirtmiştir. Başka bir öğretmen (Öğrt10-K) “Benim okulum sürekli kontrollerini yapıyor. Gerek okul müdürü gerek rehber öğretmen sürekli

ilgileniyor. Rehber öğretmen sürekli gelip beni bilgilendiriyor...” diye belirtmiştir. 3 öğretmen okul etkinliklerine katıldığını belirttiği görülmektedir. Bu öğretmenlerden biri (Öğrt1-K) *“Okulun sadece dolaylı bir etkisi oluyor. Çocukla arada okulun yaptığı etkinliklere katılıyoruz. Bu da sürekli evde eğitim gören çocuğun sosyalleşmesi açısından olumlu bir fark sağlıyor.”* şeklinde görüş bildirmiştir. Okulla ilgili olumsuz etkilerin başında okulla iletişim kurulamadığıdır. Ayrıca öğrencinin ihtiyaçlarının giderilmediği de ikinci büyük olumsuzluk olarak belirtilmiştir. Bu görüşleri savunan öğretmenlerden biri (Öğrt8-K) *“Okul öğrenciyle ilgili değil eksikleriyle ilgilenmiyor. Öğretmenle ilgilenmiyor.”* diye ifade etmiştir. Bir diğer öğretmen (Öğrt9-K) *“Okulumuz yeterli bir şekilde ilgilenmiyor. Kaynak kitap konusunda yardımcı olmuyor. Okulun rehberlik öğretmeni ilgilenmediği için bazen programda sorun yaşayabiliyorum. çocuğun babasıyla ilgili sorunları var. Ne yapacağımı bilmiyorum.”* Olarak görüşünü ifade etmiştir. Öğretmenlerden bir başkası ise (Öğrt16-K) *“Okuldan sadece kitap konusunda faydalandım. Onun dışında her şeyle kendim ilgileniyorum.”* şeklinde görüş bildirmiştir.

4.1.8. Öğretmenin Öğrenci İle Olan İletişimine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırma kapsamında öğretmenlere öğrenci ile olan iletişimine ilişkin soru yöneltilmiştir. Öğretmenlerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 18’de belirtilmiştir.

Tablo 18. Öğrenci İle Olan İletişimlerine İlişkin Öğretmen Görüşleri

KOD	İyi	Orta
Öğrt1-K	√	
Öğrt2-K	√	
Öğrt3-K	√	
Öğrt4-K		√
Öğrt5-K	√	
Öğrt6-E	√	
Öğrt7-K		√
Öğrt8-K	√	
Öğrt9-K		√
Öğrt10-K		√
Öğrt11-K	√	
Öğrt12-K	√	
Öğrt13-K	√	
Öğrt14-K	√	
Öğrt15-K	√	
Öğrt16-K	√	
Öğrt17-K	√	
Toplam	13	4

Tablo 18 incelendiğinde, öğretmenlerin öğrencileriyle olan iletişimlerini değerlendirmelerine ilişkin görüşlerinin analizi sonucu ‘iyi’ ve ‘orta’ şeklinde iki tema altında toplandığı görülmektedir. Araştırmaya katılan 13 öğretmenin öğrenciyle iletişiminin iyi olduğu, 4 öğretmenin de iletişiminin orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Olumlu iletişim kurduğunu belirten bir öğretmen (Öğrt1-K) “*Öğrencimle aram çok iyi, beni çok seviyor. Fakat dersten sıkıldığı zaman bazen gideyim diye gözümün içine bakıyor.*” diye görüş belirtmiştir. Diğer bir öğretmen (Öğrt2-K) “*Öğrencimle arkadaş olmaya özen gösteriyorum. Onunla şakalaşıyorum. Gerektiğinde bir öğretmen gerektiğinde bir arkadaş oluyorum.*” şeklinde görüşünü ifade etmiştir. Başka bir öğretmen (Öğrt5-K) “*Birbirimizi seviyoruz. Çocuk hastalığından dolayı telaffuzda zorlanıyor. Anladığım kadarıyla ona her türlü sorunlarında yardımcı olmaya çalışıyorum...*” şekline kendini ifade etmiştir. Öğretmenlerden (Öğrt6-E) “*Öğrencinin kendini ifade etme ve iletişim becerisi iyi geliştiği için öğrenciyle iletişimde herhangi bir sorun yaşamadım.*” diye görüş belirtmiştir. Annesi olduğu için öğrenciyle

iletişiminin iyi olduğunu belirten bir öğretmen (Öğrt17-K) “*Annesi olduğumdan iletişimimiz gayet iyi...*” şeklinde görüşünü ifade etmiştir.

4.1.9. Öğretmenin Veli İle Olan İletişimine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırma kapsamında öğretmenlere veli ile olan iletişimlerini değerlendirmelerine ilişkin soru yöneltilmiştir. Öğretmenlerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 19’da belirtilmiştir.

Tablo 19. Veli İle Olan İletişimine İlişkin Öğretmen Görüşleri

KOD	İYİ	ORTA	KÖTÜ
Öğrt1-K	√		
Öğrt2-K		√	
Öğrt3-K	√		
Öğrt4-K	√		
Öğrt5-K	√		
Öğrt6-E	√		
Öğrt7-K		√	
Öğrt8-K	√		
Öğrt9-K	√		
Öğrt10-K			√
Öğrt11-K	√		
Öğrt12-K	√		
Öğrt13-K	√		
Öğrt14-K	√		
Öğrt15-K	√		
Öğrt16-K	√		
Öğrt17-K	√		
Toplam	14	2	1

Tablo 19 incelendiğinde, 14 öğretmenin veli ile iletişiminin iyi, 2 öğretmenin iletişiminin orta ve 1 öğretmenin iletişiminin kötü düzeyde olduğu görülmektedir. Öğretmenlerden biri (Öğrt1-K) “*Başta iletişimimiz kötüydü. Daha sonra birbirimizin iyi niyetini gördükçe aramız düzeldi. Şu anda çok iyiyiz.*” şeklinde ifade etmiştir. Bir diğer öğretmen (Öğrt6-E) “*Veli ile çocuk hakkında konuşmak bilgi vermek için günlük iletişime geçilmektedir. Veli yakından tanıdığım bir aile olduğu için iletişim konusunda*

herhangi bir sorun yaşamıyoruz.” şeklinde görüşünü belirtmiştir. Öğretmenlerden bir diğeri (Öğrt16-K) “Veliyle iletişimim iyi. Öğrencimle ilgili her konuyla ilgili oturup çözüm yolları arıyoruz...” şeklinde kendini ifade etmiştir. Hem öğretmen hem veli olduğunu belirten bir öğretmen (Öğrt17-K) “Velisi ve öğretmeni olduğum için gayet iyi.” şeklinde görüşünü ifade etmiştir. Veli ile iletişiminin orta düzeyde olduğunu düşünen 2 öğretmen bulunmaktadır. Bu öğretmenlerden biri (Öğrt2-K) “Veliyle olması gereken mesafeyi koruyorum. Gerekli bir şey olmadıkça diyaloga geçmiyorum” şeklinde görüşünü ifade etmiştir.

4.1.10. Öğretmenlerin Evde Eğitime Yönelik Yeterliliğine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırma kapsamında öğretmenlere evde eğitime yönelik yeterliliklerine ilişkin soru yöneltilmiştir. Öğretmenlerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 20’de belirtilmiştir.

Tablo 20. Evde Eğitime Yönelik Yeterliliklerine İlişkin Öğretmen Görüşleri

KOD	YETERLİ		YETERSİZ		KARARSIZ
	Yeterli	Kısmen Yeterli	Farklı branşta eğitim verme kaynaklı	Hizmet içi eğitim almama kaynaklı	
Öğrt1-K			√		
Öğrt2-K			√		
Öğrt3-K			√		
Öğrt4-K					√
Öğrt5-K				√	
Öğrt6-E				√	
Öğrt7-K				√	
Öğrt8-K			√		
Öğrt9-K	√				
Öğrt10-K	√				
Öğrt11-K	√				
Öğrt12-K	√				
Öğrt13-K			√		
Öğrt14-K		√			
Öğrt15-K		√			
Öğrt16-K	√				
Öğrt17-K	√				
Toplam	6	2	5	3	1
	8		8		1

Tablo 20 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerin evde eğitime yönelik yeterliliklerine ilişkin görüşlerinin ‘yeterli’, ‘yetersiz’ ve ‘karasız’ temaları altında

toplandığı görülmektedir. Öğretmenlerin 8'inin evde eğitimde kendini yeterli bulduğu belirlenmiştir. Buna göre öğretmenlerden biri (Öğrt16-K) “ *Kendimi yeterli buluyorum. Zaten 3. Sınıf olduğu için tüm konuları biliyor. Eksik olduğum konu yok ama daha etkili olmak için internetten ve farklı kaynaklardan da yararlanıyorum.*” şeklinde görüşünü ifade etmiştir. Kendini kısmen yeterli bulan bir öğretmen (Öğrt15-K) “*Eksikliklerimin olduğunu görüyorum...*” şeklinde belirtmiştir.

Farklı branşta eğitim vermekten kaynaklı kendini yetersiz gören 5 öğretmen bulunmaktadır. Bu öğretmenlerden biri (Öğrt2-K) “*Daha önce evde eğitim hiç vermedim. Kendi branşım çocuk gelişimi. 1. Sınıf müfredatı nasıl uygulanıyor bilmediğim için zorlandım ama okuldaki öğretmenin yardımcı olması sayesinde kendimi öğrencim için yeterli duruma getirmeye çalışıyorum. Bölümümün dışında olmasına rağmen kendimi bu konuda geliştiriyorum.*” şeklinde ifade etmiştir. Başka bir öğretmen (Öğrt13-K) “*Eğitim aldığım bölümün işimle ilgili olmadığı için bilgi sahibi değilim. Fakat kendimi geliştirmeye çalışıyorum...*” şeklinde görüş bildirmiştir. Hizmet içi eğitim alamadığı için kendini yetersiz gören bir öğretmen (Öğrt5-K) “*Evde eğitim veren öğretmenler için kurs verseler çok memnun olurum. Kendimi yeterli hissediyorum. Kendimi yeterli hissediyorum. Yalnız çocuk hasta bazı şeyleri anlamıyor. O yüzden öz değerlendirme yapıyorum.*” şeklinde ifade etmiştir. Bir diğer öğretmen (Öğrt7-K) “*Ona uygun eğitim almadığım için kendimi yetersiz görüyorum. Elimden geleni yapsam da onun düzeyi ile ilgili bir eğitim almadığımdan dolayı elbette yetersiz.*” şeklinde görüş bildirmiştir.

4.1.11. Öğretmenlerin Yaptığı Ders Dışı Etkinliklere İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırma kapsamında öğretmenlere yaptıkları ders dışı etkinliklere ilişkin soru yöneltilmiştir. Öğretmenlerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 21’de belirtilmiştir.

Tablo 21. Yapılan Ders Dışı Etkinliklere İlişkin Öğretmen Görüşleri

Kod	İş eğitimi, resim, hikaye, müzik, oyun, bulmaca ve tv izleme	Ders dışı etkinlik yapmama	Sohbet etme	Birlikte yeme içme etkinliği düzenleme	Sinemaya, yemeğe götürme	Piknik ve yürüyüş yapma
Öğrt1-K	√			√		
Öğrt2-K	√					
Öğrt3-K		√				
Öğrt4-K		√				
Öğrt5-K	√					
Öğrt6-E	√					
Öğrt7-K		√				
Öğrt8-K					√	
Öğrt9-K	√					
Öğrt10-K	√		√			
Öğrt11-K	√					
Öğrt12-K	√					√
Öğrt13-K	√					
Öğrt14-K	√		√			
Öğrt15-K	√					
Öğrt16-K	√					
Öğrt17-K			√			
Toplam	12	3	3	1	1	1

Tablo 21 incelendiğinde öğretmenlerin çoğunluğunun iş eğitimi, resim, hikaye, müzik, oyun, bulmaca ve tv izleme gibi ders dışı etkinliklerini yaptığı görülmektedir. Öğretmenlerden biri (Öğrt10-K) “*Masal okuyorum, çizgi film izliyoruz, sohbet ediyoruz.*” diye belirtmiştir. Bir diğer öğretmen (Öğrt12-K) “*Hava şartlarına göre dışarıda piknik, yürüyüş yapıyoruz. Oyun oynuyoruz. Okulda etkinliklere katılma ve benzeri etkinlikler. Evde ise müzik dinleme, kitap okuma, dans etme gibi etkinlikler yapıyoruz.*” şeklinde ifade etmiştir. Başka bir öğretmen (Öğrt16-K) “*Öğrencim ayaklarından rahatsız olduğu için dışarıda bir şey yapamıyoruz. Evde ders dışında tableten oyun oynayabiliyoruz ancak. Resim yapıyoruz. Bir de öğrencim ayağı kalkamadığı için masada oturup yapabildiğimiz şeyleri yapıyoruz. Kâğıtla, kartonla etkinlik yapıyoruz.*” diye görüş belirtmiştir. Ders dışı etkinlik yapmadığını belirten öğretmenlerden (Öğrt3-K) “*Ders dışında herhangi bir etkinlik yapmıyorum.*” diye görüş belirtmiştir. Bir diğer öğretmen (Öğrt4-K) “*Yatağa bağlı ve engelli olması dolayısıyla bir şey yapılamıyor şu an. BEP planında göz kontağı kurma ve seslere*

yönelme kazanımı almış durumdayım.” şeklinde görüşünü ifade etmiştir. Başka bir öğretmen (Öğrt7-K) “*Ders dışı etkinlik yapmıyorum. Sadece bizim eve getirdim ailesiyle beraber.*” Şeklinde kendini ifade etmiştir. Bunların dışında birlikte yeme içme, sinemaya gitme, piknik ve yürüyüş yapma gibi etkinliklerin de yapıldığı saptanmıştır.

4.1.12. Öğretmenlerin Önem Verdiği Dersler ve Nedenlerine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırma kapsamında öğretmenlere önem verdikleri derslere ilişkin soru yöneltilmiştir. Öğretmenlerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 22.a.’da belirtilmiştir.

Tablo 22.a. Önem Verilen Derslere İlişkin Öğretmen Görüşleri

KOD	ÖNEM VERİLEN DERSLER										
	Matematik	Türkçe	Hayat bilgisi	İlk okuma yazma	Resim	Müzik	Oyun	Serbest etkinlik	Fen bilimleri	Sosyal bilgiler	İngilizce
Öğrt1-K				√	√	√					
Öğrt2-K	√	√	√								
Öğrt3-K	√			√							
Öğrt4-K		√				√					
Öğrt5-K	√	√		√							
Öğrt6-E	√	√	√		√	√	√	√			
Öğrt7-K	√	√	√								
Öğrt8-K	√	√									
Öğrt9-K	√	√									
Öğrt10-K		√	√								
Öğrt11-K	√	√	√								
Öğrt12-K	√	√	√								
Öğrt13-K	√			√							
Öğrt14-K			√	√							
Öğrt15-K	√	√							√	√	√
Öğrt16-K	√				√						
Öğrt17-K					√		√	√			
Toplam	12	11	7	5	4	3	2	2	1	1	1

Tablo 22.a. incelendiğinde öğretmenlerin çoğunluğunun mihver derslere önem verdikleri görülmektedir. Mihver dersler dışında ilk okuma yazma, resim, müzik, oyun, serbest etkinlik gibi derslere de önem verildiği tespit edilmiştir.

Araştırma kapsamında öğretmenlere önem verdikleri derslerin nedenlerine ilişkin bir başka soru da yöneltilmiştir. Öğretmenlerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 22.b.'de belirtilmiştir.

Tablo 22.b. Önem Verilen Derslerin Nedenlerine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Kod	NEDENLERİ												
	Mihver ders olması	Okuma yazmayı öğretme	Okuma anlama ve telâffuz	Hayal gücünü artırma	Hayata hazırlama	Beceri geliştirme	Derse ilişkin yetersizlik	İletişim kurmayı öğretme	Olumlu ruh halini sağlama	Sesi algılama ve tepki verme	Moral ve motivasyon sağlama	Genel sınav sistemi	Öğrenciye kendini ifade etme fırsatı sunma
Öğrt1-K		√		√					√				
Öğrt2-K	√	√			√								
Öğrt3-K		√											
Öğrt4-K								√		√			
Öğrt5-K			√										
Öğrt6-E	√		√		√	√					√		
Öğrt7-K	√					√							
Öğrt8-K	√												
Öğrt9-K			√				√						
Öğrt10-K			√		√								
Öğrt11-K	√												
Öğrt12-K	√												
Öğrt13-K		√				√							
Öğrt14-K		√											
Öğrt15-K							√					√	
Öğrt16-K				√			√						
Öğrt17-K				√									√
Toplam	6	5	4	3	3	3	3	1	1	1	1	1	1

Tablo 22.b. incelendiğinde, öğretmenlerin, mihver ders olma, okuma yazmayı öğretme, okuma, anlama ve telâffuz, hayal gücünü artırma, hayata hazırlama, beceri geliştirme, derse ilişkin yetersizlik, iletişim kurmayı öğretme, olumlu ruh halini sağlama, sesi algılama ve tepki verme, moral ve motivasyon sağlama, genel sınav

sistemi, öğrenciye kendini ifade etme fırsatı sunma gibi nedenlerden ötürü derslere önem verdikleri görülmektedir. Öğretmenlerin dersleri seçme nedenlerinin başında derslerin mihver ders olması gelmektedir. Yine çoğunluğun belirttiği gibi öğrencilerinin okuma yazmayı öğrenmeleri için ve okuma, anlama ve telaffuz etmelerini sağlamak için dersleri seçtikleri saptanmıştır. Önem verilen dersler ve nedenleriyle ilgili bir öğretmen (Öğrt1-K) “Okuma yazmaya önem veririm. İkinci olarak resim. Çünkü hayal gücünü arttırdığını düşünüyorum. Ve müzik. Çünkü ruha iyi geldiğini düşünüyorum ve yörelerin şarkı ve türkülerini bilsin istiyorum.” şeklinde görüşünü ifade etmiştir.

Öğretmenlerden bir diğerrinin (Öğrt6-E) görüşü aşağıda verilmiştir:

Mihver derslere ağırlık vermeye çalışıyorum. Çünkü çocuğun okuma yazma becerisinin gelişmesi, matematik becerisinin gelişmesi ve hayat bilgisi dersiyle çocuğun hayata hazırlanması ve sosyalleşmesi sağlanmaktadır. Eğitim sistemimiz daha çok Türkçe, matematik, hayat bilgisi gibi ana dersleri ön plana çıkardığı için bu derslere daha çok ağırlık verilmektedir. Ana derslerin dışında çocuğun moral ve motivasyonunu arttırmak için resim, oyun, müzik, serbest etkinlik gibi derslere de daha fazla önem verilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Matematik dersini öğrencisi zor anladığı için tercih eden öğretmen (Öğrt9-K) fikrini şu sözlerle belirtmiştir:

Matematik dersine önem veriyorum çünkü matematiği diğer derslere göre geç anlıyor, birde unutma durumu var. Türkçe dersine de önem veriyorum çünkü okuması yavaş hızlanması için sürekli okuma yaptırıyorum. Ekstradan çocuğun el koordinasyonu zayıf olduğu için sürekli yazı yazdırmaya çalışıyorum. Diğer derslerde bir sıkıntı yok.

Başka bir öğretmen (Öğrt10-K) “Türkçe ve hayat bilgisi. Türkçe okuma ve yazma olduğu için çok önemli. Okumadan ve anlamadan hiçbir şey yapamayız. Hayat bilgisi de adı üstünde hayatın bilgisi içerisinde her şey var, ondan dolayı üzerinde çok duruyorum.” şeklinde görüşünü ifade etmiştir. Öğretmenlerden bir başkası (Öğrt14-K) şu görüşleri ifade etmiştir:

Şu anda önceliğim Türkçe çünkü okuma yazma bilmiyordu. Diğer yandan hayat bilgisi derslerinde okumalar yapıyorum. Matematik dersiyle alakalı çok çalışmam yok işlem yaptıramasam da sayıları

öğrettim sayma sayılarını biliyor. İki basamaklı sayıları tanıyabiliyor. Müfredatta dördüncü sınıf olduğundan ikinci dönem için dördüncü sınıf müfredatını daha hızlı bir şekilde takip ettirmem gerekiyor.

Öğretmenlerden bir diğeri (Öğrt15-K) düşüncelerini aşağıdaki gibi belirtmiştir:

Türkçe, matematik, fen bilgisi, sosyal bilgiler ve İngilizceye ağırlık veriyorum. Çünkü günümüz eğitim sisteminde ölçme ve değerlendirmeler bu derslere ağırlık verilerek yapılıyor. Bu yüzden öğrencilerimiz bu derslerde iyi düzeyde olmalarını istiyorum. Özellikle İngilizce dersinde altıncı sınıf düzeyinde değiller. İngilizce dersini ilk işlediğimde teacher, student, book, school gibi kelimeleri bile bilmediklerini gördüğümde kendimi çok kötü hissetmişim. Bu yüzden İngilizce dersine daha bir ağırlık veriyorum.

Bir diğer öğretmen (Öğrt16-K) “Ben tüm derslere de önem veriyorum. Ama en çok matematik dersine önem veriyorum. Çünkü öğrencimin matematik dersinde algılama sorunu var. Daha fazla etkinlik yapmaya çalışıyorum. Resim dersini de özellikle işliyorum. Tüm yeteneklerini geliştirmeye yönelik yapmam gerekenleri yapıyorum.” şeklinde görüşlerini ifade etmiştir. Başka bir öğretmen (Öğrt17-K) “En çok drama ve oyuna çünkü kendisi hayal edip canlandırıyor örnekler veriyor. Resim çizmesine çünkü ne düşündüğünü anlayabiliyorum o zaman. Kalem tutması önemli.” diyerek görüşünü belirtmiştir.

4.2. Velilerin Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırma kapsamında velilerin görüşlerine ilişkin sorular yöneltilmiştir. Velilerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları aşağıda belirtilmiştir.

4.2.1. Çocuğun Özel Durumunun Aldığı Eğitime Etkilerine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırma kapsamında velilere çocuğun özel durumunun aldığı eğitime etkilerine ilişkin soru yöneltilmiştir. Velilerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 23’te belirtilmiştir.

Tablo 23. Çocuğun Özel Durumunun Aldığı Eğitime Etkilerine Yönelik Veli Görüşleri

KOD	Konuşma bozukluğu yaşaması	Akranlarından Akademik Olarak Geride Kalması	Özel İhtiyacından Dolayı Dikkat Dağınıklığı	Fiziksel Güçlük	Kendini İfade Edememesi	Hırçın Olması	Okula Geç Başlaması	Öğrenme Güçlüğü Yaşaması
Veli1-K			√					
Veli2-K	√	√						
Veli3-K				√				
Veli4-K	√				√	√		
Veli5-K								√
Veli6-K	√						√	
Toplam	3	1	1	1	1	1	1	1

Tablo 23 incelendiğinde, çocuğun özel durumunun aldığı eğitime etkilerine ilişkin görüşlerinin analizi sonucunda; konuşma bozukluğu yaşaması, akranlarından akademik olarak geride kalması, özel ihtiyacından dolayı dikkat dağınıklığı, fiziksel güçlük, kendini ifade edememe, hırçın olması, okula geç başlaması, öğrenme güçlüğü yaşaması şeklinde temalar olduğu görülmektedir. Velilerden 3’ü çocuğun konuşma bozukluğu yaşamasının aldığı eğitimi olumsuz etkilediğini belirtmiştir. Bu velilerden biri (Veli2-K) “ 2. Sınıf olmasına rağmen 1. Sınıf düzeyinde ilk zamanlar hiç konuşamıyordu.” diye görüş belirtmiştir. Diğer bir veli (Veli4-K) “Çok sinirli oluyor. Hırçın, konuşunca bazen ne dediğini anlamıyoruz. Kendini ifade edemiyor.” şeklinde ifade etmiştir. Velilerden bir diğeri (Veli1-K) “Çocuğum kronik ishal. Bu yüzden okula gönderemedim. Tuvalet ihtiyacı olunca temiz bir ortamda tuvalete gitmesi lazım. Bu yüzden evde eğitim alıyor. Ders işlerken tuvalet ihtiyacı olunca dikkati dağılıyor.”

şeklinde görüşünü ifade etmiştir. Bir başka veli (Veli3-K) “*Bilekleri hassas olduğu için yazı yazarken zorlanıyor. Ve gözleri de rahatsız, çok yoruluyor...*” şeklinde görüş bildirmiştir.

4.2.2. Evde Eğitime Etki Eden Faktörlere İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırma kapsamında velilere evde eğitime etki eden faktörlere ilişkin sorular yöneltilmiştir. Velilerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları aşağıda alt başlıklar halinde sunulmuştur.

4.2.2.1. RAM’ın Evde Eğitime Etkilerine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırma kapsamında velilere RAM’ın evde eğitim sürecine etkilerine ilişkin soru yöneltilmiştir. Velilerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 24’te belirtilmiştir.

Tablo 24. RAM’ın Evde Eğitim Sürecine Etkilerine İlişkin Veli Görüşleri

KOD	Çocukların Evde Eğitim Almalarını Sağlamak İçin Milli Eğitim’e Yönlendirme
Veli1-K	√
Veli2-K	√
Veli3-K	√
Veli4-K	√
Veli5-K	√
Veli6-K	√
Toplam	6

Tablo 24 incelendiğinde velilerin hepsinin RAM’ın sadece evde eğitim almak için Milli Eğitim’e yönlendirdiğini belirttikleri görülmektedir. Velilerden biri (Veli2-K) “*Evde eğitim almamız için yönlendirdiler.*” Şeklinde görüşünü ifade etmiştir. Diğer bir veli (Veli5-K) “*Hastaneden evde eğitime uygundur raporunu alıp RAM’a verdik. RAM da öğretmen ayarladı.*” şeklinde görüşünü ifade etmiştir.

4.2.2.2. Okulun Evde Eğitime Etkilerine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırma kapsamında velilere çocuğunun bağlı bulunduğu okulun, çocuğunun eğitimine etkilerine ilişkin soru yöneltilmiştir. Velilerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 25’te belirtilmiştir..

Tablo 25. Okulun Evde Eğitime Etkilerine İlişkin Veli Görüşleri

KOD	Olumlu				Olumsuz	
	Okulda Eğitim Almalarına İmkan Sağlaması	Okuldaki Diğer Öğretmenlerin Yardımcı Olması	Evde Eğitim Veren Öğretmeni Denetlemesi	Sınıf Öğretmeni ile Evde Eğitim Veren Öğretmenin İletişim Halinde Olması	Katkısının Olmaması	Sınıf Öğretmeninin İgisiz olması
Veli1-K	√			√		
Veli2-K		√	√			
Veli3-K	√				√	
Veli4-K		√				√
Veli5-K	√					
Veli6-K			√			
Toplam	3	2	2	1	1	1
	8				2	

Tablo 25 incelendiğinde, okulun evde eğitime etkilerine ilişkin veli görüşlerinin “olumlu” ve “olumsuz” temaları altında toplandığı görülmektedir. Okulun evde eğitime olumlu etkilerine 8 yükleme, olumsuz etkilerine 2 yükleme yapıldığı saptanmıştır. Velilerden biri (Veli1-K) “Bize her anlamda destek oldular. Çocuğum belli saatlerde okula gidip sınıf arkadaşlarıyla ders işliyor. Sınıf öğretmeni, evde eğitim veren öğretmenimize de çok yardımcı oluyor.” şeklinde görüş ifade etmiştir. Başka bir veli (Veli2-K) “Hiç etkisi olmadı. Sadece arada müdür öğretmenin gelip gelmediğini soruyor.” diye görüş belirtmiştir. Bir diğer öğretmen (Veli5-K) “Okuldaki öğretmen ve müdürü öğrencilerle birlikte olsun diye arada çağırıyor. Ama hiç gidemedi.” şeklinde görüş ifade etmiştir.

4.2.2.3. Ev Ortamının Çocuğun Eğitimine Etkilerine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırma kapsamında velilere ev ortamının çocuğunun eğitimine etkilerine ilişkin soru yöneltilmiştir. Velilerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 26’da belirtilmiştir.

Tablo 26. Ev Ortamının Etkilerine İlişkin Veli Görüşleri

	OLUMLU				OLUMSUZ						
	Velinin, Çocuğunun Özel İhtiyaçlarını Rahatça Giderebilmesi	Çocuğun, Velinin Gözetiminde Olması	Öğretmenle birebir Eğitim Görme Olanğı	Güvenli Bir Ortam Sağlaması	Akranlarıyla Vakit Geçirememesi ve Evde sıklılması	Sürekli Oyun Oynamak İstemesi	Öğretmenin Yabancı Biri Olarak Görülmesi	Çocuğun Sosyalleşememesi	Evde Dikkat Dağıtan Unsurların Olması	Eğitim Araç Gereçlerinin Olmaması	Evin Sobalı Olması
Veli1-K	√	√	√		√	√					
Veli2-K			√				√				
Veli3-K		√		√				√			
Veli4-K	√	√							√		
Veli5-K	√									√	
Veli6-K	√	√									√
Toplam	4	4	2	1	1	1	1	1	1	1	1
	11				7						

Tablo 26’ya göre ev ortamının etkilerine ilişkin veli görüşleri ‘olumlu’ ve ‘olumsuz’ olmak üzere 2 alt temadan oluşturulmuştur. Ev ortamının olumlu etkilerine ilişkin 11 yükleme yapıldığı belirlenmiştir. Ev ortamının olumlu etkilerine değinen velilerden biri (Veli4-K) “Gözümün önünde tuvalete rahatça götürüp getirebiliyorum.” şeklinde ifade etmiştir. Diğer veli (Veli 5-K) “Rahat. İstediğim zaman ilaçlarını

verebiliyorum. Altını değiştirebiliyorum.” diye ifade etmiştir. Başka bir veli (Veli6-K) “Biz rahatça göz kulak olabiliyoruz. Rahatça ilgilenebiliyoruz.” diye görüş belirtmiştir.

Ev ortamının olumsuz etkilerine 7 yükleme yapıldığı saptanmıştır. Buna ilişkin bir veli (Veli4-K) “ Kapı çalınınca, misafir gelince, ya da bebeğim ağlayınca hemen dikkati dağılıyor.” şeklinde görüşünü ifade etmiştir. Diğer bir veli (Veli5-K) “ Eğitim araç-gereçleri yok.” diyerek görüş belirtmiştir. Velilerden bir diğeri (Veli6-K) “Evimiz sobalı. Aynı odada olunca kendini derse veremiyor.” şeklinde görüşünü ifade etmiştir.

4.2.2.4. Çocuğun Öğretmeniyle Olan İletişimine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırma kapsamında velilere çocuğunun öğretmeniyle olan iletişimine ilişkin soru yöneltilmiştir. Velilerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 27’de belirtilmiştir.

Tablo 27. Çocuğunun Öğretmeniyle İletişimine İlişkin Veli Görüşleri

KOD	OLUMLU DEĞERLENDİRME		KISMEN OLUMLU DEĞERLENDİRME
	İyi İletişime Geçme	Öğretmenini Çok Sevme	Öğretmeninden Çabuk Sıkılma
Veli1-K	√	√	
Veli2-K	√		
Veli3-K	√		
Veli4-K	√		
Veli5-K	√		
Veli6-K	√		√
Toplam	6	1	1

Tablo 27 incelendiğinde velilerin, çocuklarının öğretmenleriyle iletişimlerine ilişkin görüşlerinin ‘olumlu değerlendirme’ ve ‘kısmen olumlu değerlendirme’ şeklinde 2 alt temadan oluştuğu görülmektedir. Velilerden biri (Veli3-K) “3 yıldır beraberler. Birbirlerinden kopamıyorlar. Çok bağlı öğretmenine” şeklinde görüş ifade etmiştir. Başka bir veli (Veli6-K) “İyi ama bir süre sonra öğretmeninden sıkılabiliyor. Çünkü hep evde.” diye ifade etmiştir.

4.2.3. Evde Eğitimin Çocuğun Gelişimine Etkilerine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırma kapsamında velilere evde eğitimin çocuğun gelişimine (sosyal, bilişsel, psikomotor) etkilerine ilişkin soru yöneltilmiştir. Velilerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 28’de belirtilmiştir.

Tablo 28. Evde Eğitimin Çocuğun Gelişimine Etkilerine İlişkin Görüşleri

KOD	BİLİŞSEL				SOSYAL		PSİKOMOTOR					
	OLUMLU				OLUMLU		OLUMLU		OLUMLU			
	OLUMLU				OLUMLU		OLUMLU		OLUMLU			
	Çocuğun Konuşmaya Başlaması				Çocuğun Okuma Yazmayı Öğrenememesi		Kolay İletişim Kurma		Tuvalet Alışkanlığı Kazandırma		Büyük Ve Küçük Kas Becerilerini Geliştirme	
	Harfleri Öğrenmesi				Etkisinin Olmaması		Etkisinin Olmaması		Ayakta Durabilmesini Sağlama		Etkisinin Olmaması	
	Daha Hızlı Öğrenmesini Sağlaması				Çocuğun Okuma Yazmayı Öğrenememesi		Kolay İletişim Kurma		Tuvalet Alışkanlığı Kazandırma		Büyük Ve Küçük Kas Becerilerini Geliştirme	
	Öğrencinin Okuduğunu Anlamaya Başlaması				Etkisinin Olmaması		Etkisinin Olmaması		Ayakta Durabilmesini Sağlama		Etkisinin Olmaması	
Veli1-K					√			√			√	
Veli2-K	√		√				√		√	√		
Veli3-K				√				√				√
Veli4-K					√		√					√
Veli5-K					√	√		√				√
Veli6-K				√				√				√
Toplam	1	1	1	1	3	1	2	4	1	1	1	4
	4				4		2		3		4	

Tablo 28 incelendiğinde veli görüşlerine göre, evde eğitimin çocuğun bilişsel, sosyal ve psikomotor gelişimine hem olumlu hem olumsuz etki ettiği görülmektedir. Bilişsel etkilerine değinen velilerden biri (Veli6-K) “ *Ağır öğrense de okuduğunu*

anlamaya başladı.” Şeklinde görüşünü ifade etmiştir. Olumsuz etki ettiğini düşünen veli (Veli4-K) “Hiçbir etkisi olmadı. Çabuk unutuyor.” şeklinde görüşünü ifade etmiştir.

Evde eğitimin çocuğunun gelişimine olumlu sosyal etkisine değinen veli (Veli3-K) *“Önceleri dışarı çıkmazdı, şimdi çıkabiliyor. Öğretmenle biraz açıldı.”* şeklinde görüş belirtmiştir. Olumsuz etkisinin olduğunu düşünen velilerden biri (Veli1-K) *“Çocuğuma sosyal anlamda katkısı yok. Çocuğum arkadaşlarından ayrı kalıyor...”* şeklinde ifade etmiştir.

Evde eğitimin çocuğunun psikomotor gelişimine olumlu etkisinin olduğunu düşünen velilerden biri (Veli2-K) *“Tuvalet alışkanlığı kazandı. Artık ayakta durabiliyor.”* şeklinde ifade etmiştir. Evde eğitimin çocuğunun psikomotor gelişimine olumsuz etkisinin olduğunu düşünen velilerden biri (Veli5-K) *“Çocuğuma hiç hareket yaptırmıyor. Yerinden bile kımlıdatmıyor.”* şeklinde ifade etmiştir. Bir diğer veli (Veli3-K) *“Herhangi bir katkısı olmadı. Öğretmen, çocuk zarar görür diye korkuyor.”* diye görüş belirtmiştir.

4.2.4. Velilerin Evde Eğitim Sürecinde Yaşadığı Sorunlar ve Çözüm Önerilerine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırma kapsamında velilere yaşadıkları sorunlar ve çözüm önerilerine ilişkin soru yöneltilmiştir. Velilerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 29’da belirtilmiştir.

Tablo 29. Yaşanılan Sorunlar ve Çözüm Önerilerine İlişkin Veli Görüşleri

KOD	SORUNLAR									ÇÖZÜM ÖNERİLERİ						
	Öğretmenin, Çocuğun Eğitimine Gereken Önemi Vermemesi Öğretmenin Branşının Farklı Olmasından Dolayı verimli Ders İşleyememesi Evin Elverişsiz Şartları Evde Yabancı(Öğretmen) Birinin Bulunması Öğretmenle Kurulan Aşırı Samimiyet Çocuğun Sosyalleşememesi Çocuğun Okul Ortamında Bulunamaması Öğretmenin bir Program dahilinde Öğretim Süreci ni Yürütememesi Çocuğun Okuldaki Eğitime Dahil olabilmesi İçin Tekerlekli Sandalyesinin Olmaması									Eğitimi Sınıf Öğretmeni Vermeli Çocuk Günün Belli Saatlerinde Okula Gitmeli Ev Şartları Elverişli Hale Getirilmeli Düzenli ve Disiplinli Bir Eğitim Verilmeli Olumsuzluklar Bildirilmeli Tekerlekli Sandalye Temin Edilmeli						
	Veli1-K	✓	✓				✓			✓	✓			✓		
	Veli2-K				✓											
	Veli3-K		✓			✓				✓						
	Veli4-K															
	Veli5-K	✓	✓	✓					✓	✓		✓	✓			
	Veli6-K	✓		✓				✓		✓		✓			✓	
	Toplam	3	3	2	1	1	1	1	1	1	3	2	2	1	1	1

Tablo 29 incelendiğinde velilerin, öğretmenlerin çocuğun eğitimine gereken önemi vermemesi, öğretmenlerin branşlarının farklı olmasından ötürü verimli ders işleyememeleri, evin elverişsiz şartları, evde yabancı birinin (öğretmen) bulunması, öğretmenle kurulan aşırı samimiyet, çocuğun sosyalleşememesi gibi sorunlarla karşılaştığı ve bu sorunlara; çocuğunun okuldaki eğitime dahil olması için tekerlekli sandalyesinin olması gerektiği, eğitimi sınıf öğretmeninin vermesi gerektiği, günün belli saatlerinde çocuğun okula gitmesi gerektiği gibi çözüm önerileri getirdikleri görülmektedir. Velilerden biri (Veli1-K) “... Çocuğuma ders vermesi gerektiği zaman TV izliyordu. Ve playstation oynuyordu... Sınıf öğretmeni olmadığı için oğlumla verimli ders işleyemiyordu. Bu işler farklı branşlara yaptırılmamalı...” şeklinde görüş ifade etmiştir. Bir diğer veli (Veli2-K) “Yabancı birinin sürekli evde olması beni rahatsız

ediyor...” diye belirtmiştir. Başka bir veli (Veli3-K) “... Öğretmen değişikliği olsa daha iyi olurdu. Çünkü öğretmene bağlı ve korkmuyor. O yüzden derslerini de yapmıyor.” şeklinde ifade etmiştir. Başka bir veli (Veli6-K) “Ev sobalı diye sorun yaşıyorum. Kalabileceği bir sıcak oda olsa iyi olurdu...” diye görüşünü ifade etmiştir. Evde eğitim sürecinde herhangi bir sorun yaşamadığını belirten bir veli (Veli4-K) “ Herhangi bir sorunun yok.” şeklinde görüş bildirmiştir.

4.2.5. Velinin Evde Eğitime Katkılarına İlişkin Bulgular Ve Yorum

Araştırma kapsamında velilere çocuğunun eğitimine katkılarına ilişkin soru yöneltilmiştir. Velilerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 30’da belirtilmiştir.

Tablo 30. Evde Eğitime Katkılarına İlişkin Veli Görüşleri

KOD	OLUMLU							OLUMSUZ	
	Dersten sonra ödev yapma	Beraber kitap okuma	Ödevlerine yardımcı olma	Ders çalıştırma	Bazı dersleri beraber işleme	Öğretmenden farklı yöntem kullanma	Çocuğun yaptığı etkinlikleri ebeveyniyle paylaşması	Derse katılım göstermeme	Çocuğu derse hazırlamama
Veli1-K	√	√	√		√	√			
Veli2-K	√		√		√				
Veli3-K								√	√
Veli4-K		√		√			√		
Veli5-K				√				√	
Veli6-K	√	√						√	
Toplam	3	3	2	2	2	1	1	3	1
	14							4	

Tablo 30 incelendiğinde, evde eğitime katkılarına ilişkin alınan veli görüşlerinin ‘olumlu’ ve ‘olumsuz’ adı altında 2 temadan oluştuğu görülmektedir. Velilerin evde eğitime katkılarının olduğuna ilişkin 14 yükleme, katkısının olmamasına 4 yükleme

yapıldığı belirlenmiştir. Velilerden biri (Veli1-K) “ ... Matematikte soru çözerken oğluma yardımcı oluyorum. Çünkü bazen öğretmenin yönteminden anlamıyor... Akşamları okuma saatimiz oluyor. Beraber kitap okuyoruz.” şeklinde ifade etmiştir. Başka bir veli (Veli2-K) “ ... Bazen öğrenci gibi oturuyorum. Öğretmeni bana ders veriyor. Kızım da beni görünce o da derse katılıyor.” şeklinde ifade etmiştir.

Çocuğun eğitimine katılım göstermediğini belirten bir veli (Veli3-K) “Hiç katılmıyorum. Öğretmene rahatsızlık vermek istemiyorum...” şeklinde ifade etmiştir. Bir diğer veli (Veli5-K) “Katılmıyorum. Öğretmen ödev vermiyor. Bir şey yapmadığı için biz de yardım edemiyoruz.” diye belirtmiştir.

4.3. Öğrencilerin Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırma kapsamında öğrencilerin görüşlerine ilişkin soru yöneltilmiştir. Öğrencilerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları aşağıda belirtilmiştir.

4.3.1. Öğrencinin Evde Eğitim Almaktan Memnun Olup Olmadığına ve Nedenlerine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırma kapsamında öğrencilere evde eğitim alıp almaktan memnun olup olmadığına ve nedenlerine ilişkin soru yöneltilmiştir. Öğrencilerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 31’de belirtilmiştir.

Tablo 31. Evde Eğitim Almaktan Memnun Olup Olmadığı ve Nedenlerine İlişkin Öğrenci Görüşleri

KOD	NEDENLERİ							
	Memnun Olma	Memnun Olmama	Akranları Gibi Okula Gidememesi	Ev Ortamının Sessiz Olması	Arkadaşlarının Olmaması	Kantine Gidememesi	Can Sıkıntısı	Teneffüse Çıkamaması
Öğren1-E		√			√			
Öğren2-E	√			√				
Öğren3-E	√							
Öğren4-E	√							
Öğren5-E		√	√			√		
Öğren6-K		√	√				√	√
Toplam	3	3	2	1	1	1	1	1

Tablo 31 incelendiğinde öğrencilerin 3'ünün evde eğitim almaktan memnun olduğu 3'ünün memnun olmadığı, nedenlerinin ise; ev ortamının sessiz olması, akranları gibi okula gidememesi, arkadaşlarının olmaması, kantine gidememesi, can sıkıntısı, teneffüse çıkamaması temalarından oluştuğu görülmektedir. Öğrencilerden biri (Öğren2-E) “*Memnunum. Ev daha sessiz... Evde öğretmenimle ders çalışıyorum.*” şeklinde görüşünü ifade etmiştir.

Evde eğitim almaktan memnun olmayan 3 öğrenciden biri (Öğren1-E) “*Hayır. Çünkü hiç arkadaşım yok.*” şeklinde görüşünü ifade etmiştir. Başka bir öğrenci (Öğren5-E) “*Evde eğitim almaktan aslında memnun değilim. Çünkü herkes okula giderken ben evde kalıyorum. Kendi başıma kantine de gidemiyorum.*” şeklinde ifade etmiştir. Bir diğer öğrenci (Öğren6-K) “*Hayır. Canım sıkılıyor. Ben okula gitmek istiyorum. Çocuklar gibi ben de teneffüse çıkmak istiyorum.*” diye görüş belirtmiştir.

4.3.2. Hoşlanılan Dersler ve Nedenlerine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırma kapsamında öğrencilere hoşlandığı dersler ve nedenlerine ilişkin soru yöneltilmiştir. Öğrencilerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 32’de belirtilmiştir.

Tablo 32. Hoşlanılan Ders ve Nedenlerine İlişkin Öğrenci Görüşleri

KOD	HOŞLANILAN DERSLER					NEDENLERİ				
	Müzik	Türkçe	Resim	İngilizce	Matematik	Şarkı söyleme	Kolay olma	Boyama çalışması yapma	Eğlenceli vakit geçirme	Başarılı olma
Öğren1-E				√					√	
Öğren2-E		√					√			
Öğren3-E			√					√		
Öğren4-E	√					√				
Öğren5-E					√					√
Öğren6-K	√					√				
Toplam	2	1	1	1	1	2	1	1	1	1

Tablo 32 incelendiğinde öğrencilerin görüşlerinin analizi sonucunda müzik, Türkçe, resim, İngilizce, matematik derslerinden hoşlandıklarının ortaya çıkarıldığı görülmektedir. Nedenleri ise; şarkı söyleme, kolay olma, boyama çalışması yapma, eğlenceli vakit geçirme, başarılı olma şeklinde sıralanmıştır. Sevdiği dersi ve nedenini belirten öğrencilerden biri (Öğren1-E) “*İngilizce. İngilizce dersinde çok eğleniyorum. Video izliyorum.*” şeklinde ifade etmiştir. Başka bir öğrenci (Öğren2-E) “*Türkçe. En kolay yaptığım ders o.*” diye belirtmiştir. Bir diğer öğrenci (Öğren3-E) “*Resim. Çünkü boya yapıyorum.*” şeklinde görüşünü ifade etmiştir. Öğrencilerden biri (Öğren4-E) “*Müziği seviyorum. Şarkı söylemeyi seviyorum.*” şeklinde ifade etmiştir. Başka bir öğrenci (Öğren5-E) “*Matematik. Çıkarmalı, toplamalı, onluk bozmalı. Ben matematikte çok iyiyim.*” şeklinde ifade etmiştir. Diğer bir öğrenci (Öğren6-K) “*Müzik. Şarkı söylüyoruz.*” diyerek görüş belirtmiştir.

4.3.3. Hoşlanılmayan Dersler ve Nedenlerine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırma kapsamında öğrencilere hoşlanmadığı dersler ve nedenlerine ilişkin soru yöneltilmiştir. Öğrencilerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 33’te belirtilmiştir.

Tablo 33. Hoşlanılmayan Dersler ve Nedenlerine İlişkin Öğrenci Görüşleri

KOD	HOŞLANILMAYAN DERSLER			NEDENLERİ		
	Matematik	Türkçe	Hayat Bilgisi	Zor olması	Sıkıcı Olması	Yazmaktan Hoşlanmaması
Öğren1-E	√			√	√	
Öğren2-E	√			√		
Öğren3-E		√				√
Öğren4-E						
Öğren5-E			√		√	
Öğren6-K	√			√		
TOPLAM	3	1	1	3	2	1

Tablo 33 incelendiğinde öğrencilerin hoşlanmadığı derslerin, matematik, Türkçe ve hayat bilgisi dolduğu; nedenlerinin ise zor olması, sıkıcı olması, yazmaktan hoşlanmaması şeklinde sıralandığı görülmektedir. Öğrencilerden 3’ü hoşlanmadığı dersin Matematik olduğunu belirtmiştir. Buna göre öğrencilerden biri (Öğren1-E) “*Matematik. Çok sıkıcı. Bir de zor.*” şeklinde ifade etmiştir. Diğer bir öğrenci (Öğren2-E) “*Matematik. Çünkü biraz zor.*” şeklinde ifade etmiştir. Başka bir öğrenci (Öğren3-E) “*Türkçe. Yazmayı sevmiyorum.*” diye görüş belirtmiştir. Başka bir öğrenci (Öğren5-E) “*Hayat Bilgisi’ni sevmiyorum. Çünkü sıkılıyorum.*” şeklinde ifade etmiştir. Diğer (Öğren6-K) “*Matematik. Toplamayı kendim yapamadığım için hiç sevmiyorum. Öğretmenim beni çok zorluyor. O yüzden ben de hiç sevmiyorum.*” şeklinde görüşünü ifade etmiştir.

4.3.4. Yapılan Ders Dışı Etkinliklere İlişkin Bulgular Ve Yorum

Araştırma kapsamında öğrencilere öğretmeniyle yaptığı ders dışı etkinliklere ilişkin soru yöneltilmiştir. Öğrencilerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 34’te belirtilmiştir.

Tablo 34. Yapılan Ders Dışı Etkinliklere İlişkin Öğrenci Görüşleri

KOD	Ders Dışı Etkinlikler									
	Oyun Oynama	Ev Dışında Vakit Geçirme	Okuma Yarışı Yapma	Satranç Oynama	Boyama Yapma	Maç Yapma	Dijital Oyunlar Oynama	Şarkı Dinleme	Piknik Yapma	Ders Dışı Etkinlik Yapmama
Öğren1-E	✓						✓			
Öğren2-E			✓	✓						
Öğren3-E					✓	✓				
Öğren4-E	✓									
Öğren5-E	✓							✓	✓	
Öğren6-K										✓
Toplam	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Tablo 34 incelendiğinde öğrencilerin öğretmenleriyle oyun oynama, ev dışında vakit geçirme, okuma yarışı yapma, satranç oynama, boyama yapma, maç yapma, dijital oyunlar oynama, şarkı dinleme, piknik yapma gibi etkinlikler yaptığı görülmektedir. Öğrencilerden biri (Öğren1-E) “Öğretmenimle playstation oynuyoruz. Bazen bahçede oyun oynuyoruz. Bazen de öğretmenim beni parka götürüyor.” şeklinde görüşünü ifade etmiştir. Başka bir öğrenci (Öğren2-E) “Okuma yarışı. Film izliyoruz. Bazen de satranç oynuyoruz.” diye görüşünü ifade etmiştir. Kendi annesinin öğrencisi olan biri (Öğren5-E) “Öğretmenim benim annem. Annemle oyun oynarız, şarkı dinleriz, ballı çay içeriz, piknik yaparız.” şeklinde ifade etmiştir. Öğretmeniyle hiç aktivite

yapmadığını belirten bir öğrenci (Öğren6-K) “*Hayır hiçbir şey yapmıyoruz. Ders bitince çıkıyor.*” şeklinde görüş bildirmiştir.

4.3.5. En çok Kullanılan Araç-Gereçlere İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırma kapsamında öğrencilere en çok kullandıkları araç gereçlere ilişkin soru yöneltilmiştir. Öğrencilerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 35’te belirtilmiştir.

Tablo 35. En Çok Kullanılan Araç Gereçlere İlişkin Öğrenci Görüşleri

KOD	Kalem	Tahta	Defter	Kitap	Silgi	Kalemtraş	Boya	Dosya	Hikaye	Masa
Öğren1-E	√	√	√	√						
Öğren2-E	√	√	√			√				√
Öğren3-E	√	√	√	√			√			
Öğren4-E	√	√						√	√	
Öğren5-E	√				√	√	√			
Öğren6-K	√		√	√	√					
Toplam	6	4	4	3	2	2	2	1	1	1

Tablo 35 incelendiğinde öğrencilerin en çok kalem, tahta, defter, kitap kullandıklarını belirttikleri görülmektedir. Öğrencilerden biri (Öğren1-E) “*Defter, kalem, kitap, tahta.*” şeklinde ifade etmiştir. Diğeri (Öğren2-E) “*Defter, uçlu kalem, masa, yazı tahtası, açacak.*” şeklinde ifade etmiştir. Başka bir öğrenci (Öğren3-E) “*Tahta, defter, kalem, kitap, boya*” şeklinde ifade etmiştir. Bir diğeri öğrenci (Öğren4-E) “*Kalem, dosya, hikaye, tahta*” şeklinde ifade etmiştir. Başka biri (Öğren5-E) “*Kalem, silgi, açacak. En çok ta boya. Evimizdeki küçük tahtayı da kullanmayı seviyorum.*” Diye görüş belirtmiştir.

4.3.6. Öğretmeniyle Olan İletişimine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırma kapsamında öğrencilere öğretmeniyle olan iletişimine ilişkin soru yöneltilmiştir. Öğrencilerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 36’da sunulmuştur.

Tablo 36. Öğretmeniyle Olan İletişimini Değerlendirmesine İlişkin Öğrenci Görüşleri

KOD	İyi
Öğren1-E	√
Öğren2-E	√
Öğren3-E	√
Öğren4-E	√
Öğren5-E	√
Öğren6-K	√
Toplam	6

Tablo 36 incelendiğinde öğrencilerin öğretmenleriyle olan iletişimlerinin iyi olduğu görülmektedir. Öğrencilerden biri (Öğren1-E) “*Öğretmenimi çok seviyorum.*” şeklinde görüşünü ifade etmiştir. Diğer (Öğren2-E) “*Öğretmenim bana çok güzel şeyler öğretiyor. Annem gezmeye gittiğinde bana bakıyor.*” şeklinde görüşünü ifade etmiştir. Başka biri (Öğren4-E) “*Öğretmenimi seviyorum*” diye görüş belirtmiştir. Diğer bir öğrenci (Öğren5-E) “*Öğretmenimin annem olması çok güzel. Onunla istediğim zaman eğleniyorum. Resim çiziyorum, oyun oynuyorum.*” şeklinde görüşünü ifade etmiştir.

4.3.7. Ailenin Evde Eğitime Etkilerine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırma kapsamında öğrencilere ailenin evde eğitime etkilerine ilişkin soru yöneltilmiştir. Öğrencilerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 37’de belirtilmiştir.

Tablo 37. Ailenin Evde Eğitime Etkilerine İlişkin Öğrenci Görüşleri

KOD	ETKİSİNİN OLMAMASI		OLUMLU ETKİLERİ			
	Yardımcı olmama	Katılım gösterememe	Derse katılma	Ev ödevlerinde yardımcı olma	Çalışmaya teşvik etme	Farklı etkinlikler yapma
Öğren1-E			√			
Öğren2-E	√					
Öğren3-E				√		
Öğren4-E					√	
Öğren5-E						√
Öğren6-K		√				
	1	1	1	1	1	1
Toplam	2		4			

Tablo 37 incelendiğinde ailenin evde eğitime etkisinin olmadığını düşünen 2, olumlu etkisinin olduğunu düşünen 4 öğrenci olduğu görülmektedir. Öğrencilerden biri (Öğren1-E) “*Annem bazen bizimle ders çalışıyor. Bazen de biz ödev yaparken o yemek pişiriyor.*” şeklinde görüşünü ifade etmiştir. Diğer (Öğren2-E) “*Annem bana yardım edemiyor. Çünkü benim derslerimi bilmiyor.*” diye görüş belirtmiştir. Başka bir öğrenci (Öğren3-E) “*Bana annem dersini çalış beraber gezmeye gideriz diyor.*” şeklinde ifade etmiştir. Bir diğer öğrenci (Öğren4-E) “*Bana annem dersini çalış, beraber gezmeye gideriz diyor.*” şeklinde ifade etmiştir. Başka bir öğrenci (Öğren6-K) “*Onlar bir şey yapmıyor. Ben kendim yapıyorum.*” diye görüş belirtmiştir.

4.3.8. Ev Ortamının Etkilerine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırma kapsamında öğrencilere ev ortamının etkilerine ilişkin soru yöneltilmiştir. Öğrencilerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 38’de belirtilmiştir.

Tablo 38. Ev Ortamının Etkilerine İlişkin Öğrenci Görüşleri

KOD	OLUMLU					OLUMSUZ			
	Evde Olmaktan / Evde Çalışmaktan Keyif Alma	Kardeşiyle Vakit Geçirme Fırsatı Bulma	Müzik Dinleyebilme	Özel İhtiyaçları Hemen Giderebilme		Evde Çalışmayı sevmeme	Akranlarıyla iletişime geçememe	Yazı Tahtasının Olmaması	Evde Sıkılma
Öğren1-E						√	√	√	√
Öğren2-E	√								
Öğren3-E									
Öğren4-E	√								
Öğren5-E		√	√	√			√		
Öğren6-K						√			
Toplam	2	1	1	1		2	2	1	1
	5					6			

Tablo 38 incelendiğinde ev ortamının evde eğitime etkilerine ilişkin öğrenci görüşlerinin analizi sonucu ‘olumlu’ ve ‘olumsuz’ alt temalarının oluşturulduğu görülmektedir. Ev ortamının olumlu etkilerine 5 yükleme yapıldığı belirlenmiştir. Öğrencilerden biri (Öğren2-E) “ *Ev güzel. Evde olmayı seviyorum. Burada çalışınca mutlu oluyorum.*” şeklinde ifade etmiştir. Diğeri (Öğren4-E) “*Evde çalışmayı seviyorum.*” şeklinde ifade etmiştir. Bir diğeri (Öğren5-E) “*İstediğim zaman lavaboya gidebiliyorum... İstediğim zaman şarkı dinleyebiliyorum... Evdeyken kardeşimle oyun oynayabiliyorum...*” diye görüş belirtmiştir.

Ev ortamının olumsuz etkilerine 6 yükleme yapıldığı saptanmıştır. Buna ilişkin öğrencilerden biri (Öğren1-E) “ *Canım çok sıkılıyor. Arkadaşlarım yok. Tahtamız da yok. Evde çalışmak istemiyorum.*” şeklinde görüşünü ifade etmiştir. Bir diğeri (Öğren5-E) “*Arkadaşlarımla ders çalışmıyorum... Evdeyken dışarı çıkamıyoruz oyun oynayamıyoruz.*” şeklinde ifade etmiştir. Başka bir öğrenci (Öğren6-K) “*Evde çalışmayı sevmiyorum. Okulda olsam her şey daha iyi olurdu.*” şeklinde görüş bildirmiştir.

4.3.9. Öğrencilerin Yaşadığı Sorunlar ve Getirdikleri Çözüm Önerilerine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırma kapsamında öğrencilere yaşadığı sorunlar ve çözüm önerilerine ilişkin soru yöneltilmiştir. Öğrencilerin buna yönelik verdikleri cevaplara ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 39’da belirtilmiştir.

Tablo 39. Yaşanılan Sorunlar ve Getirilen Çözüm Önerilerine İlişkin Öğrenci Görüşleri

KOD	SORUNLAR								ÇÖZÜM ÖNERİLERİ						
	Akranlarıyla Olamama	Eğitim Araç- Gereçlerinin Yetersizliği	Ödevlerinde Zorlanma	Uzun Yazılar Yazmak İstememe	Teneffüste Oyun Oynayamama	Akranları Gibi Okula Gidememe	Evde Olmaktan Mutlu Olmama	Hastalık Kaynaklı Fiziksel Yetersizlikler	Eğitim Araç- Gereçleri Ev Ortamında Bulundurulmalı	Okuldaki Eğitime Dahil Olmalı	Tekrar Yapmalı ve Takıldığında Veliye Sormalı	Doğum Günleri Gibi Özel Günlerde Arkadaşlarını Eve Davet Etmeli	Akranlarıyla Vakit Geçirmesi Sağlanmalı	Ödevler Kolaylaştırılmalı	Parka Gitmeli
Öğren1-E	√	√			√				√				√		
Öğren2-E			√	√										√	
Öğren3-E															
Öğren4-E															
Öğren5-E	√	√	√			√			√	√	√	√			
Öğren6-K							√	√		√					√
Toplam	2	2	2	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1

Tablo 39 incelendiğinde öğrencilerin yaşadığı sorunların; akranlarıyla olamama, eğitim araç- gereçlerinin yetersizliği, ödevlerinde zorlanma, uzun yazılar yazmak istememe, teneffüste oyun oynayamama, akranları gibi okula gidememe, evde olmaktan mutlu olmama ve hastalık kaynaklı fiziksel yetersizlik şeklinde alt temalara ayrıldığı görülmektedir. Bu sorunlara çözüm önerisi olarak; eğitim araç gereçlerinin ev ortamında bulundurma, tekrar yapma ve takıldığında veliye sorma, okul ortamında bulunma gibi temaların olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerden biri (Öğren1-E) yaşadığı sorunları “Arkadaşlarım yok onlarla olmak istiyorum. Tahtam da yok eve tahta

getirsinler. Teneffüste de oynayamıyorum.” şeklinde ifade etmiştir. Diğer (Öğren2-E) “Zor ödevleri sevmiyorum. Keşke kolay olsa... Uzun yazılar yazmakta istemiyorum.” şeklinde ifade etmiştir. Başka bir öğrenci (Öğren5-E) “Ben dışarı çıkıp arkadaşlarımla oynayamıyorum. Çözümü; doğum günümde arkadaşlarımı eve çağırırım, yılbaşında çağırırım... Evde dolabımız, panomuz, akıllı tahtamız, masamız bile yok. Çözümü; bunları kullanmak istediğimde okula gidip bakarım. Evde de olsa olur. Bütün arkadaşlarım okuldayken ben niye evdeyim? Çözüm; annemizden izin alırız. Sonra da okula gideriz.” şeklinde görüşünü ifade etmiştir. Diğer bir öğrenci (Öğren6-K) “Evde olmaktan mutlu olmuyorum. Keşke okula gitsem... Elim kasılıyor. Kasılmasa daha iyi olur. Öğretmenimin beni okula götürmesini istiyorum.” diye görüş belirtmiştir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

V. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç ve Tartışma

- Araştırma sonucunda evde eğitime ilişkin öğretmen, öğrenci ve veli görüşleri ortaya konmuştur. Bu kapsamda 16'sı kadın 1'i erkek 17 öğretmen görüşüne başvurulmuştur. Ayrıca hepsi anne olmak üzere 6 veli ve farklı hastalıkları olan 6 öğrencinin görüşleri incelenmiştir. Böylece üç farklı veri kaynağından evde eğitime ilişkin derinlemesine sonuçlar elde edilmiştir.
- Evde eğitim veren öğretmenlerin hepsinin kendi branşlarının dışında eğitim vermekte olduğu ortaya konmuştur. Öğretmenlerin almış oldukları lisans eğitiminin çocuğa psikolojik destek vermede, çocuğun psikomotor becerilerinin gelişimini sağlamada etkili olduğu ve buna karşın öğrenci düzeyine inememe ve okuma yazma öğretimine ilişkin yetersiz oldukları sonucuna varılmıştır. Velilerin de bu sebepten ötürü öğretmenleri yetersiz buldukları ortaya çıkmıştır. Yıldırım ve diğerleri (2015)'nin evde eğitim alan öğrencilerin eğitim süreçlerinin değerlendirildiği çalışmalarında benzer biçimde öğretmenlerin; alanında uzman kişilerin eğitim vermesine, öğretmen eğitiminin önemine ve evde eğitim noktasında eksiklikleri olduğuna vurgu yaptıkları sonucuna ulaşılmıştır. Taşdemir ve Bulut(2015) bu görüşlerden farklı olarak çalışmalarında sınıf öğretmenin yapması gereken işi, özel eğitim alanında eğitilmiş bir öğretmen tarafından yapılması gerektiği sonucuna ulaşılmışlardır.
- Araştırma kapsamına alınan öğretmenlerin, evde eğitimi tercih etme sebeplerini MEB'in yönlendirmesi, deneyim kazanma, faydalı olma, evde eğitimin önemini vurgulama istekleri ve ailelerinin isteği olarak sıraladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Benzer şekilde Yıldırım ve diğerleri (2015)'nin çalışmalarında da öğretmenlerin faydalı olma amacıyla evde eğitim vermeye başladıkları sonucu ortaya çıkmıştır.

- Öğretmenlerin çoğunlukla evde eğitim verirken sunuş yoluyla öğretim stratejisini kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte öğretmenlerin gösterip yaptırma, soru cevap, oyun yoluyla öğretim, örnek olay ve ilk okuma ve yazma öğretim yöntem ve tekniklerini kullandıkları ortaya çıkarılmıştır.
- Öğretmen ve öğrencilerin ders dışında genellikle beslenme ve oyuna zaman ayırdıkları belirlenmiştir. Bu etkinlikler dışında resim yapma, video ve çizgi film izleme, müzik dinleme gibi etkinlikler yapıldığı ortaya çıkmıştır.
- Evde eğitim verirken öğretmenlerin en çok kullandığı araç- gereç ve materyallerin defter, kalem, kitap, küçük yazı tahtası, sıra ve masa olduğu sonucuna varılmıştır. Bunun yanı sıra öğrencilerin, ders esnasında kullanmayı en çok sevdikleri ders araç gereçlerinin de kalem, tahta, defter, kitap, silgi vb. olduğu saptanmıştır.
- Öğrencilerin genelde her ders, her gün sonu ve haftada bir; soru-cevap yöntemi ve ödevlendirme yoluyla değerlendirildikleri sonucu ortaya konulmuştur. Araştırma kapsamına alınan öğretmenlerin çoğunluğunun hedeflemiş oldukları kazanımlara ulaştıkları ancak bir kısmının ise ulaşamadığı ortaya konmuştur. Korkmaz ve Duman(2014) araştırmalarında, evde eğitim yapılırken uygun müfredat seçilmesi, materyal temini yapılması ve evde eğitimi daha iyi uygulamak için strateji geliştirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.
- Evde eğitim verirken karşılaşılan sorunlar; ailenin eğitim sürecine müdahalesi, öğrencinin temel ihtiyaçlarının zamanında giderilememesi, ev şartlarının yetersizliği, öğrencinin hastalığından ötürü yaşadığı psikolojik problemler, öğretmenin kendini güvende hissedememesi, öğretmenlerin ve idarecilerin evde eğitime ilişkin bilgi yetersizliği, öğretmenlerin evde eğitime gereken önemi vermemesi, ailenin özel hayatına şahit olunması, eğitime ilişkin teftiş yetersizliği, öğretmen ve veli arasında kurulan aşırı samimiyet, kullanılan kitapların öğrenciye uygun olmaması, öğrencinin akranlarıyla olamaması, eğitim-arac gereçlerinin yetersizliği gibi sorunlar ortaya konmuştur. Tösten ve Elçiçek(2013) çalışmalarında evde eğitim gören çocukların sosyalleşmesinin engelleneceği sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca ev koşullarının çok yetersiz olması sebebiyle evde eğitim alması gereken

öğrencilerin bazılarının okulda tahsis edilen bir sınıfta ders aldığı ve sınıf koşullarının öğrenci için uygun olmadığı tespit edilmiştir. Arslan (2015)'in çalışmasında da araç- gereç ve materyal eksikliğinin sıkıntılara yol açabileceği, bu sorunların giderilmesinin eğitim kalitesini arttırabileceği belirtilmiştir. Aydın ve Pehlivan(2017) çalışmalarında evde eğitimin, öğrencinin sosyalleşmesini engellediği, uygun eğitim ortamı oluşturulamadığı, öğrencinin okulda eğitim görme isteği ve ev ortamının sıkıcı olması, çocuğun akranlarıyla olamaması gibi olumsuz sonuçlar doğurduğu ortaya çıkarılmıştır. Bu sonuca benzer olarak Şad ve Akdağ(2010)'ın çalışmalarında ailelerin bir kısmının evde eğitimin çocuğun sosyalleşmesini engellediğini düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır. Bir başka benzer sonuç ta Aydın ve Pehlivan(2000)'nın araştırmalarında öğrencilerin evde eğitim alırken sosyalleşmesinin engelleneceğini ve velilerin gerekli araç-gereç ve materyal teminini karşılayamayacaklarını düşünen bir kesimin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

- Öğretmen, öğrenci ve velilerin evde eğitim sürecinde karşılaştıkları problemlere ilişkin getirdikleri çözüm önerileri araştırmada ortaya konulan bir diğer sonuçtur. Bu bağlamda araç-gereç ve öğretim materyali desteği ve okul-öğretmen-öğrenci etkileşimi sağlanması, öğrencinin sosyalleşmesinin sağlanması, veli, okul yöneticileri ve öğretmenlere gerekli bilgilendirme ve desteğin sağlanması, özel eğitim öğrencilerine ek kitap hazırlanması önerileri getirilmiştir. Ayrıca eğitimi sınıf öğretmenin vermesi, çocuğun belirli günlerde okula gidebilmesinin sağlanması, ev şartlarının eğitime uygun hale getirilmesinin sağlanması, öğrencinin akranlarıyla vakit geçirebilmesini sağlama gibi önerilerde de getirilmiştir. Benzer biçimde Çiftçi (2016)'nın çalışmasında da öğretmenlerin evde eğitim adına eğitim alması gerektiğini ve aile-öğretmen-Milli Eğitim arasında etkileşimin artması gerektiği sonucuna ulaşmıştır. Atılgan (2018)'in araştırmasında evde eğitim üzerine bilgilendirme seminerleri verilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.
- Öğretmenlerin evde eğitim verirken veli ve öğrenciyle etkili iletişim kurmaya, derse uygun araç-gereç kullanmaya, ortamı eğitime uygun ve hijyenik hale getirmeye, öğrencinin aktif ve sosyal olmasını sağlamaya ve

ders disiplini kurmaya çalıştıkları ortaya çıkarılmıştır. Aydoğan(2007) çalışmasında evde eğitim vermenin, öğretmenlere eğitimde esneklik sağladığı sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca okuldan daha iyi bir eğitim sağladığı sonucuna ulaşmıştır.

- Evde eğitim verirken öğretmenin, veli ve öğrenciyle etkili iletişim kurduğu, öğrenciyi zorlamadığı, ortamı ders işlemeye uygun hale getirmeye çalıştığı gibi sonuçlar ortaya konmuştur. Yıldırım ve diğerleri(2015)'nin araştırmasında velilerin evde eğitimin olmasından memnuniyet duydukları ve öğretmenlere minnet duygusu beslediklerini belirtmişlerdir.
- Evde eğitime yönelik ev ortamının olumlu etkilerine ilişkin sonuçlar ortaya çıkmıştır. Olumlu etkilerin ev ortamının rahat olması, birebir öğretimin gerçekleşmesi, hijyenik bir ortam sağlanması ve molalarda esneklik sağlanması gibi etkiler olduğu sonucuna varılmıştır. Aydın ve Pehlivan(2017) araştırmalarında öğrencinin okula devam zorunluluğunu ortadan kaldırdığı için evde eğitim alan öğrencinin, eğitim haklarının da korunduğu sonucuna ulaşmıştır.
- Araştırma sonucunda velinin, eğitimin evde verilmesinden ötürü süreci daha yakından takip edebilmesi, öğretmen ve öğrenciyle etkili iletişim kurabilmesi, öğrenciye ders ve ödevlerinde yardımcı olma ve öğrenmeye motive edebilmesi gibi olumlu etkilerinin olduğu ortaya çıkmıştır. Aydoğan(2007) ailenin eğitime dahil olmasının olumlu sonuçlar doğurduğu sonucuna ulaşmıştır. Bununla birlikte velinin, ilgisizliği, öğrenci üzerine çok fazla titremesi, öğrencinin ihtiyaçlarını zamanında gidermemesi ya da sürece hiç dahil olmaması gibi olumsuz etkilere de sebep olduğu sonucuna varılmıştır. Taşdemir ve Bulut (2015)'un çalışmalarında evde eğitimle velinin kendini geliştirdiği, öğrenmeyi eğlenceli hale getirdiği, öğrenciye sabırla yaklaştığı bunun yanı sıra çocuğun rahatsızlığı, velinin yetersizliği, daha az öğrenmenin gerçekleşmesi gibi sonuçlar ortaya koymuşlardır. Kılıç ve Önen (2012) çalışmasında, evde eğitim hizmetinin yaygınlaştırılması durumunda velilerin de kendini geliştirmesi gerekeceği, bunun yanı sıra Türk kültürünün yayılmasının engelleneceği sonucuna ulaşmıştır. Taşdemir ve Bulut(2015) velilerin evde eğitimle kendilerini geliştirme imkânı buldukları, öğrenmeyi

eğlenceli hale getirdikleri ve öğrenciye sabırla yaklaşabilme özelliği kazandıkları sonucuna ulaşmıştır. Fakat ailelerin bu artan sorumluluk yükünü kaldıramayacakları sonucuna da ulaşmıştır.

- Evde eğitime öğrencinin etkileri araştırmada ortaya çıkarılan bir başka sonuçtur. Buna göre öğrencilerin uyumlu olmaları, derse ilgilerinin ve motivasyonlarının yüksek olması olumlu etkileri ortaya çıkarılmıştır. Çiftçi(2016) öğrencinin evde eğitim alırken psikolojik olarak rahatladığı sonucuna ulaşmıştır. Olumsuz etkileri ise; öğrencinin hastalığı, sıkılgan olması ve akranlarıyla beraber eğitim görme isteği olarak sıralanmıştır. Arslan(2015) öğrencilerin hastalıklarından ötürü psikolojik sorunlar yaşadıkları, bunun motivasyonlarını etkilediği sonucuna ulaşmıştır.
- Öğretmenlerin çoğunun RAM'ın evde eğitime yönelik etkisinin olmadığını vurguladığı ortaya çıkmıştır. Velilerin ise RAM'ın sadece öğrenciyi evde eğitim alabilmesi için MEB'e yönlendirdiğini belirtmişlerdir. RAM'ın evde eğitim veren öğretmenlerin çoğunluğuyla etkileşime geçmediği, velilere ve öğrencilere yönelik çalışmalarının bulunmadığı sadece öğrencinin evde eğitim alabilmesi için gerekli raporları Milli Eğitim'e bildirdiği sonucuna ulaşmıştır.
- Evde eğitim alan öğrencinin kayıtlı olduğu okulun verilen eğitime ilişkin olumlu etkileri olduğu sonucuna varılmıştır. Bu olumlu etkilerin; danışman öğretmen, idareci, kitap, rehber öğretmen desteği verme, okul etkinliklerine katılım sağlama ve denetim yapma noktalarında olduğu ortaya çıkmıştır. Bu sonuçla birlikte öğretmenlerin bir kısmı evde eğitime yönelik bağlı bulunan okulun iletişim eksiklikleri, öğrenci ihtiyaçlarının giderilmemesi, öğretmen ve öğrencilere yönelik etkinliklerin bulunmaması, gerekli denetimlerin yapılmaması, öğretmenlerin yardımcı olmaması ve okul yönetiminin evde eğitime ilişkin bilgi sahibi olmaması gibi olumsuz etkilerini vurgulamışlardır.
- Öğretmenlerin evde eğitim sürecinde Türkçe, matematik ve hayat bilgisi derslerine daha çok önem verdikleri; bunun nedenini ise mihver ders olmaları, okuma, anlama ve telaffuz, hayal gücünü arttırmaya fırsat sundukları için olduğu sonucuna varılmıştır. Buna karşın bazı öğrencilerin, mihver dersleri zor ve sıkıcı olarak gördükleri ve bu nedenlerden dolayı bu

derslerden hoşlanmadıkları ortaya konmuştur. Öğrencilerin hoşlandıkları derslerin ise resim, Türkçe, müzik, İngilizce ve matematik olduğu ortaya çıkan bir diğer sonuçtur. Bu derslerden hoşlanma nedenleri ise; şarkı söyleme ve boyama yapma fırsatı sunması, kolay ve eğlenceli olması, başarı elde edebilmeleri olarak ortaya çıkmıştır.

- Çocuğun hastalığının aldığı eğitimi olumsuz etkilediği araştırma sonucunda ortaya konulmuştur. Çocukların özel durumlarından ötürü konuşma bozukluğu yaşadıkları, akranlarından akademik olarak geride kaldıkları, özel ihtiyaçlarından dolayı dikkat dağınıklığı, fiziksel güçlük yaşadıkları, kendilerini ifade edemedikleri, hırçın oldukları, öğrenme güçlüğü yaşadıkları ortaya çıkarılmıştır. Benzer biçimde Arslan (2015)'in yapmış olduğu araştırmada öğrencilerin yaşadığı hastalıklar nedeniyle psikolojik sıkıntılar yaşadıkları ve bu olumsuzlukların strese ve motivasyon kayıplarına neden olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Evde eğitimin çocuğa bilişsel, sosyal ve psikomotor gelişim alanlarında hem olumlu hem olumsuz etkileri olduğu sonucuna veli görüşleri ışığında varılmıştır. Bilişsel alanda etkili olan olumlu sonuçlar; çocuğun konuşmaya başlaması, harfleri öğrenmesi, daha hızlı öğrenebilmesi, okuduğunu anlamaya başlaması olarak ortaya çıkmıştır. Olumsuz sonuçları ise; çocuğun okuma yazma öğrenememesi ve herhangi bir etkisinin olmaması olarak belirlenmiştir. Evde eğitimin çocuğa sosyal ve psikomotor gelişim alanlarında olumsuz etkileri olduğu ortaya konulmuştur. Buna karşın evde eğitimin tuvalet alışkanlığı kazandırma, büyük ve küçük kas becerilerini geliştirme gibi çocuğun psikomotor gelişimine olumlu etkileri de olduğu sonucuna varılmıştır. Peker ve Taş(2017) evde eğitimin, öğrencinin bilişsel ve duysal gelişimine olumlu etki ettiği fakat sosyal gelişimini olumsuz etkilediği sonucuna ulaşmışlardır.
- Evde eğitim almaktan memnun olan öğrencilerin ev ortamının sessizliğinden, öğretmenleriyle birebir eğitim almaktan memnun olduklarını belirttikleri, memnun olmayan öğrencilerin ise genel olarak dışardaki aktiviteleri yapamamalarından ve akranlarından ayrı olmalarından, kantine gidememekten, teneffüse çıkamamaktan ötürü memnun olmadıkları sonucu

ortaya konmuştur. Yıldırım ve diğerleri(2015)'nin çalışmalarında da benzer sonuçlar belirlenmiştir. Öğrencinin evde eğitimi terapi gibi görmesi olumlu sonuçlarını ifade ederken, akranlarıyla vakit geçirememesi ve materyal eksikliğinin dezavantajını yaşadıkları belirtilmiştir.

5.2. Öneriler

- Evde eğitimin etkili olabilmesi ve dezavantajlarının ortadan kaldırılması için öğretmenlerin kendi branşlarında eğitim vermeleri sağlanmalıdır.
- Evde eğitim gören öğrencinin de akranlarının sahip olduğu araç-gereç ve materyallere sahip olması sağlanmalıdır. Evde eğitim vermeden önce ev koşulları iyileştirilmeli ve ortamın uygun olmaması durumunda öğrencilerin sağlıklı bir şekilde eğitim görebileceği ortamlar oluşturulmalıdır.
- Evde eğitim veren öğretmenler düzenli olarak denetlemeli ve eksiklikleri giderilmelidir.
- Öğretmenlere evde eğitim noktasında eğitimler verilmelidir.
- Evde eğitim alan öğrencilerin velilerine, farkındalıklarının artırılması ve bilinçlendirme amaçlı eğitimler verilmelidir.
- Okul idarecileri ve sınıf öğretmenleri evde eğitime ilişkin bilgilendirilmelidir. Bu noktada evde eğitim veren öğretmenlere ve velilere destek olmaları sağlanmalıdır.
- BEP hazırlama ve uygulanması noktalarında öğretmenlere destek sağlanmalıdır.
- RAM- öğretmen- veli arasında sürekli iletişim sağlanmalıdır.
- Evde eğitim alan öğrencilerin sosyal becerilerinin geliştirilmesi için etkinlikler düzenlenmelidir.
- Evde eğitim sürecinde mihver dersler kadar diğer derslere de (müzik, görsel sanatlar, oyun ve fiziki etkinlikler, serbest etkinlik...) önem verilmesi sağlanmalıdır. Böylece öğrencinin özgüveninin artırılmasına ve yaratıcılığının gelişmesine daha çok imkân sağlanmalıdır.
- Evde eğitim konusunda çalışmaların niceliği artırılmalı ve derinlemesine gözlemlerin yapıldığı çalışmalar yürütülmelidir.

KAYNAKÇA

- Arıkan, R. (2013). *Araştırma Yöntem ve Teknikleri*. Nobel Yayıncılık. 2. basım. Ankara.
- Arslan, M. (2009). *Eğitim Bilimine Giriş*. Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi. Ankara.
- Arslan, Y. (2015). Türkiye’de Kitlese Bir Eğitim Topluluğu: Gezerek Özel Eğitim Hizmeti Veren Öğretmenler Ve Sorunları (Batman Örneği) .http://webb.deu.edu.tr/edebiyat.dergi/images/stories/sayi4/arslan_yusuf.pdf(Erişim: 01.06.2017).
- Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*: 8.
- Atılğan, G. (2018). *Öğretmenlerin ve Ebeveynlerin Evde Eğitim Hizmetine Yönelik Görüşlerinin ve Uygulama Sürecinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Kahramanmaraş.
- Aydın, İ. P. (2002). *Alternatif Okullar*. Pegem A. Yayıncılık, Ankara.
- Aydın, İ. P. ve Pehlivan, Z. (2000). Ev okulu uygulaması: Amerika Birleşik Devletleri örneği. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 33(1), 91-97.
- Aydoğan, İ. (2007). Ev okulları. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 2, 72-85.
- Aytaç, K. (1998). Avrupa Eğitim Tarihi. *Marmara Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları*, İstanbul.
- Balcı, A. (2011). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem Teknik ve İlkeler*. Pegem Akademi. Ankara
- Baykoç Dönmez, N.(2010).Öğretmenlik Programları İçin Özel Eğitim. *Gündüz Eğitim ve Yayıncılık*. Ankara.
- Birkan, B. (2002). Erken özel eğitim hizmetleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*. (3) 2, 99-109.
- Blok, H., & Karsten, S.(2011).Inspection of Home Education in European Countries. *European Journal of Education*, 40/1, pp.138-152.
- Cogan, M. F. (2010). Exploring Academic Outcomes of Homeschooled Students. *Journal of College Admission*, 208, 18-25.
- Collom, E. (2005). *Education and Urban Society*, Vol. 37 No. 3, May 2005 307-335.

- Çiftçi, S. (2016). Conference: I. INES International Academic research congress I. uluslararası akademik araştırmalar kongresi, At Antalya/side, Volume: 1 (November 2016).
- Demirel Ö. T. (1993). *Türkiye’de Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunması ile İlgili Politikalar*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Demirli, C. (2007). *E-Portfolyo Öğretim Sürecinin Öğrenenlerin Tutumları ve Algıları Üzerine Etkisi*. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Elazığ.
- Demirtas, H. (2002). “*Eğitimde Alternatif Paradigmalar*”. Erdal Toprakçı (Ed.), Eğitim Üzerine. Ütopya Yayınevi, Ankara.
- Duggan, M. (2009). Is all college preparation equal? Pre-community college experiences of home-schooled, private-schooled, and public- schooled students. *Community College Journal of Research and Practice*, 34(1-2), 25-38.
- Er, M. (2006). Çocuk, Hastalık, Anne-Babalar ve Kardeşler. *Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi*. (49). 155-168.
- Erlendson, D. A., Harris, E. L., Skipper, B. L., & Allen, S. T., (1993). Doing naturalistic inquiry: A guide to methods. *Beverly Hills, CA: sage*.
- Ertürk, S. (1975). *Eğitimde Program Geliştirme*. Yelkentepe Yayınları. Ankara
- Fidan, N. (1986). *Okulda Öğrenme ve Öğretme*. Kadioğlu Matbaası. Ankara.
- Fidan, N. (2012). *Okulda Öğrenme ve Öğretme*. Pegem Akademi. 3. Baskı. Ankara.
- Firestone, W.A. (1987). Meaning in method: The rhetoric of quantitative and qualitative research. *Educational researcher*, 16(7), 16-21
- Freire, P. (2003). *Ezilenlerin Pedagojisi* (D. Hattatoglu ve E. Özbek, Çev.). Ayrıntı Yayınları, İstanbul.
- Gaither, M. (2008a). *Homeschool: An American History*. New York: Palgrave MacMillan.
- Green-Hennessy, S. (2014). Homeschooled adolescents in the United States: Developmental outcomes. *Journal of Adolescence*, 37, pp.441-449.
- Gültekin, M., Boyraz, C., Uyanık, C. (2017). Beyaz Önlüğü Sadece Doktorlar mı Giyer? Hastane Sınıfı Öğretmenlerinin Hastane Sınıflarına İlişkin Görüşleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*. Cilt 16. Sayı 60.

- Gündüz, M. (2006). Okulsuz eğitim uygulamasına yeni yaklaşımlar, tutoring örneğinin eleştirisi. *Milli Eğitim Dergisi*, 172, 232-239
- Gürtuna, S.(2005) “Avrupa’da Okul Öncesinde Sanat Eğitimi”. Müzeyyen Sevinç (Ed.), Erken Çocuklukta Gelisim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar I, *Morpa Kültür Yayınları*, İstanbul .
- Hanna, L. G. (2012). Homeschooling Education: Longitudinal Study of Methods, Materials, and Curricula. *Education and Urban Society*, 44/5, pp.609-631.
- Harding, T. A. (2003). A submission for the Home Schooling Review. *Brisbane: Australian Christian Academy*.
- Hesapçioğlu, M., ve Akbag, M. (1996). “Eğitimde Özgürlükçü Paradigma”. M.Ü.
- Humason, J. (2012). Homeschoolers on Homeschooling : In Their Own Words. *Theses and Dissertations*.Paper 337.
- Hurlbutt, K. S. (2011). Experiences of Parents Who Homeschool Their Children With Autism Spectrum Disorders. *Focus on Autism and Other Developmental Disabilities*, 26/4, pp.239-249.
- Ice, C. L., & Hoover-Dempsey, K. V. (2011). Linking Parental Motivations for Involvement and Student Proximal Achievement Outcomes in Homeschooling and Public Schooling Settings.*Education and Urban Society*, 43/3, pp.339-369.
- Isenberg, E. J. (2007). What Have We Learned About Homeschooling?, *Peabody Journal of Education*, 82:2-3, 387-409, DOI: 10.1080/01619560701312996.
- Işıktekiner, F. S., Akbaba Altun, S.(2011). Hastane Okullarındaki Sorunlar ve Yaşantılar. *Eğitim ve Bilim*. Cilt 36. Sayı 60.
- Jamaludin, K. A.,Alias, N., DeWitt, D. (2015, july). The Turkish Online Journal of Educational Technology. volume 14 issue 3.
- Jolly, J. L., Matthews, M. S., & Nester, J. (2012). Homeschooling the gifted: A parent’s perspective. *Gifted Child Quarterly* 57(2), pp.121–134.
- Kargın, T. (2004). Kaynaştırma: Tanımı, gelişimi ve ilkeleri. Ankara Üniversitesi *Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 5(2), 1-13.
- KARTAL, S. E. (2014). *Eğitim paydaşlarının görüşlerine göre alternatif bir okul: Ev okulları*. Doktora tezi. Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ
- Kaya, T. (2015). ABD’de ev okulu uygulamasının tarihsel gelişimi ve bugünkü durumu üzerine bir değerlendirme, *Sosyoloji Dergisi*, 3. Dizi, 30. Sayı, 2015/1, 79-98.

- Kılıç, E. D. ve Önen, Ö. (2012). Homeschooling in Turkey (Focus Group Interviewing Method). *US-China Education Review*, 1, 113-123.
- Kıncal, R. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd Şirketi.
- Knowles, J. G. (1988). Parent's rationales and teaching methods for home-schooling: The role of biography. *Education and Urban Society*, 21(1), 69-84.
- Koçak, Abdullah, ve Arun, Özgür (2006). İçerik analizi çalışmalarında örneklem sorunu. *Selçuk İletişim*, 4 (3), 21-28.
- Korkmaz, H. & Duman, G. (2014). Public understanding about homeschooling: A preliminary study. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 116, pp.3891 – 3897.
- Kraftl, P. (2013). Towards geographies of 'alternative' education: A case study of UK homeschooling families. *Transactions of the Institute of British Geographers*, 38, pp.436-450.
- Kunzman, R. Gaither, M. (2013). Homeschooling: A Comprehensive Survey of the Research. *Other Education: The Journal of Educational Alternatives* ISSN 2049-2162 Volume 2(2013), Issue 1 • pp. 4-59.
- Lake, R. (2010). Unique schools serving unique students: Charter schools and children with special needs. *Center for Reinventing Public Education*. Seattle, WA.
- Lines, P. (2000). When Homeschoolers go to school: A partnership between families and schools. *Peabody Journal of Education*, 75, s. 159-186.
- Lyman, I. (1998). *Homeschooling: Back to the future?* *Cato Policy Analysis*, 294. Retrieved on August 24, 2003, from <http://www.cato.org/pubs/pas/pa-294.html>.
- Marshall, C. ve Rossman, G. B. (1994). *Designing Qualitative Research*. (2nd ed.) Thousand Oaks, CA: sage.
- Mazama, A., & Lundy, G. (2012). African American Homeschooling as Racial Protectionism. *Journal of Black Studies*, 43(7), pp.723-748.
- MEB. (2010). http://mevzuat.meb.gov.tr/html/2629_0.html (erişim 09.05.2017).
- MEB. (2006). <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/05/20060531-2.htm> (erişim 05.05.2019).
- Merriam, S. (2013). *Qualitative research a guide to desing and implementation*. (Çev. S. Turan). Ankara. (Eserin aslının yayın tarihi 2009).

- Montessori, M. (1975). *Çocuk Egitimi: Montessori Metodu* (G. Yücel, Çev.). Sander Yayınları, İstanbul.
- Morton, R. (2010). Home education: Constructions of choice. *International Electronic Journal of Elementary Education* Vol. 3, Issue 1.
- Neill, A.S. (1966). *Freedom-Not License*. Hart Publishing, New York.
- Neill, A.S. (2000). *Özgürlük Okulu* (N. Sarman, Çev.). Payel Yayınları, İstanbul.
- Orhan, S. ve Genç, K.G.(2015). Engellilere Yönelik Ülkemizdeki Özel Eğitim Hizmet Uygulamaları ve Örnek Ülke Karşılaştırması. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*. Sayı 35.
- Öz, M. (2008). *Amerika’da alternatif bir eğitim modeli olarak kişi merkezli eğitim*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı, İstanbul.
- Özçelik, D. A. (1989). Eğitim Programları ve Öğretim(Genel Öğretim Yöntemi).*ÖSYM Eğitim Yayınları* 8. Ankara.
- Özkaya, Z. (2005). “Ev Okulu Uygulaması”, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitimde Kalite Yaklaşımları Ders Ödevi Dokümanı.
- Özsoy, Y., Özyürek, M., & Eripek, S. (2002). *Özel eğitime muhtaç çocuklar:" özel eğitime giriş"*. Karatepe Yayınları.
- Özyürek, M. (1983). Özel eğitime muhtaç çocuklar ve eğitimleri, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 16/1.
- Patton, M. (2002). *Çhtalitative research and evalutation methods*(3rd ed.). Thousands Oaks, CA:sage.
- Patton, M. Q. (1987). *How to use qulitative methods in evaluation*. Newbury Park, CA: Sage.
- Pehlivan, İ. and Pehlivan, Z. (2000). Ev okulu uygulaması: Amerika Birleşik Devletleri örneği. *Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 33(1), 91-97
- Peker, E. A ve Taş, E. (2017). Evde Eğitim Uygulaması Üzerine Bir Durum Çalışması: Evde Fen Eğitimi. *KSBD, Sonbahar 2017, Y. 9, C. 9, S. 2, s. 139-173*.
- Rocha, D.L.S. (2003). *Schools Where Children Matter Exploring Educational Alternatives*. Educational Renewal, Brandon, USA.

- Rothermel, P. (2004). Home-education: Comparison of home-and school-education children on PIPS baseline assessment. *Journal of Early Childhood Education*, 2(3), 273-299.
- Rudner, L. M. (1999). Scholastic achievement and demographic characteristics of home school students in 1998. *Educational Policy Analysis Archives*, 7(8), pp.1068-2341.
- Russo, F.(1999,September 13). Home-shoolreportcard: Parents are teachers for a milion kids, but does homeschooling work? *Time*, 154,C10.
- Sönmez, V.(2002). *Eğitim Felsefesi*, Anı Yayıncılık, Ankara
- Steiner, R. (2003). What Is Waldorf Education?, Three Lectures by Rudolf Steiner. Introduction By Stephen Keith Sagarin, Published By SteinerBooks, Great Barrington, MA.
- Stevens, M. (2001). Princeton, NJ:Princeton University Press. Kingdom of children: Culture and controversy in the homeschooling movement. .
- Susam, B., Bridge, E. N. ve Şahin, F. (2018). Sağlık Durumları Nedeniyle Okula Devam Edemeyen Öğrencilerin Evde Eğitimine İlişkin Veli Görüşleri. *Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* , 16-22.
- Şad, N,S. ve Akdağ, M (2010). Evde Eğitim. *Milli Eğitim Dergisi*. 188, 20-31. Taşdan, M. and Demir, Ö. (2010). Alternatif Bir Eğitim Modeli Olarak Ev Okulu. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama*, 9(18), 81-99.
- Şad, N. S., Akdağ, M. (2010). *Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi/Journal of Education and Social Sciences* Sayı 188, S. 19-31 (Yayın tarihi, Güz, 2010).
- Taşdan, M. and Demir, Ö. (2013). The views of academic staff in Turkey on home schooling programs: a qualitative study. *International Journal of Social Science*, 6(5), 1085-1103.
- Taşdemir, M. ve Bulut, A. S. (2015). Ev Okulu Uygulaması Üzerine Bir Durum Çalışması: Kuram ve Özel Eğitimde Uygulama, *International Journal Of Eurasia Social Sciences*, Vol: 6, Issue: 19, p. (138-157.
- Taymaz, H.(1978). *Hizmet içi Eğitim*. Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi. Ankara.
- Tösten, R. E. (2013). Alternatif Okullar Kapsamında Ev Okullarının Durumu. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20.

- Tyler, R. W.(1949). Basic Principle of Curriculum and Instruction. University of Chiago.
- Van Galen, J. (1988). Ideology, curriculum, and pedagogy in home education. Education and Urban Society, 21(1), 52-68.
- Van Schalkwyk, L., & Bouwer, C.2011.Homeschooling: Heeding the Voices of Learners. Education As Change, 15/2, pp.179-190.
- Vigilant, L. G., Anderson, T. C., & Trefethren, L. W. (2014). “I’m sorry you had a bad day, but tomorrow will be better’’: Stratagems of interpersonal emotional management in narratives of Fathers in Christian homeschooling households. Sociological Spect.
- Wolcott, J.S. (2005). “*Waldorf Egitimi: Ruhun Egitimi*”. M. Hesapçıoglu, E. Korkmaz, S. Dünder, B.G. Morhayim, M. Çavus (Ed.), 1. Alternatif Egitim Sempozyumu Bildiri Kitabı.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. (6. baskı) Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (10. Baskı) Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, N., Talas, S., Yazıcı, L., Nural, H., Çelebi, İ., Çetin, K.,.....Çaylak, M. . (2015). Evde Eğitim Alan Öğrencilerin Eğitim Süreçlerinin Değerlendirilmesi (Tokat İli Örneği) . *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi* Cilt 1, Sayı 1, 33-52 (Ori).

EKLER

Ek 1. Evde Eğitim Uygulamasına Yönelik Öğretmen Görüşme Formu

Değerli katılımcılar bu görüşmeden elde edilecek verilerden bilimsel amaçlar doğrultusunda yararlanılacaktır. Katılımınız için teşekkür ederiz.

Emine IŞIK

A) Kişisel Bilgiler

1. Cinsiyetiniz: () Kadın () Erkek
2. Lisans Eğitimi Aldığınız Fakülte ve Branş:
3. Eğitim fakültesi değil iseniz formasyon eğitimi aldınız mı?
4. Hizmet Yılıınız:
5. Evde Eğitim Verme Süreniz:
6. Evde Eğitim Verilen Öğretim Kademeniz: 1. sınıf () 2.sınıf () 3.sınıf ()
4. sınıf ()

B) Görüşler

1. Evde eğitimi tercih etme sebepleriniz nelerdir?
2. Eğitim sürecine ilişkin görüşleriniz nelerdir?
 - a) Evde eğitim sırasında en çok hangi strateji, yöntem ve teknikleri kullanırsınız?
 - b) Evde eğitim sırasında ders aralarını siz ve öğrenciniz nasıl değerlendirirsiniz?
 - c) Evde eğitim verirken kullandığınız araç-gereçler ve öğretim materyalleri nelerdir?

d) Öğrencinizin öğrenme düzeyini hangi sıklıkla ve hangi yöntemlerle ölçmektesiniz?

e) Elde etmek istediğiniz kazanımlara ulaşma düzeyiniz nedir?

3. Lisans döneminde aldığınız eğitimin, evde eğitime etkileri nelerdir?

4. Evde eğitim verirken karşılaştığınız sorunlar nelerdir?

5. Evde eğitim verirken karşılaştığınız sorunlara yönelik çözüm önerileriniz nelerdir?

6. Evde eğitim verirken nelere dikkat ediyorsunuz?

7. Evde eğitime etki eden faktörler nelerdir?

a) Ev ortamının etkileri nelerdir?

b) Velinin etkileri nelerdir?

c) Öğrencinin etkileri nelerdir?

d) RAM'ın etkileri nelerdir?

e) Okulun etkileri nelerdir?

8.Öğrenci ile olan iletişiminizi değerlendiriniz.

9.Veli ile olan iletişiminizi değerlendiriniz.

10.Evde eğitime yönelik yeterliliğinizi nasıl değerlendiriyorsunuz?

11.Evde eğitim kapsamında yaptığınız ders dışı etkinlikler nelerdir?

12. Evde eğitim verirken en çok hangi derslere önem verirsiniz? Neden?

Ek 2. Evde Eğitim Uygulamasına Yönelik Veli Görüşme Formu

Değerli katılımcılar bu görüşmeden elde edilecek verilerden bilimsel amaçlar doğrultusunda yararlanılacaktır. Katılımınız için teşekkür ederiz.

Emine IŞIK

A) Kişisel Bilgiler

1. Cinsiyetiniz: () Kadın () Erkek
2. Yaşınız? :
3. Eğitim Durumunuz:
4. Mesleğiniz:
5. Çocuğunuz kaç yaşında?:
6. Çocuğunuzun evde eğitim almasını zorunlu kılan rahatsızlığı nedir? Ne zamandan beri bu rahatsızlığa sahip?
7. Çocuğunuz kaç yıldır evde eğitim hizmeti almakta? :
8. Çocuğunuz daha önce herhangi bir kurumda eğitim aldı mı? Aldıysa ne kadar süre devam etti?
9. Kaç çocuğunuz var? Evde eğitim alan çocuğunuz kaçınıcı sırada?
10. Aylık gelir düzeyiniz nedir?
() 0-500 () 500-1000 () 1000-1500 () 1500 ve üzeri

B) Görüşler

- 1.Çocuğunuzun özel durumu aldığı eğitimi nasıl etkilemektedir?
- 2.Evde eğitime etki eden faktörler nelerdir?
 - a. RAM'ın evde eğitim sürecine etkileri nelerdir?
 - b. Çocuğunuzun bağlı bulunduğu okulun, çocuğunuzun eğitimine etkileri nelerdir?

c. Ev ortamının çocuğunuzun eğitimine etkileri nelerdir?

d. Çocuğunuzun öğretmeniyle ilişkilerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

3. Evde eğitimin çocuğunuzun gelişimine(sosyal, bilişsel, psikomotor) etkileri nelerdir?

4. Evde eğitim sürecinde yaşadığınız sorunlar nelerdir? Bu sorunlara ilişkin çözüm önerileriniz nelerdir?

5. Çocuğunuzun eğitimine katkılarınız nelerdir?

a. Evde eğitim sürecindeki etkinliklere siz de aktif olarak katılıyor musunuz?
Katılıyorsanız neler yapıyorsunuz?

b. Çocuğunuzu derse nasıl hazırlıyorsunuz? (ödevlerini yaptırma, kitap okutma, araştırma, tekrar yaptırma vb.

Ek 3. Evde Eğitim Uygulamasına Yönelik Öğrenci Görüşme Formu

Değerli katılımcılar bu görüşmeden elde edilecek verilerden bilimsel amaçlar doğrultusunda yararlanılacaktır. Katılımınız için teşekkür ederiz.

Emine IŞIK

1. Evde eğitim almaktan memnun musun? Neden?
2. Aldığın dersler içerisinde en çok hangi dersleri seviyorsun? Neden?
3. Aldığın dersler içerisinde hoşlanmadığın dersler hangileri? Neden?
4. Öğretmeninle ne gibi ders dışı etkinlikler yapıyorsunuz?
5. Derslerde en çok hangi araç-gereçleri (defter, kitap, video, harita vb.) kullanırsın?
6. Öğretmenle olan iletişimini değerlendirir misin?
7. Evde eğitim alırken ailenin etkileri nelerdir?

8. Evde eğitim alırken ev ortamının etkileri nelerdir?

9. Evde eğitim alırken yaşadığınız sorunlar nelerdir? Çözüm önerilerin nelerdir?

Ek 4. Etik Kurul Onayı

Evrak Tarih ve Sayısı: 20/02/2018-249243

T.C.

FIRAT ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu

Sayı :97132852/050.01.04/

Konu :Yrd. Doç. Dr. Birsen SERHATLIOĞLU (Yük. Lis. Öğr. Emine IŞIK)

TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALINA

İlgi :24/01/2018 tarihli, 244032 sayılı ve "Eğitim - Öğretim İşleri (Genel)" konulu yazı

Anabilim Dalınız Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Birsen SERHATLIOĞLU yönetiminde, Yük. Lis. Öğr. Emine IŞIK'a ait "Evde Eğitime İlişkin Öğretmen, Öğrenci ve Veli Görüşleri" konulu çalışma ile ilgili Etik Kurul Kararı ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

e-imzalıdır.

Prof. Dr. Mustafa KAPLAN
Kurul Başkanı

Not : Araştırmacıların TÜBİTAK'a yapılacak başvurular için, tüm üyelerin ıslak imzalarının bulunduğu etik kurul kararını talep etmeleri gerekmektedir.

EK :

Etik Kurul Kararı 1 (bir) sayfa

Firat Üniversitesi Rektörlüğü 23119 ELAZIĞ/TÜRKİYE

Tel: 0 (424) 237 00 00

E-Posta: :

Faks: 0 424 2122717

Elektronik ağ: <http://www.firat.edu.tr>

Ayrıntılı bilgi için iribab : Teslime ÖZKILIÇ

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu Başkanlığı

ETİK KURUL KARARI

TOPLANTI TARİHİ	TOPLANTI SAYISI	KARAR NO	ÇALIŞMACININ ADI SOYADI
15.02.2018	04	08	Yrd. Doç. Dr. Birsen SERHATLIOĞLU

KARAR

“Evde Eğitime İlişkin Öğretmen, Öğrenci ve Veli Görüşleri” konulu çalışma etik kurulumuzda görüşülmüş olup; çalışmanın etik kurallara uygun olduğuna oybirliğiyle karar verilmiştir.

Prof. Dr. Mustafa KAPLAN (Başkan)			
Prof. Dr. Demet ÇİÇEK (Üye)	İmza	Prof. Dr. Figen DEVECİ (Üye)	İmza
Prof. Dr. Erdal TAŞKIN (Üye)	Bulunmadı	Prof. Dr. Nuri GÖMLEKSİZ (Üye)	İmza
Doç. Dr. Funda GÜLCÜ BULMUŞ (Üye)	İmza	Doç. Dr. Süleyman İLHAN (Üye)	İmza
Doç. Dr. İrfan EMRE (Üye)	İmza	Doç. Dr. Sebahattin DEVECIOĞLU (Üye)	Bulunmadı
Doç. Dr. Özge HANAY (Üye)	İmza	Doç. Dr. Taner YILDIRIM (Üye)	Bulunmadı
Yrd. Doç. Dr. Nürhan HALİSDEMİR (Üye)	İmza	Yrd. Doç. Dr. Mehmet TUZCU (Üye)	İmza

Ek 5. MEB İzin Belgeleri

T.C.
MUŞ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 63326527-355.01-E.15628731
Konu : Araştırma İzni Emine IŞIK

06.09.2018

FIRAT ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Genel Sekreterliği)

İlgi :Fırat Üniversitesi 16.08.2018 tarih 81408 sayılı yazısı.

İlgi yazınız doğrultusunda Üniversitenizde Yüksek Lisans yapan Emine IŞIK ın tez çalışması ilimiz okullarında yapılması için Müdürlüğümüzden izin talebinde bulunulmuştur. Milli Eğitim Müdürlüğümüz bünyesinde bulunan "Anket ve Araştırma izni komisyonu"muzca derslerin aksatılmadan ve gönüllülük esasına göre araştırmanın okullarımızda yapılması uygun görülmüştür.

Bilgilerinize arz ederim.

Metin İLCİ
İl Millî Eğitim Müdürü

Ek: Olur yazısı

Elektronik İmza ile
Aynıdır
25.09.2018

T.C.
MUŞ VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 63326527-355.01-E.15467861
Konu : Araştırma İzni Emine IŞIK

04/09/2018

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : Fırat Üniversitesi Genel Sekreterliği 16/08/2018 tarih 81408 sayılı yazısı.

Fırat Üniversitesi Temel Eğitim Anabilim Dalı Sınıf Eğitimi Bilim Dalı görev yapan yüksek lisans öğrencisi Emine IŞIK ın, Müdürlüğümüze bağlı okullarda gerçekleştirmek istediği "Evde Eğitime İlişkin Öğretmen, Öğrenci ve Veli Görüşleri " başlıklı tez çalışması Anket ve Araştırma İzni komisyonunca incelenmiş olup, Müdürlüğümüze bağlı okullarda Dersleri aksatmamak Şartıyla yapılması uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Metin İLCİ
Milli Eğitim Müdürü

OLUR
04/09/2018

Alper ÇİFCİ
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek 6. Turnitin Orijinallik Raporu

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU¹

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ	
Adı-Soyadı	Emine IŞIK
Öğrenci Numarası	152403107
Enstitü Anabilim Dalı	Temel Eğitimi
Bilim Dalı	Sınıf Eğitimi
Danışmanın Unvanı, Adı-Soyadı	Dr. Öğr. Ü. Birsen SERHATLIOĞLU
Tez Başlığı (Türkçe)	EVDE EĞİTİME İLİŞKİN ÖĞRETMEN, ÖĞRENCİ ve VELİ GÖRÜŞLERİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 126 sayfalık kısmına ilişkin, 22/08/2019 tarihinde Enstitü tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı %9 'dur.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç,
- 2- Kaynakça hariç
- 3- Alıntılar hariç/dâhil
- 4- 5 kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Emine IŞIK

¹ İntihal raporu ile ilgili olarak etik kurallar dâhilindeki benzerlik oranları ilgili Enstitü Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. (Enstitü Yönetim Kurulu tarafından tezin, intihal kapsamı dışında değerlendirilmesi için TURNITIN'den alınan raporda "benzerlik oranı"nın, "% 25'i geçmemesi şeklinde kabul edilmiştir).

ÖZ GEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Emine IŞIK
Doğum Yeri : MUŞ
Doğum Tarihi : 20/04/1989
E- posta : emine_isik49@hotmail.com

ÖĞRENİM DURUMU

LİSANS EĞİTİMİ

2009-2011: Erzurum Atatürk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü
2011-2013: Muş Alparslan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü (Genel Ortalama: 3.31)

YÜKSEK LİSANS

Fırat Üniversitesi/ Sınıf Öğretmenliği

İŞ DENEYİMİ

M.E.B. (Resmi İlkokul) (2016-2019)